

วารสาร

บุษราคัม

สิงหาคม ๒๕๑๒

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

สิบสองสิงหมาสแมน
สมภพมิ่งนฤมล
เหล่าข้าราชการพล
น้อมมนัสนอบเกล้า

ขอวอนไตรรัตน์เรือง
อิกมहिทธิเทพอดุล
อวยสวัสดิ์พัฒนาสุน-
ไฉจระร้ายจงล้น

ดำรงขนมพรรษล้ำ
ยืนยังอยู่เป็นขวัญ
เนาเนิ่นเนาณัตร์กัน
ผองพศกนิกรไว้

มงคล วารเอย
นาฏเจ้า
เรือนร่วม
กล่าวถ้อยถวายพร

วรคุณ
เดชฉ้วน
ทรวง สรรพนถ
เรดลี้ไกลองค์

ศตพรรษ
คู่ไท้
ชัย
กิ่งเกศ
วางรัถนนิรันตร เทอญ ฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า เหล่าข้าราชการพลเรือน
(นายสมปอง พิริยกิจ ประพันธ์)

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๒

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่วิทยาการด้านบริหารงานบุคคล และ แนวคิดในการปฏิบัติราชการ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

เจ้าของ

บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ที่ปรึกษา

พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขานุการ ก.พ.
นายประวิณ ณ นคร รองเลขานุการ ก.พ.
นายโสวัจ สุจริตกุล รองเลขานุการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วิชัยกุล

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายสมพงษ์ ตรีวิมล

บรรณาธิการ

นายสำราญ ถาวรยศม์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์

กองบรรณาธิการ

นายอระ แก้วไชโย ดร. วิลาศ สิงหวิสัย
นายเชิธร ธรรมาธิปต์ นายประเชิญ วาดกลิ่นหอม
นายอดุล บุญประกอบ นายเสริมสุข โกวิทวานิช
นายชุมพล ศิลปอาษา นายสุรศักดิ์พรรณ ดุลยจินดา

ระเบียบการบอกรับ

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมค่าส่งมีดะ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงินล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก ซ่างทำเนียบรัฐบาล พระนคร" สั่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน สำหรับในพระนครส่งทางโทรศัพท์ ๘๑๘๕๕๕ หรือ ๘๑๓๓๓๓ คือ ๓๕ ได้

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๑๒ ถนนบำรุงเมือง ตอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐
นายสิทธิชัย ปรีกัมภ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๒

สารบัญ

อะไรใหม่	หน้า
กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ	5
ข่าวข้าราชการ	6
วิชาการ	
การบริหารราชการของอำเภอในจังหวัดพระนคร	
..... โดย อุตัย หิรัญโต	13
ข้อคิดจากการไปโลกพระจันทร์ โดย เขียน ธีระวิทย์
.....	26
เฉลยข้อสอบ โดย ผู้สอบหมายเลขสิบสาม
.....	37
โครงการของฝ่ายวิเคราะห์วิจัย กองช่างสุขาภิบาล
.....	51
กฎหมาย ระเบียบ รวบรวม โดย สายบัว พุ่มแดง
.....	(๑)
ตอบปัญหา	
ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน	
..... ตอบโดย เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.
.....	61
ปัญหาคลัง
..... ตอบโดย เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง
.....	67
ปกิณกะ	
ถ้อยแถลง
.....
.....	4
ผ่านแดนชมพู
..... โดย เฉลิม สิงทกุล
.....
.....	45
ผลการทัศนการประกวดกลอนแปด
.....
.....	55
ผมไม่ยอม
.....
.....	58

ท้อแท้

เนื่องในมหามงคลดิถีครบรอบวันเฉลิมพระชนมพรรษา วารสารข้าราชการในนามของข้าราชการทั่วราชอาณาจักร ขอนอมเกล้า ๆ อัญเชิญคุณพระสยามเทวาธิราช และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายได้โปรดดลบันดาลให้องค์สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จงทรงพระเกษมสำราญ ปราศจากโรคาพยาธิทั้งปวง และทรงเป็นมิ่งขวัญของชาวไทยตลอดไป

ใกล้จะสิ้นปีงบประมาณ ความตื่นตัวของข้าราชการไม่ว่าในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค ย่อมมีมากขึ้นเป็นธรรมดา เพราะนั่นหมายถึงว่า อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่มีผลกระทบต่อกระทั่งตัวข้าราชการแต่ละท่าน เป็นต้นว่า การโยกย้าย การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่การงาน หรืออย่างน้อยที่สุด ก็ได้แก่การขึ้นเงินเดือนประจำปี ซึ่งรู้สึกว่าเป็นเรื่องเดือนสิงหาคม—กันยายน ของทุกปี ข้าราชการจะมีความระมัดระวังตัวเป็นพิเศษที่จะไม่ให้เกิดความผิดพลาดและบกพร่องในหน้าที่ อีกทั้งจะมีความขยันขันแข็งขันกว่าธรรมดาอีกด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงตอนสิ้นปีเป็นไปในทางดีขึ้น ไม่ใช่ค่าคง เรื่องของความขยันขันแข็งและความระมัดระวังไม่ให้เกิดพลาดในการทำงาน นับเป็นเรื่องที่ควรยกย่องสรรเสริญ แต่วารสารข้าราชการก็ใคร่ขอฝากข้อสังเกตไว้ว่า การพิจารณาทุกอย่างไม่ว่าจะเกี่ยวกับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือการเลื่อนเงินเดือนประจำปี ควรจะมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมวางไว้ และควรจะเป็นการ “ตั้งคนเข้าหาหลัก” ไม่ใช่ “ตั้งหลักเข้าหาคน” การพิจารณาจะต้องรอบคอบ จะได้ไม่เกิดผลเสียในภายหลัง อันอาจเป็นเหตุให้ “คนดีไม่ได้ คนดีไม่ได้” หรือเป็นทำนองสนับสนุนคำเหยียดหยามระบบราชการไทย ทว่า “ทำก็ซาม ไม่ทำก็ซาม”

พูดถึงเรื่องเงินเดือนและการขึ้นเงินเดือน คงจะไม่มีใครค้านว่าไม่เห็นน่าสนใจสักนิด ตรงกันข้าม แม้จะไม่ยอมรับว่า “เงินคือพระเจ้า” แต่ก็คงไม่ปฏิเสธว่าไม่ใช่ขนาดน้องหรือลูกของพระเจ้า เงินเดือนข้าราชการน้อย ความจริงไม่ใช่เรื่องแปลกหรือใหม่เลยสำหรับทุกประเทศในโลก และยิ่งประเทศที่ยังต้องการพัฒนาอย่างเรา ณ บัญหาก็ยังรวางขึ้น พูดกันง่าย ๆ ว่า นายจ้างจน ลูกจ้างก็ต้องจนด้วย แต่ถ้านายจ้างคือประเทศซึ่งได้แก่คนไทยทุกคน เราก็ไม่อาจเรียกร้องเอากับใครได้ นอกจากช่วยกันคนละไม้คนละมือในการพัฒนาประเทศ หวังว่าสักวันหนึ่ง เมื่อประเทศเรารวยขึ้นกว่านี้ เราคงจะรวยขึ้นด้วย

ส่วนเสียวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับขึ้นเงินเดือนนั้น ก่อนอื่นก็ต้องเข้าใจเสียก่อนว่านโยบายใด ๆ ก็ดี ก่อนที่จะเป็นนโยบาย หรือระเบียบการได้ ต้องผ่านกระบวนการและจักรกลตัวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเสียก่อน การพิจารณาก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงทุกแง่ทุกมุมอย่างรอบคอบ แต่เนื่องจากความสมบูรณ์ของนโยบายขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของข้อมูลต่าง ๆ และเนื่องจากความสมบูรณ์ของข้อมูลขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ ซึ่งในหลายกรณียังมีขีดจำกัด และความคลาดเคลื่อนได้ฉับไฉน นโยบายหรือระเบียบการอันเป็นผลสุดท้ายก็อาจคลาดเคลื่อนจากความเหมาะสมได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ข้อที่พึงสังวรไว้คือไม่ควรด่วนตำหนิจักรกลตัวใดว่าบกพร่องโดยให้รับผลซึ่งเกิดจากจักรกลตัวอื่นทุกตัว เรื่องของการขึ้นเงินเดือนนี้มีผู้วิงวอนไว้แล้วอย่างพิสดาร ไม่จำเป็นต้องกล่าวไว้ในที่นี้อีก แต่เป็นที่เชื่อได้ว่าคงจะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นในไม่ช้า และน่าที่จะเชื่อได้อีกว่า การพิจารณาคราวนี้คงจะรอบคอบและเหมาะสม ไม่ให้ต้องเป็นที่หนักอกหนักใจท่านข้าราชการผู้ปรารถนาตัวมารับใช้ประชาชนได้อีกเป็นแน่

บรรณาธิการ

อะไรใหม่

กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้ :-

๑. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมสรรพากร, มหาวิทยาลัยศิลปากร และกรม
อหารักษ์

๒. คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เมื่อปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑) คณะกรรมการบางคณะ คณะรัฐมนตรีได้ตั้งมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่ปรากฏผลงาน ขอให้
เร่งดำเนินการโดยด่วน แล้วเสนอผลงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

๒) ห้ามมิให้ส่วนราชการที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรที่ดิน ดำเนินการเอง หรือยินยอมให้ผู้อื่น
ดำเนินการจัดสรรที่ดินเพื่อจำหน่ายหรือให้เช่าซื้อแก่ประชาชนโดยเด็ดขาด และห้ามมิให้สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานี
โทรทัศน์ ทั้งของทางราชการและที่ทางราชการมีส่วนเกี่ยวข้อง รับค่าการโฆษณาการจำหน่ายหรือให้เช่าซื้อที่ดินจัดสรร
ซึ่งมีชื่อส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวแล้วอย่างเด็ดขาด

๓) ในกรณีที่รัฐบาลต่างประเทศจะเชิญบุคคลผู้มีเกียรติของอินเดียมายังประเทศของตนนั้น จะต้อง
เชิญผ่านกระทรวงการต่างประเทศอินเดียทุกราย มิฉะนั้นทางการอินเดียจะไม่รับรู้อย่าง

๔) อนุญาตให้ข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ไปร่วมการแข่งขันกีฬาต่าง
ประเทศหรือไปประชุมหรือในฐานะผู้แทนชาติ หรือการไปประชุมในฐานะกรรมการบริหารของสหพันธ์กีฬา โดยไม่ต้อง
เป็นวันลา ทั้งนี้ เมื่อเจ้าสังกัดอนุญาตแล้ว

๕) ระเบียบว่าด้วยการพิจารณา บ้านหนีพิเศษ สำหรับการสู้รบในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๒

๓. ก.พ. ได้ข้อมความเข้าใจไปยังกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการ แก้อັควเงินคืนที่ระบุไว้ใน
พระราชบัญญัติ กฎ ก.พ. และระเบียบซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และยังคง
ใช้บังคับอยู่ ให้เข้าชั้น อันดับ และขั้นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐

๔. กระทรวงกลาโหมประกาศหลักเกณฑ์ และวิธีการขึ้นเรื่องราวให้ผู้ที่ตกค้าง การขอพระราชทานแสร้อยชัย
สมรภูมิกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาทราบทั่วกัน

(รายละเอียดอยู่ในหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ข้าราชการ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แพทย์หญิง ประณีต จันทรเวคิน หัวหน้าแผนกแพทย์ กองบริการการศึกษา เลื่อนขึ้นเป็นชั้นเอก
 ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองบริการการศึกษา นางสุดา ลีลานุช อาจารย์ประจำโท คณะเศรษฐศาสตร์ เลื่อนขึ้น
 เป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำเอก คณะเศรษฐศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๒ นางสาวนภาพรณ์
 โกศลวัฒน์ อาจารย์ประจำโท คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี เลื่อนขึ้นเป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำ
 เอก คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี นางสาวหอมหวล ชันจิตร, นางสาวสุนันท์ ปาลวัฒน์,
 นางสาวสุจิตรา วุฒิสถียร และ นายปรีชา สาครินทร์ อาจารย์ประจำโท คณะศิลปศาสตร์ เลื่อน
 ขึ้นเป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำเอก คณะศิลปศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๒ นางชนจิตต์
 โยธะพันธ์, นางสาวแกล้ม ผลพันธ์ิน และ นางสาวสมณฑา สีวะรา พยาบาลตรี แผนกแพทย์
 กองบริการการศึกษา เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งพยาบาลโท แผนกแพทย์ กองบริการการศึกษา
 นางสาวสุมนา อ่อนประไพ อาจารย์ประจำตรี คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี นายสะอาด
 ชุมทรัพย์, นางสาววิศิษฎ์ศรี จินตนา, นางสาวเน่งน้อย ใจอ่อนนุ่ม, นางอรสา
 วีระประดิษฐ์ และ นางสาวประพิณ ธรรมรักษา อาจารย์ผู้ช่วยตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
 เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำโท คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี นายประโยชน์
 ธรรมกรบัญญัติ และ นางสาวศันสนีย์ ตันติวิท อาจารย์ประจำตรี คณะศิลปศาสตร์ เลื่อนขึ้นเป็น
 ชั้นโท ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำโท คณะศิลปศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๒ นายชิน คล้ายปาน
 ประจำแผนก แผนกโสตทัศนศึกษา กองบริการการศึกษา เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก
 โสตทัศนศึกษา กองบริการการศึกษา นายพัชต์ เนียมกฤษกร ประจำแผนก แผนกจัดหาหนังสือ กอง
 หอสมุด เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกจัดหาหนังสือ กองหอสมุด นางสาวอุษา ชวนะครู
 ประจำแผนก แผนกเงิน กองกลาง เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกการเข้าหน้าที่ กองกลาง ตั้งแต่วันที่
 ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นางนิภา เลาหวณิช ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำโท คณะพาณิชยศาสตร์
 และการบัญชี ตั้งแต่ ๕ มิถุนายน ๒๕๑๒ และ นางลดาภรณ์ วณิชเสถียร ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำโท
 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ตั้งแต่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นายสมิตร บัตติพัฒน์ ดำรง
 ตำแหน่งอาจารย์ประจำโท แผนกสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ตั้งแต่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๒

รับโอน นางสาวกลิ่นแก้ว ปรีพจน์พจนพิสุทธ์ วิทยากรโท สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำโท คณะเศรษฐศาสตร์ ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๒ อนุญาตให้ นางสาว พัทธนีพรรณ เมืองแมน อาจารย์ประจำโท คณะศิลปศาสตร์ ลาออกจากราชการเพื่อไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ตั้งแต่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นายภิรมย์ จันถาวร ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำตรี คณะเศรษฐศาสตร์ ตั้งแต่ ๒ มิถุนายน ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นายขรรค์น พุ่มกระจ่าง ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน แผนกการเจ้าหน้าที่ กองกลาง นางสาวพิศวาท มั่นศรี และ นางสาวสุภาพร ปานแก้ว ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี ตั้งแต่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๑๒

สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ นายชาญ เลิศลักษณ์ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พิเศษ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตั้งแต่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายประยูร ศรีयरรงค์ หัวหน้าสำนักงานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๑ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปดำรงตำแหน่ง หัวหน้ากองสารวัตรบัญชี และให้ นายสนิท จันทโสภาคย์ หัวหน้าสำนักงานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา ไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๑ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ นางสาวอาบอารี สุกรพิมพ์ และ นางวสันต์ บางยี่ขัน ผู้ช่วยกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กองตรวจเงินพลเรือน เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กองตรวจเงินพลเรือน นางสาวสุวิมล นรการกิจกุล ประจำแผนก กองตรวจเงินรัฐพาณิชย์และเงินทุน เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กองตรวจเงินพลเรือน ตั้งแต่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๒ แต่งตั้ง นางสาวเรณู สุไลมาน ให้ดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองตรวจเงินรัฐพาณิชย์และเงินทุน แต่งตั้งให้ นางสาวจารุมาลัย มานะประทีปกุล และ นายนิรันดร์ เลาะวิชัย ดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองตรวจเงินรัฐพาณิชย์และเงินทุน นายเกษม มโนสันต์ นางสาวเดือนจิตต์ ต้นสกุล และ นางสาวมณฑา ชูสกุล ดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองตรวจเงินทหาร นางสาวละออ แสงสวัสดิ์ นางสาวนิภา เชียงกุล นางสาวประทุม เทียนประทุม นายสลวย วรรณางกูร และ นางสาวนันทนา โสภารักษ์ ดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองตรวจเงินพลเรือน และ นายปราโมทย์ เรืองเดช ดำรงตำแหน่งประจำแผนก สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๒ จังหวัด

พระนคร ตั้งแต่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายมนู ภูเกธร ดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองตรวจ
เงินทหาร นางอัมพร มงคะ ดำรงตำแหน่งประจำแผนก แผนกสารบรรณ และ นายสังวาลย์ วงษ์จิตร
ดำรงตำแหน่งประจำแผนก แผนกคลัง สำนักงานเลขานุการ ตั้งแต่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นางสาว
ศรีสง่า เชื้อช่าง ดำรงตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดจัตวา แผนกสารบรรณ ตั้งแต่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้
นางสาวมณฑาทิพย์ บ่อมสัมฤทธิ์ ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน กองตรวจเงินทหาร และ นางนงนุช
อังสุมาลี ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน กองตรวจเงินพลเรือน ตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้
นายประทีป เจริญศิริ ประจำแผนก สำนักงานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๑ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไป
ดำรงตำแหน่งประจำแผนก กองสารวัตรบัญชี นายเกรียงศักดิ์ มุกข์ษาเจริญ เสมียนพนักงาน สำนักงาน
กรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ ๕ จังหวัดเชียงใหม่ ไปดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน กองตรวจเงินส่วนภูมิภาค ตั้งแต่
๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นางสาวพัชรี แซ่โฮ้, นายสินชน สินธุนาคร และ นางสาว
จารุณี วัฒนะกุล ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน กองตรวจเงินรัฐพาณิชย์และเงินทุน นายรามสวรรค์
อุปถัมภ์พันธ์, นางสาวสัมพันธ์ บุณาค, นางสาวประไพวรรณ เสวตนิย, นางสาวทัศนีย์
เหลือภูมิพิทยา, นางสาวสุวเพ็ญ อันทนาผล, นางสาวจินตนา ชมโณม, นางสาววันเพ็ญ
จันทร์ทอง และ นางสาวทวิลักษณ์ พันธุ์เพิ่มศิริ ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน กองตรวจเงินทหาร ตั้งแต่
๗ กรกฎาคม ๒๕๑๒ อนุญาตให้ นายภาณุวัตร จันท์เจริญ ประจำแผนก กองตรวจเงินพลเรือน โอน
ไปรับราชการทางกรมสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ ตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

แต่งตั้งให้ นายชวัช จาปะเกษตร์ และ นายบุญหมาย อินทุภุติ ดำรงตำแหน่งนักธรณีวิทยาโท
กองเศรษฐธรณีวิทยา แต่งตั้งให้ นางนวลศรี สุวรรณประทีป และ นางราณี เรืองสุวรรณ
ดำรงตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์โท กองธรณีวิทยา ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายประสาน
กาญจนประดิษฐ ช่างโท ที่ทำการทรัพย์สินทางปัญญาจังหวัดพังงา ไปดำรงตำแหน่งช่างโท ที่ทำการทรัพย์สินทางปัญญา
จังหวัดตรัง และให้ นายรอยชัย สุขวโรดม ช่างโท ที่ทำการทรัพย์สินทางปัญญา จังหวัดตรัง ไปดำรงตำแหน่ง
ช่างโท ที่ทำการทรัพย์สินทางปัญญา จังหวัดพังงา นายกวี เมธิกุล ช่างจัตวา กองรังวัด ไปดำรงตำแหน่งช่าง
จัตวา ที่ทำการทรัพย์สินทางปัญญา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายเวทย์นั อุตซกุล ช่างจัตวา ที่ทำการทรัพย์สินทางปัญญา

จังหวัดสุราษฎร์ฯ ไปดำรงตำแหน่งช่างจัดเวทีทำการทศพยากรชนจังหวัดภูเก็ต และให้ นายบุญญา ปัจฉิมนที
ช่างจัดเวทีทำการทศพยากรชนจังหวัดภูเก็ต ไปดำรงตำแหน่งช่างจัดเวที กองรังวัด ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๒
นายสุนทร เฟื่องทอง นายช่างตรี กองการเหมืองแร่ เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งนายช่างโท กองการ
เหมืองแร่ นายเอก จันทรี ประจำแผนก แผนกพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท
ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกสารบรรณ ตั้งแต่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๑๒ นางเสริมสุข ลีวลม ประจำแผนก
รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าแผนกห้องสมุด กองการเศรษฐกิจและเผยแพร่ เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่ง
หัวหน้าแผนกห้องสมุด กองเศรษฐกิจและเผยแพร่ นายปราศรัย เสนิงส์ ณ อยุธยา นักธรณีวิทยาตรี กอง
เศรษฐกิจธรณีวิทยา เลื่อนขึ้นเป็นชั้นโท ดำรงตำแหน่งนักธรณีวิทยาโท กองเศรษฐกิจธรณีวิทยา ตั้งแต่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๒
แต่งตั้งให้ นายอนันต์ มั่นอ่วม ดำรงตำแหน่งช่างจัดเวที กองรังวัด ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๒ อนุญาตให้
นางสาวอุบล คุณรัตน์ นักวิทยาศาสตร์ตรี กองการเหมืองแร่ โอนไปรับราชการทางกรมสรรพสามิต ตั้งแต่
๑ มิถุนายน ๒๕๑๒ อนุญาตให้ นายเสงี่ยม บุญเกียรติ ผู้ตรวจราชการกรมทศพยากรชน ลาออกจาก
ราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานได้ ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๒ อนุญาตให้ นายบุญเทอด
ตันตราภรณ์ นายช่างโท กองน้ำบาดาล และ นายสรวง สุวรรณโมลี เสมียนพนักงานกองธรณีวิทยา ลา
ออกจากราชการเพื่อไปประกอบอาชีพอื่น ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๒

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม

แต่งตั้งให้ นายจักร พูลศิริ ดำรงตำแหน่งประจำแผนกเงิน กองคลัง ตั้งแต่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๑๒
นางสาวพรพิมล แทนศิริ ดำรงตำแหน่งพนักงานบัญชีจัดเวที แผนกเงิน กองคลัง ตั้งแต่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๒
นางสาวอุไรวรรณ สอนธรรม ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน แผนกเงิน กองคลัง ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๒
แต่งตั้ง นายเสน่ห์ แซ่มขมดาว, นางสาวประคองศรี ไชยสิทธิ์ และ นางสาวพวงแก้ว
แก้วผลึก ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน โครงการสำรวจและวิจัยสถิติข้อมูล ฯ ตั้งแต่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๒

กรมการขนส่งทางบก

แต่งตั้งให้ นายวีระวัฒน์ คำเกลี้ยง พนักงานขนส่งจัดเวที แผนกตรวจการ กองตรวจการขนส่ง
เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งช่างจัดเวที ประจำทำการขนส่งจังหวัดราชบุรี ตั้งแต่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้
นายไพลิน สุวรรณวิเศษ และ นายอนุสรณ์ สอังก์ ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน ประจำทำการ

ขนส่งจังหวัดตรัง นายรัชชัย อัญชันบุตร ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน ประจำทำการจังหวัดเลย ตั้งแต่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายสมโภชน์ เลขาวิสุทธ์, นางสาวสุพรรณิ สุขุมานันท์, นางสาวพิศมัย สืบพงษ์เคซ และ นางสาวคมคาย แผลสว่าง ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน แผนกใบอนุญาต กองควบคุมกิจการขนส่ง ตั้งแต่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายวิรัช สุราสา ดำรงตำแหน่ง เสมียนพนักงาน ประจำสถานีขนส่งเชียงใหม่ ที่ทำการขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ และ นางสาวพจนา ละอองมณี ดำรงตำแหน่งเสมียนพนักงาน แผนกบริการขนส่ง กองควบคุมกิจการขนส่ง ตั้งแต่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒

กรมพัฒนาชุมชน

แต่งตั้งให้ นางสาวสุภรณ์ นพรัตน์ พัฒนาการตรี อำเภอโขงเจียม จังหวัดนครราชสีมา ไปดำรงตำแหน่ง พัฒนาการตรี อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ตั้งแต่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๒ นายนคร บัณฑิตกุล พัฒนาการ อำเภอศรี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ไปดำรงตำแหน่งพัฒนากรอำเภอศรี อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี นายชูชีพ จยาวรรณ พัฒนาการอำเภอศรี อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ไปดำรงตำแหน่งพัฒนากรอำเภอศรี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งแต่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นางศรีวิไล สุขวิทย์ ประจำกรมพัฒนาชุมชน ไปดำรงตำแหน่งพัฒนากรตรี อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี นางสาวมานมน จำปาแก้ว พัฒนาการตรี อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ไปประจำกรมพัฒนาชุมชน และให้ นายรัช วงศ์โดยหวัง พัฒนาการอำเภอจตุวา อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ไปดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นายมงคล คำภิบาล พัฒนาการจตุวา อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ไปดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งให้ นางสาวถาวร ชัยมีเขียว ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น นางสาวสมานรักษ์ สหัสรังษี ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ นางสาวสมสมัย บัณฑักดิ์ ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ นางสาวอุไรวรรณ ขันสร ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม นางสาวสุชาดา ประสิทธิ์สา ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม นางสาวเพ็ญแข นาคี ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจตุวา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม นายเสน่ห์ เชื้อดวงมุข, นายกรณ์ ภัคดี,

นายปรีชา นามเสาว์ และ นายวิชิต ขวัญเพชร ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจัดวา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม นายกิติ บุปศิริ ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจัดวา อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม นางสาวจิตรา สิงห์กุล ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจัดวา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร นายจรัส นาระดล, นายประเสริฐ พรหมสาขา, นางสาววราภรณ์ สุวรรณคุณ และ นางสาวสุวิมล พลบัณฑิ ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจัดวา อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร นายกิติพงษ์ ไกรบุตร และ นายสายสิทธิ์ วงศ์ประเทศ ดำรงตำแหน่งพัฒนากรจัดวา อำเภอนวนนิवास จังหวัดสกลนคร ตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒

ข่าวข้าราชการเดินทางไปศึกษา ดูงาน และกลับจากต่างประเทศ

กรมการปกครอง

นายทองคำ ชนนาน ปลัดจังหวัดแพร่ เดินทางไป ดูงาน เกี่ยวกับ การปกครองท้องถิ่นใน ประเทศ ฝรั่งเศส, เยอรมัน, สวิสเซอร์แลนด์, อิตาลี มีกำหนด ๕๐ วัน ด้วยทุนส่วนตัว เดินทางตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒

ร.ต. สุนทร สันตยานนท์ รักษาการในตำแหน่ง นายอำเภอเข็ญใหญ่ นครศรีธรรมราช นายประเจียด สกลวงศ์ รักษาการในตำแหน่งนายอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ และ นายอุทัย หิรัญโต รักษาการใน ตำแหน่งนายอำเภอขอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เดินทางไปดูงานด้านทั่วไปในสหรัฐอเมริกา มีกำหนด ๕๕ วัน ด้วย ทุนรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เดินทางตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๑๒

นายศิริพงษ์ อินทร์ชุ่ม ปลัดอำเภอโพน อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ไปศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ณ สหรัฐอเมริกา ด้วยทุนส่วนตัว มีกำหนด ๒ ปี เดินทางภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๒

กรมการbinพาณิชย

นายทักษะ ตรังคฤหัสดี ไปศึกษาและดูงานด้านการก่อสร้างสนามบิน ณ ประเทศอังกฤษ มีกำหนด ๖ สัปดาห์ ด้วยทุน UNDP เริ่มประมาณวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๒

นายดนัย เลขยานนท์ ไปศึกษา ชั้นปริญญาเอก ณ สหรัฐอเมริกา มีกำหนด ๑ ปี ๓ เดือน ด้วยทุน Teaching Assistant, University of Maryland เริ่มประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๑๒

นายอุดม รอยไสว ไปศึกษาและดูงานด้าน Advanced Air Traffic Control มีกำหนด ๖ เดือน ด้วยทุน AID เริ่มประมาณวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๒

กรมไปรษณีย์โทรเลข

นายภูชงค์ รุจิเวช เดินทางไปดูงานด้าน Organization of office of exchange ณ สหรัฐอเมริกา ด้วยทุน UNDP มีกำหนด ๕ เดือน เริ่มประมาณปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๑๒ **นางสาวพัศตรา พงศ์ศักดิ์** และ **นายทศิยะ วาสนา** เดินทางไปดูงานด้านไปรษณีย์ ณ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีกำหนด ๔ สัปดาห์ ด้วยทุนตามโครงการแลกเปลี่ยนข้าราชการระหว่างประเทศกลุ่มสมาชิกสหภาพไปรษณีย์แห่งเอเชียและโอเชียเนีย

กรมการขนส่งทางบก

นายเกรียงศักดิ์ กองพลพรหม เดินทางไปฝึกอบรมในหลักสูตร Automobile Service Engineering ณ ประเทศญี่ปุ่น มีกำหนด ๖ เดือน ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ถึง ๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๒ ด้วยทุนรัฐบาลญี่ปุ่น ภายใต้แผนการโคลัมโบ

กรมทรัพยากรธรณี

นายสงัด ปียะศิลป์ นักธรณีวิทยาโท กองธรณีวิทยา เดินทางกลับจากกานาดา มาปฏิบัติราชการตามเดิมแล้ว ตั้งแต่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๒ **นายปียะมิตร ราศรีเกรียงไกร** นักธรณีวิทยาโท กองเศรษฐธรณีวิทยา เดินทางไปศึกษาวิชา Geology สาขา Preprology ณ สหรัฐอเมริกา ด้วยทุนรัฐบาล ตั้งแต่ ๘ มิถุนายน ๒๕๑๒ **นายอดุลย์ เจริญประวัตติ** นักธรณีวิทยาโท กองธรณีวิทยา เดินทางไปศึกษาวิชาธรณีวิทยา ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ด้วยทุน D.A.A.D. ตั้งแต่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๒ **นายจงพันธ์ จงดิถัมภ์** นักธรณีวิทยาโท กองธรณีวิทยา เดินทางไปศึกษาวิชา Micro Paleontology ณ สหรัฐอเมริกา ด้วยทุน Thailand Gulf oil Company ตั้งแต่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๑๒ **นายพิภพ ศัลย์พงษ์** นายช่างโท กองการเหมืองแร่ เดินทางไปศึกษาวิชาการด้านเหมืองแร่ ณ ประเทศอังกฤษ ด้วยทุนบริษัท หุ่นกาซาเบอร์ทีนเดรคซิ่ง จำกัด ตั้งแต่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๒

การบริหารราชการของอำเภอในจังหวัดพระนคร

โดย อุทัย หิรัญโต

คำนำ

วัตถุประสงค์ของผู้เขียนในการเสนอเรื่องนี้ เพื่อที่จะชี้ให้ท่านผู้อ่านทราบว่า งานอำเภอในจังหวัดพระนครมีอะไรบ้าง และผิดแผกแตกต่างกับงานอำเภอในส่วนภูมิภาคอย่างไร ท่านผู้อ่านเป็นจำนวนมากย่อมไม่มีความคุ้นเคย หรือมองเห็นความสำคัญของอำเภอในจังหวัดพระนคร เท่าความสำคัญของอำเภอในส่วนภูมิภาค ทั้งนี้เพราะว่าอำเภอในจังหวัดพระนครนั้น เป็นหน่วยการปกครองที่ไม่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชนมากนัก ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในด้านความปลอดภัยแห่งชีวิต และการเศรษฐกิจอำเภอในจังหวัดพระนครมิได้เกี่ยวข้อง และเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการแต่ประการใด อาทิ การจับกุมผู้กระทำความผิด กฎหมาย การส่งเสริมอาชีพราษฎร การสร้างถนนหนทาง เป็นต้น งานอำเภอใน จังหวัดพระนคร ส่วนใหญ่ เป็นงาน ทะเบียน แทบทั้งสิ้น การที่จังหวัดพระนครจัดระเบียบ การบริหารโดยแบ่งออกเป็นอำเภอ เช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ นั้น เพราะถือว่าจังหวัดพระนครเป็นหน่วยปกครองส่วนภูมิภาค หน่วยหนึ่งของราชอาณาจักรไทยเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ แต่เนื่องจากในจังหวัดพระนครมีเทศบาลนครกรุงเทพ ตั้งอยู่ และเป็นเทศบาลที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด ประกอบด้วยเทศบาลนครกรุงเทพและกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ บริหารงานของตนเองโดยมิได้แบ่งไปทำที่อำเภอ งานอำเภอจึงมีแต่เพียงงานของกรมการปกครองแทบทั้งสิ้น ซึ่งจะทำให้การศึกษารายละเอียดต่อไป

งานอำเภอมีอะไรบ้าง

เป็นที่ยอมรับกันมาช้านานแล้วว่า อำเภอเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคหน่วยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะอำเภอเป็นหน่วยงานที่ติดต่อกับประชาชนในวงกว้างการปกครองถือว่าอำเภอเป็นจุดกระตบระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ทั้งนี้เพราะนโยบายของรัฐบาลก็ดี แผนและโครงการพัฒนาต่างๆ ของรัฐบาลก็ดี ที่รัฐบาลทำเพื่ออำนวยความสะดวกของประชาชน อำเภอเป็นผู้รับไปปฏิบัติจัดทำและดำเนินงานอย่างแท้จริง หน่วยราชการอื่นๆ แม้กระทั่งจังหวัดก็ไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานให้บังเกิดผลแก่ประชาชนในท้องที่ เนื่องจากจังหวัดมีหน้าที่หนักไปในทางควบคุมนโยบาย และคอยประสานงานเท่านั้น หน้าที่การปฏิบัติงานจริงๆ จึงตกอยู่กับอำเภอ

ก่อนที่จะกล่าวถึงงานอำเภอในจังหวัดพระนครว่ามีอะไรบ้าง ควรจะได้ทราบถึงระเบียบระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาคและงานอำเภอโดยทั่วไปเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจการบริหารราชการแผ่นดินในเบื้องต้น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจงานอำเภอในจังหวัดพระนครต่อไป ตามระบบบริหารราชการแผ่นดินของไทยแบ่งราชการบริหารออกเป็น ๓ ส่วน คือ ราชการบริหารส่วนกลาง โดยมีกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เป็นผู้ดำเนินงาน มีหน้าที่กำหนดนโยบาย สั่งการ วินิจฉัยสั่งการปัญหาสำคัญๆ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งแบ่งออกเป็นจังหวัดและอำเภอ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคนี้ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ จัดส่งเจ้าหน้าที่ของตัวออกไปปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาคซึ่งมีจังหวัดและอำเภอดังกล่าว ราชการบริหารส่วนสุดท้ายคือ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบการปกครองโดยรัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองตนเอง โดยมีการจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากประชาชนทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และรับผิดชอบในการบริหารงานตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นมีงบประมาณของตนเอง มีอิสระในการบริหารงาน แต่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีอยู่ด้วยกัน ๔ รูปคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาคนั้นโดยหลักการแล้ว หน่วยงานในส่วนภูมิภาคย่อมเป็นตัวแทนของส่วนกลาง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือราชการส่วนกลางได้แบ่งงานออกไปปฏิบัติใน

ส่วนภูมิภาคนั่นเอง เจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่รับผิดชอบก็เป็นคนของส่วนกลาง การปฏิบัติราชการ ก็เป็นไปตามนโยบาย คำสั่งของราชการส่วนกลางแทบทั้งสิ้น งานต่างๆ ที่ส่วนกลางแบ่งออกไปนั้นจะมีมากน้อยเท่าใด หรือเป็นงานของกระทรวง ทบวง กรมใดบ้าง ก็แล้วแต่ปริมาณและคุณภาพแห่งงานของกระทรวง ทบวง กรมนั้นๆ ว่ามีมากเท่าใด แต่โดยทั่วไปแล้ว ทุกจังหวัด จะมีงานของกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมป่าไม้ กระทรวงเศรษฐกิจ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น โดยกระทรวง หรือกรมจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปประจำที่เรียกว่า สรรพากรจังหวัด สรรพสามิตจังหวัด ป่าไม้จังหวัด เศรษฐกิจจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด และอนามัยจังหวัด เป็นต้น

ในจังหวัดหนึ่งๆ แบ่งออกเป็นอำเภอ ซึ่งจะมีมากน้อยเท่าใดแล้วแต่อาณาเขตและจำนวนพลเมืองของจังหวัดนั้นๆ แต่อย่างน้อยจังหวัดหนึ่งต้องมี ๒ อำเภอ อำเภอเป็นหน่วยย่อยของจังหวัดอีกทีหนึ่ง ซึ่งตามปรกติแล้วงานของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่แบ่งมาทำที่จังหวัด ก็มักจะแบ่งไปทำที่อำเภอด้วย เช่น ที่อำเภอที่มีศึกษาธิการอำเภอ ป่าไม้ อำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ เป็นต้น ยกเว้นอัยการกับเศรษฐกิจไม่มีในอำเภอมีแต่ระดับจังหวัดเท่านั้น

งานของส่วนกลางที่แบ่งไปทำที่อำเภอดังกล่าวนี้ อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีนายอำเภอเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและประสานงาน ตามคำสั่งของจังหวัดและกระทรวง กรม นั้น ที่กล่าวมานี้เป็นการปฏิบัติงานของอำเภอตามส่วนภูมิภาคทั่วไป ส่วนงานของอำเภอแท้ๆ หรืองานของกรมการปกครองนั้นแบ่งออกเป็น ๔ แผนก คือ แผนกปรับปรุงส่งเสริมอาชีพ แผนกปกครอง แผนกทะเบียน และแผนกบำรุงท้องถิ่น งานแผนกต่างๆ ดังกล่าวนี้นี้เป็นงานของกรมการปกครองมิใช่งานของกระทรวงหรือกรมอื่น เพื่อความเข้าใจกระจ่างแจ้ง ผู้เขียนขอนำงานของแผนกต่างๆ มาเสนอด้วยดังนี้คือ

แผนกปรับปรุงส่งเสริมอาชีพ มีงานที่จะต้องดำเนินการดังนี้

๑. ดำเนินการปรับปรุงส่งเสริมอาชีพตามโครงการส่งเสริมอาชีพของกระทรวงมหาดไทย
๒. ดำเนินการชลประทานราษฎร
๓. ส่งเสริมการทำนา และแก้ไขบรรเทาความเสียหายของการทำนา

๔. ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์
๕. จัดหางานให้ผู้ไร้อาชีพ
๖. อนุญาตให้ฆ่าสัตว์
๗. ควบคุมการฆ่าโค กระบือ
๘. ส่งเสริมการแรงงาน
๙. สงวนอาชีพและวิชาชีพ
๑๐. การจดทะเบียนพาณิชย์
๑๑. จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพทางเกษตรกรรม

แผนกปกครอง มีหน้าที่จะต้องดำเนินการโดยย่อ ดังนี้

๑. การรักษาความสงบเรียบร้อย และการปรับปรุงเขตหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
๒. การเปรียบเทียบคดีความแพ่ง
๓. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความดีความชอบและวินัยของข้าราชการกรมการปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
๔. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสวัสดิการข้าราชการและกำนันผู้ใหญ่บ้าน
๕. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสโมสรข้าราชการ
๖. ปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณ
๗. การป้องกันเพลิงไหม้ และสาธารณภัย
๘. การสงเคราะห์ประชาชนผู้เดือดร้อน
๙. การฝึกอบรมและการประชุมข้าราชการ
๑๐. งานเกี่ยวกับการพิธีต่างๆ
๑๑. การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาตำบล กรรมการสุขาภิบาล สมาชิกสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑๒. การประชาสัมพันธ์
๑๓. งานเกี่ยวกับราชการทหาร
๑๔. งานเกี่ยวกับกองอาสาวิชาคืนแดน
๑๕. งานเกี่ยวกับราชการลับ และความปลอดภัยของประเทศชาติ
๑๖. งานเกี่ยวกับบุคคลอันธพาล
๑๗. งานเกี่ยวกับราชการชายแดน
๑๘. การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎร
๑๙. ควบคุมการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเสมียนตราอำเภอ

แผนกทะเบียน มีหน้าที่ดังนี้คือ

๑. การจดทะเบียนนิติกรรมประเภทต่างๆ
๒. การจดทะเบียนทรัพย์สินประเภทต่างๆ
๓. การจดทะเบียนสัตว์พาหนะ
๔. การรับมรดก
๕. การจดทะเบียนสมรส
๖. การจดทะเบียนหย่า
๗. การบันทึกแสดงฐานะภรรยา และฐานะแห่งครอบครัว
๘. การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม
๙. การจดทะเบียนรับรองบุตร
๑๐. การจดทะเบียนพินัยกรรม
๑๑. การตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก และการถอนการตัดทายาทโดยธรรม
๑๒. การสละมรดก
๑๓. การทะเบียนศาลเจ้า
๑๔. การทะเบียนมูลนิธิ
๑๖. การทะเบียนเกาะ
๑๖. การทะเบียนมัสยิดอิสลาม

๑๗. การรักษาช้างป่า
๑๘. การเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อรอง
๑๙. การจดทะเบียนชื่อสกุลและตั้งชื่อสกุลใหม่
๒๐. การออกบัตรประจำตัวประชาชน
๒๑. การทะเบียนราษฎร
๒๒. การทะเบียนอาวุธปืน
๒๓. การทำคำคัดค้านตัวเงิน

แผนงบประมาณที่มีหน้าที่โดยย่อ ดังนี้

๑. ร่วมมือกับสภาตำบลทำโครงการใช้จ่ายเงินภาษีบำรุงท้องที่
๒. ดำเนินการใช้จ่ายเงิน ภาษีบำรุงท้องที่ตาม ข้อบัญญัติเงิน งบประมาณองค์การบริหารส่วนจังหวัด

บริหารส่วนจังหวัด

๓. การบูรณะท้องที่และการสร้างสาธารณประโยชน์
๔. การจัดตั้งสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และสุขาภิบาล
๕. การดำเนินการงานของสุขาภิบาล
๖. การดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล และสภาตำบล
๗. การควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

บริหารส่วนตำบล

๘. ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่อำเภอแผนการต่างๆ ในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บริหารส่วนจังหวัด

หน้าที่ของอำเภอที่จะต้องปฏิบัติจัดทำดังกล่าวมานี้เป็นหน้าที่ของอำเภอในส่วนภูมิภาคทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดพระนครซึ่งจะกล่าวต่อไป) จะเห็นได้ว่านอกจากงานของกระทรวงและกรมต่างๆ แล้ว งานของกระทรวงมหาดไทยเองก็มีอย่างท่วมท้นที่จะต้องปฏิบัติจัดทำเพื่อสร้างความสุข และรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง อำเภอในส่วนภูมิภาคจึงมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชาชนมากที่สุด แต่อำเภอในจังหวัดพระนครมีลักษณะพิเศษแตกต่างกับอำเภอในจังหวัดอื่นๆ อยู่มาก ฉะนั้น การปฏิบัติงานของอำเภอจึงไม่เหมือนกัน ซึ่งจะปฏิบัติอย่างไรและอะไรบ้าง จะกล่าวต่อจากตอนนี

งานอำเภอในจังหวัดพระนคร

จังหวัดพระนครเป็นจังหวัดที่มีพลเมืองมากและหนาแน่นที่สุด มีความเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด นอกจากนี้ ยังเป็นศูนย์กลางการทหาร การศึกษา การค้าพาณิชย์ เศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ฯลฯ ทั้งเป็นที่ตั้งนครหลวงแห่งประเทศไทย ผู้เชี่ยวชาญการผังเมืองชาวอเมริกันผู้หนึ่งได้กล่าววิจารณ์จังหวัดพระนคร (กรุงเทพฯ) ไว้ว่า "จะหานครแห่งหนึ่งแห่งใดในสหรัฐอเมริกาที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติเท่ากรุงเทพมหานครมีความสำคัญต่อประเทศไทยไม่มีเลย ไม่มีนครใดที่มีความสำคัญอย่างเด่นชัดต่อประชาชาติ (อเมริกัน) ในด้านการศึกษา การค้า วัฒนธรรมหรือศูนย์กลางของประชากรเช่นนี้" การที่ผู้เชี่ยวชาญการผังเมืองกล่าวถึงที่ยกมานี้ถ้าวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งแล้ว เราไม่น่าภูมิใจแต่อย่างใด เพราะแสดงให้เห็นว่าเมืองไทยมีความเจริญอยู่แห่งเดียวเท่านั้นคือ กรุงเทพฯ

จังหวัดพระนครมีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ ๑๐๘๙.๗๒๘ ตารางกิโลเมตร มีพลเมืองประมาณ ๒ ล้าน ๖ แสน ในอาณาบริเวณจังหวัดพระนครเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นคือ เทศบาลนครกรุงเทพฯเสีย ๒๓๘ ตารางกิโลเมตร บรรเทาความเจริญทั้งปวงส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯเอง และตามความรู้สึกของคนทั่วไปก็มักจะรู้จักแต่กรุงเทพฯ ซึ่งหมายถึงในเขตเทศบาลเท่านั้น นอกเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯอันมีเนื้อที่ถึง ๘๖๕ ตารางกิโลเมตร ยังไม่ทราบหรือคุ้นเคยมากนัก กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือรู้กันว่าจังหวัดพระนครคือกรุงเทพฯนั่นเอง ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่านอกเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯยังหาความเจริญมิได้ ความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนลักษณะท้องที่ไม่แตกต่างกับชนบทที่มากนัก แม้ว่ารัฐบาลจะใ้เพียรพยายามขยายความเจริญออกไปสู่นอกเขตเทศบาล โดยจัดสรรงบประมาณไปใช้ทะนุบำรุง แต่ก็ไม่ทำให้ภาวะดังกล่าวเหือดหายไปได้ และที่น่าพิศวงก็คือท้องที่ใดที่อยู่นอกเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯมีความเจริญขึ้นหรือมีที่ท่าว่าจะเจริญต่อไป เทศบาลก็จะขยายเขตออกไปผนวกเอาท้องที่นั้นเป็นเขตเทศบาลเสีย ดังเช่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้มีพระราชกฤษฎีกาขยายอาณาเขตเทศบาลนครกรุงเทพฯออกไปในท้องที่ ตำบลบางซื่อ ตำบลสามเสนใน อำเภอดุสิต ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน ตำบลบางจาก ตำบลบางนา อำเภอพระโขนง รวมเป็นเนื้อที่เพิ่มขึ้นอีก ๑๑๔ ตารางกิโลเมตร จากท้องที่เดิมของเทศบาลนครกรุงเทพฯ ๑๒๔ ตารางกิโลเมตร เป็นเนื้อที่ทั้งหมด ๒๓๘ ตารางกิโลเมตร

จังหวัดพระนครแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอ ทั้ง ๑๓ อำเภอนี้ยังแบ่งฐานะออกเป็นอำเภอชั้นนอก และอำเภอชั้นใน ดังนี้คือ อำเภอชั้นใน มีอำเภอพระนคร อำเภอบ่อนประพาศ์รุฬ่าย อำเภอคูสิต อำเภอปทุมวัน อำเภอยานนาวา อำเภอบางรัก และอำเภอสัมพันธวงศ์ ส่วนอำเภอชั้นนอกนั้นมี อำเภอบางเขน อำเภอมีนบุรี อำเภอบางกะปิ อำเภอพระโขนง อำเภอหนองจอก และอำเภอลาดกระบัง

ตามปรกติแล้วจังหวัดหนึ่ง ๆ ย่อมแบ่งออกเป็นอำเภอต่าง ๆ โดยไม่มีอำเภอชั้นนอกชั้นใน แต่จังหวัดพระนครมีลักษณะผิดแผกแตกต่างกับจังหวัดอื่น ๆ ดังกล่าวมาแล้ว จึงต้องจัดระเบียบการปกครองเป็นรูปพิเศษ อย่างไรก็ตาม การแบ่งการปกครองจังหวัดพระนครนี้แต่เดิมกล่าวคือก่อนวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๔๕๘ นั้นก็มีแต่อำเภอชั้นใน สมัยนั้นมีอยู่ ๗ อำเภอ และใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ และข้อบังคับปกครองหัวเมืองบังคับโดยอนุโลมต่อมาสมัชชาอำมาตย์เอก เจ้าพระยายมราช เสนาบดีกระทรวงนครบาล จึงได้ประกาศยกเลิกอำเภอชั้นในทั้ง ๗ อำเภอ และตั้งอำเภอชั้นใหม่เป็น ๒๕ อำเภอคือ (๑) อำเภอพระราชวัง (๒) อำเภอสำราญราษฎร์ (๓) อำเภอชนะสงคราม (๔) อำเภอพาหุรัด (๕) อำเภอจักรวรรดิ (๖) อำเภอสัมพันธวงศ์ (๗) อำเภอสามแยก (๘) อำเภอสามยอด (๙) อำเภอบ่อนประพาศ์รุฬ่าย (๑๐) อำเภอนางเลิ้ง (๑๑) อำเภอบางขุนพรหม (๑๒) อำเภอคูสิต (๑๓) อำเภอสามเสนใน (๑๔) อำเภอพญาไท (๑๕) อำเภอประแจจีน (๑๖) อำเภอปทุมวัน (๑๗) อำเภอบางรัก (๑๘) อำเภอสาทร (๑๙) อำเภอบ้านหวาย (๒๐) อำเภอบางพลัด (๒๑) อำเภออัมรินทร์ (๒๒) อำเภอหงษาราม (๒๓) อำเภอราชฤทธิ (๒๔) อำเภอบุบผาราม (๒๕) อำเภอบุคคโล

จะเห็นได้ว่าอำเภอต่าง ๆ ที่ขึ้นต่อจังหวัดพระนครเป็นท้องที่อันเป็นเขตปกครองของจังหวัดธนบุรีปัจจุบันด้วย เช่น อำเภออัมรินทร์ (ปัจจุบันตำบลอัมรินทร์ อำเภอบางกอกน้อย) อำเภอราชฤทธิ (ปัจจุบันเป็นตำบลราชฤทธิ อำเภอธนบุรี) และอำเภอบุคคโล (ปัจจุบันเป็นตำบลบุคคโล อำเภอธนบุรี) เป็นต้น ต่อมาเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย และได้มีการแบ่งแยกกรุงเทพมหานครและธนบุรีออกจากกัน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ ปัจจุบันนี้จังหวัดพระนครจึงแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอดังกล่าวมาแล้ว

ความแตกต่างระหว่างอำเภอชั้นนอกและอำเภอชั้นในแตกต่างกันที่อำเภอชั้นในทุกอำเภออยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ แบ่งการปกครองออกเป็นตำบลไม่มีหมู่บ้าน และไม่มีกำนัน ส่วนอำเภอชั้นนอก ๖ อำเภอ ๓ อำเภอคือ อำเภอมีนบุรี อำเภอลาดกระบัง อำเภอหนองจอกอยู่นอกเขตเทศบาลนครกรุงเทพ ส่วนอีก ๓ อำเภอคือ อำเภอพระโขนง อำเภอบางเขน และอำเภอบางกะปิ พื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ นอกจากนี้อำเภอคูสิด พื้นที่บางส่วนก็อยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพด้วย การจัดแบ่งท้องที่ในจังหวัดพระนครมองดูสืบสันเป็นอันมากยากที่จะเข้าใจแก่กันทั่วไป และเป็นการแบ่งแยกความเป็นอยู่ของประชาชนออกจากกันในการที่จะได้รับบริการต่างๆ เช่น ประชาชนที่อยู่นอกเขตเทศบาลก็จะมิได้รับบริการของเทศบาลนครกรุงเทพ (ซึ่งปัจจุบันนี้มีความก้าวหน้าพอสมควร) ส่วนประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพย่อมมีโอกาสได้รับบริการที่ดีเป็นอันมาก และมีความสะดวกสบายในฐานะชาวเมืองเพียงพอ

ลักษณะของอำเภอชั้นในอีกประการหนึ่งคือ อำเภอชั้นในไม่อยู่ในขอบข่ายการใช้บังคับของพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ กล่าวคือ อำเภอชั้นในไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนอำเภอชั้นนอกนั้นอยู่ในขอบข่ายบังคับของพระราชบัญญัติดังกล่าว การบริหารงานของอำเภอชั้นนอกเป็นเช่นเดียวกับอำเภอในส่วนภูมิภาคทั่วไป ในบทความนี้ผู้เขียนประสงค์จะกล่าวถึงงานของอำเภอชั้นในของจังหวัดพระนครเป็นสำคัญเท่านั้น

ได้กล่าวแล้วว่างานของอำเภอในส่วนภูมิภาคโดยทั่วไปนั้นแบ่งออกเป็นสี่แผนก คือ แผนกปกครอง แผนกปรับปรุงส่งเสริมอาชีพ แผนกทะเบียน และแผนกบำรุงท้องที่ ซึ่งงานแต่ละแผนกมีมากมายสุดที่จะพรรณนา สำหรับอำเภอในจังหวัดพระนครนั้น เนื่องจากเทศบาลนครกรุงเทพ ตำรวจนครบาล และกรมบางกรม จัดทำหรือรับผิดชอบงานเสียเองโดยมิต้องแบ่งงานไปทำที่อำเภอ บริการบางอย่างเพื่อประชาชนอำเภอจึงไม่ต้องทำ ด้วยเหตุนี้เองงานอำเภอในจังหวัดพระนครจึงทำหน้าที่หนักไปในด้านงานทะเบียนเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนจะหยิบยกมาเสนอเป็นรายละเอียดดังนี้

๑. จดทะเบียนครอบครัว เช่น สมรส หย่า รับบุตรบุญธรรม และรับรองฐานะบุคคลต่างๆ

๒. ทำบัตรประจำตัวประชาชน
๓. ทำนิติกรรมต่างๆ เช่น สัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์และรวมถึงเรือกำปั่นหรือเรือที่มีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป แพ และ สัตว์พาหนะ นอกจากนี้มีสัญญาจ้าง ยกให้ รับมรดก และเช่า
๔. เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล
๕. ทำพินัยกรรมและเก็บรักษา
๖. จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
๗. สอบสวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติควบคุมค่าเช่าในภาวะคับขัน
๘. สงเคราะห์ผู้ประสพภัยต่างๆ
๙. ดูแลศาลเจ้าและมัสยิด
๑๐. ออกหนังสือรับรองแก่บุคคลที่มาขอไม่ว่าในกรณีใด ๆ
๑๑. สอบสวนข้อเท็จจริงทุกอย่างไม่ว่ากระทรวง ทบวง กรมใดขอมา
๑๒. ติดตามดูแลสอดส่องบุคคลอันธพาลที่ได้รับการปลดปล่อยหรือบุคคลที่ศาลรอลงอาญา รอการลงโทษ
๑๓. ทำควมพิพม์รูปพรรณสัตว์ (โดยมากอำเภอชั้นนอก แต่อำเภอชั้นในก็มีบ้าง)
๑๔. ช้แทนเขียนทหาร ตลอดจนการย้ายภูมิลำเนาและเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุลในทะเบียนทหาร
๑๕. ออกหมายเรียกและทำการเกณฑ์คัดเลือกทหารให้หน่วยทหาร
๑๖. รับชำระภาษีอากรต่างๆ ตลอดจนการตรวจสอบเร่งรัดดำเนินการยึดทรัพย์ในกรณีหนีภาษี
๑๗. จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่อยู่ในเกณฑ์บังคับ (โดยมากเป็นอำเภอชั้นนอกอำเภอชั้นในเป็นหน้าที่ของเทศบาลนครกรุงเทพ).
๑๘. เปรียบเทียบความแ่งในคดีเล็กน้อย
๑๙. ปฏิบัติงานซึ่งกฎหมายมิได้เขียนว่าเป็นหน้าที่ของผู้ใด

งานอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างมาหนัก จะเห็นได้ว่าเป็นงานทะเบียนเสียส่วนมาก นอกจากนั้นก็เป็งานของส่วนราชการอื่นแต่มอบอำนาจให้นายอำเภอทำ หนึ่ง มีงานอีกอย่างหนึ่งที่ไม่ใช่งานของอำเภอ แต่ประชาชนเข้าใจว่าเป็นงานของอำเภอเพราะเอามาทำที่อำเภอ อันนี้ก็คืองานทะเบียนราษฎรหรือทะเบียนท้องถิ่น เช่น การย้ายเข้า ย้ายออก รับแจ้งการเกิดการตาย ให้เลขที่บ้าน และอนุมัติแบบแปลนสร้างบ้าน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หน่วยงานนี้เป็นของเทศบาลนครกรุงเทพ ไม่ใช่งานของอำเภอแต่อย่างใด นายอำเภอก็ไม่มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาลเลย แต่นายอำเภอมีฐานะเป็นหัวหน้าแขวงทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งจะปฏิบัติงานได้ผลดีแค่ไหนแล้วแต่บุคลิกส่วนตัวของนายอำเภอผู้นั้น

งานอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาคึกคักกว่าอำเภอในจังหวัดอื่น ทั้งนี้เพราะว่าอำเภอในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแต่ละอำเภอมีประชาชนมากและอยู่กันอย่างหนาแน่น เรื่องจำนวนประชากรและบ้านเรือนตามสถิติตัวเลขปี พ.ศ. ๒๕๐๖ จำนวนราษฎรในเขตเทศบาลมีอยู่ทั้งสิ้น ๑,๖๒๓,๑๒๗ คน มีบ้าน ๑๘๕,๔๖๒ หลัง ส่วนราษฎรที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีเพียง ๓๗๔,๐๓๗ คน มีบ้าน ๕๑,๒๔๙ หลัง และจำนวนราษฎรของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปีและเป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่น อำเภอคูสิตเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒ มีพลเมืองเพียงสามหมื่นคน แต่ปัจจุบันนี้มีประมาณ สามแสนเศษ ซึ่งเท่ากับพลเมืองทั้งจังหวัดของธนบุรี หรือเทียบเท่ากับพลเมืองของจังหวัดตราด สตูล พังงา ภูเก็ต ระนอง กระบี่ และรวมกันทั้ง ๖ จังหวัด อำเภออื่นๆ ก็เช่นเดียวกัน เช่น อำเภอปทุมวัน ยานนาวาก็มีใกล้เคียงกัน อำเภอใดอำเภอหนึ่งก็มีจำนวนประชากรเท่ากับจังหวัดบางจังหวัดเสียแล้ว การที่แต่ละอำเภอมีพลเมืองเหลือล้นเช่นนี้ อำเภอจึงต้องปฏิบัติราชการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากขึ้น เพราะมีราษฎรไปติดต่อขอรับบริการมาก แต่เมื่อพิจารณาถึงอาคารสถานที่ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของอำเภอโดยทั่วไปแล้ว จะเห็นว่าประชาชนอาจจะไม่ได้รับบริการที่รวดเร็ว และด้วยไม่ตรีจิตที่ตึงปรารณานัก เพราะสถานที่อำเภอคับแคบ เจ้าหน้าที่น้อย การไปติดต่อกับอำเภอจึงต้องใช้ศิลปะแห่งการรอคอยกันแทบทุกอำเภอ การแก้ปัญหาตึงกล่าวนี้นัก ไม่มีใครหยิบยกขึ้นมาพิจารณาแก้ไขเป็นทำนองใกล้เคียงกันต่าง ถ้าทางราชการแก้ไขสำเร็จ

ผู้เขียนคิดว่าประชาชนจะรักอำเภอขึ้นอีกมากมาย ไม่ต้องเข้าถึงประชาชนโดยวิธีอื่น การปรับปรุงงานอำเภอให้บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัด และเป็นที่ยังพอใจของประชาชน เป็นการเข้าถึงประชาชนที่พิเศษแล้ว

งานอำเภอในจังหวัดพระนคร (อำเภอชั้นใน) แม้ว่างานส่งเสริมอาชีพ งานปกครอง งานพัฒนาจะไม่มี ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระนายอำเภอไปเป็นอันมากก็ตาม แต่งานอย่างอื่น เช่น งานทะเบียนมีอย่างท่วมท้น อันนั้นนับว่าเป็นการแตกต่างกับอำเภอในส่วนภูมิภาคของจังหวัดอื่นๆ เพราะอำเภอในส่วนภูมิกษณัณงานทะเบียนมีเพียงเล็กน้อย (ยกเว้นการทำตัวรูปพรรณสัต์ว์) เช่น บางอำเภอที่ผู้เขียนเคยรับราชการในปีหนึ่งๆ มีการจดทะเบียนสมรสประมาณ ๑๕ ราย เปลี่ยนชื่อสกุลราว ๘ ราย เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดพระนครแล้ว จะเห็นว่างานทะเบียนทุกชนิดมีมากมาย อาทิ การเปลี่ยนชื่อสกุลมีประมาณปีละ ๑๕,๐๐๐ ราย ถัดลงมาได้แก่การจดทะเบียนสมรสซึ่งมีประมาณปีละ ๑๒,๐๐๐ ราย งานต่างๆ ดังกล่าวนั้น แม้ว่าจะไม่ทำให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีศรีสุขขึ้น แต่ก็เป็นการสนองความต้องการทางสังคม ซึ่งผู้มาติดต่อก็มีความต้องการให้งานเสร็จเร็ว ไม่ต้องคอยนานเหมือนกัน

สรุป

งานอำเภอในจังหวัดพระนครที่ผู้เขียนนำมาเสนอนี้ หวังว่าท่านผู้อ่านคงจะเข้าใจ และมองเห็นบทบาทของนายอำเภอว่ามีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง ผู้เขียนใคร่จะสรุปโดยชี้ปัญหาบางประการให้เห็นสักเล็กน้อยว่า ปัจจุบันนี้จังหวัดพระนคร (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ) มีความเจริญก้าวหน้าเป็นอันมาก มีร้านค้าพาณิชย์ อาคารบ้านเรือนทันสมัย มีถนนกว้างใหญ่สวยงาม. ความเจริญคึกคักของบ้านเมืองทางด้านก่อสร้างที่มองเห็นอยู่ทุกวันนี้ ทำให้ราษฎรที่อยู่ในเขตเทศบาลมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย แต่เมื่อพิจารณาถึงอาณาบริเวณนอกเขตเทศบาลนครกรุงเทพแล้ว จะประจักษ์ว่าความเจริญไม่ไว้ในด้านการค้าพาณิชย์ ด้านความเป็นอยู่ของราษฎร และด้านการแสวงหาความรื่นรมย์ห่างไกลจากราษฎรที่อยู่ในรัศมีของเทศบาลนครกรุงเทพเป็นอันมาก ความเป็นอยู่ของราษฎรโดยทั่วไปไม่ผิดแผกแตกต่างกับราษฎรในจังหวัดอื่นที่ห่างไกลเท่าใดนัก ท่านที่มีโอกาสออกไปยังอำเภอชั้นนอก

ทุกอำเภอจะรู้สึกทันทีว่าความเจริญของบ้านเมืองสะดุดหยุดอยู่ในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ มิได้ขยายตัวออกไปตั้งปรารภว่า “แม้ว่าอำเภอชั้นนอกทุกอำเภอจะมีสุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัดทะนุบำรุงอยู่แล้ว แต่ก็กล่าวได้ว่าไม่เป็นกอบเป็นกำ เพราะมีกำลังเงินเพียงเล็กน้อย อำเภอชั้นนอกจึงไม่เจริญและพัฒนาไปเท่าที่ควร”

ส่วนอำเภอชั้นในความเจริญนับวันแต่จะมีมากขึ้น เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกนานาประการ ประชาชนหลังไหลเข้ามาอาศัยจนทุกท้องที่คับแคบไปหมด อย่างไรก็ตามเมื่ออำเภอชั้นในเจริญเต็มที่แล้วผู้คนก็จะขยับขยายออกไปอยู่ตามอำเภอชั้นนอกต่อไป ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้กำลังเป็นจริงขึ้นทุกวัน ฉะนั้น ความเจริญของบ้านเมืองในประเทศไทยที่เคยกล่าวกันว่ามักจะออกไปจากเมืองหลวง จึงเป็นความจริงอยู่มาก

“ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์

สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล

เป็นสาวแซ่แร่รวยสวยสะอาด

แม้แตกร้าวรานร่อยถอยราคา

บำรุงรักษากายไว้ให้ผล

จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา

ก็หมายมาดเหมือนมณีอันมีค่า

จะพลอยพาหอมหายจากกายนาง”

- สุนทรภู่

“ข้อคิดจากการไปโลกพระจันทร์”

โดย เขียน ธีระวิทย์

ท่านเอเมอร์สัน (Emerson) ได้กล่าวไว้อย่างน่าฟังในทำนองว่า อารยชนสร้างรถขึ้นมา เลยขาดการใช้เท้า มีเครื่องรองรับเลยไม่ต้องใช้กล้ามเนื้อ มีนาฬิกาเงินว่าใช้ เลยขาดความรู้ในการบอกเวลาจากการดูพระอาทิตย์ ผมคิดว่า ใครก็ตามที่ได้ติดตามข่าวการไปโลกพระจันทร์ของ นีล อาร์มสตรอง (Neil Armstrong) เอ็ดวิน ออลดริน (Edwin Aldrin) และ ไมเคิล คอลลินซ์ (Michael Collins) แล้วไม่คิดถึงสังคมที่เราอยู่ ก็น่าสงสัยว่าเราปล่อยให้วิทย์และโทรทัศนทำหน้าที่แทนสมองของเราแล้ว ผมนั่งดูโทรทัศนกับเพื่อนชาวเยอรมันคนหนึ่งเกือบตลอดรายการ ตั้งแต่ส่งยานอวกาศขึ้นไปจนกระทั่งลงมา (๑๗ ก.ค.-๒๔ ก.ค. ๒๕๑๒) อยู่มุมหนึ่งของอเมริกา เกิดความตื่นเต้นและมีความรู้สึกบางอย่างที่อยากเก็บมาเล่าสู่กันฟัง

เป็นที่ทราบกันว่า ตอนที่ยานอวกาศค่อย ๆ แล่นลงจอดบนผิวดวงจันทร์นั้นเป็นตอนที่น่าตื่นเต้นที่สุด วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ที่ ๒๐ ภายหลังที่ยานอวกาศส่วนที่บังคับการโดย นายคอลลินซ์ (เรียกว่าโคลัมเบีย Columbia) และส่วนที่บรรจุ อาร์มสตรอง กับ ออลดริน (เรียกว่า อีเกิล Eagle) แยกออกจากกันไม่นาน อีเกิลก็แตะผิวดวงจันทร์เวลา ๑๖.๑๗ น. (เวลาฟากตะวันออก ส่วนเวลาฟากตะวันตกด้วย ๔) ส่วนโคลัมเบียโคจรรอบดวงจันทร์คอยรับอีเกิลกลับโลกด้วยกัน ตอนยานอวกาศ “อีเกิล” แล่นลงจอดบนผิวดวงจันทร์นั้นเราไม่มีโอกาสเห็นภาพจากโทรทัศน เห็นแต่ภาพเทียมนที่ศูนย์ควบคุมยานอวกาศเมืองฮุสตัน (Houston) แห่งมลรัฐเท็กซัสทำให้โทรทัศน อย่างไรก็ตาม มนุษย์อวกาศกับศูนย์ควบคุมที่เมืองฮุสตัน (ต่อไปเรียกสั้น ๆ ว่าศูนย์ควบคุม) ตกต่อกันทางวิทย์และ

ถ่ายทอดให้ผู้ชมฟังตลอดเวลา พอยานอวกาศแตะพื้นพระจันทร์ มนุษย์อวกาศส่งเสียงมายังโลกว่า "The Eagle has landed" (อีเกิลจอดอยู่บนดวงจันทร์แล้ว)

ลองจินตนาการดูว่า ชาวอเมริกันผู้จ้องอยู่หน้าโทรทัศน์อย่างตื่นเต็นจะมีความรู้สึกอย่างไร การเอาชนะรัสเซียได้อาจจะเป็นความสุขและภูมิใจที่สุดสำหรับชาวอเมริกันส่วนมาก เมื่อยาน "อีเกิล" จอดแนบนิ่งแล้ว ก็มีการเตรียมตัวเป็นเวลานานกว่าอาร์มสตรองจะเปิดหมวกหรือหน้าคางยานก้าวบันไดลงไป เมื่ออาร์มสตรองเอาเท้าหย่อนลงไป (เท้าซ้าย) บนผิวดวงจันทร์ก้าวแรก เขาส่งเสียงลงมารอกผู้ตั้งใจฟังอยู่บนพื้นพิภพว่า "One small step for man, one giant leap for mankind." เชื่อกันว่าเขาเองคิดว่า คล้ายๆ กับจะหมายความว่า มันเป็นก้าวเล็กๆ ของคนก็จริง แต่มันเป็นก้าวสำคัญของมนุษยชาติ เป็นที่เห็นได้ว่า คำพูดประโยคนี้เตรียมเอาไว้นานแล้ว เพราะนักข่าวสอบถามเขาบ่อยว่ามนุษย์พระจันทร์จะพูดอะไร เป็นประโยคแรก แต่อาร์มสตรองก็เก็บไว้เป็นความลับได้จนกระทั่งมีโอกาสใช้ได้จริงๆ ต่อจากนั้นก็มีความกรุกกรากซึ่งเขาได้ว่าเป็นการเคลื่อนไหวในการติดตั้งกล้องโทรทัศน์ หลับตาว่าการเห็นภาพแรกที่ถ่ายทอดมาจากระยะทางไกลกว่า ๒๒๒,๐๐๐ ไมล์นั้นจะมีความรู้สึกอย่างไร ที่จริงก็ไม่แปลกอะไร เพราะอเมริกันนั้นในบ้ำา บนยอดเขาก็มีโทรศัพท์ใช้ แต่เมืองเรา แม้ใจกลางพระนคร—พูดถึงโทรศัพท์ ทำให้ผมเห็นใจใจ

กล้องโทรทัศน์ติดตั้ง ไม่มีการหมุนตั้งการถ่ายทำบนพื้นพิภพ อาร์มสตรองจึงเดินอยู่ในจอบ้างนอกจอบ้าง เค็มทีนักวิทยาศาสตร์กังวลกันว่ามนุษย์อวกาศอาจต้องล้มลุกคลุกคลานเพราะแรงดึงดูดของดวงจันทร์มีเพียง ๑/๖ ของโลก แต่ปรากฏว่าเขาเดินได้อย่างสบายและน่าสนุก คือ ก้าวยาวๆ ทั่วล่อยๆ ภายหลังที่อดตรินรักษาการณ์อยู่ในยานอวกาศอยู่ครู่หนึ่ง และเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นที่ปลอดภัยแล้ว เขาก็ไต่บันไดลงไปเดินบนผิวดวงจันทร์บ้าง เขาระโพร่งทำใจใจน่าขบขันดีมาก เพราะการกระโจนบนดวงจันทร์ท่าทางนุ่มนวลกว่าบนพื้นพิภพมาก สักวันหนึ่งในอนาคต เมื่อกันเบื่อกที่จะเล่นเสกตหรือสกีบนพื้นพิภพ อาจมีโอกาสขึ้นโดยสารยานอวกาศไปกระโดดทำใจใจเล่นบนดวงจันทร์ได้

มีคนเสนอให้มนุษย์อวกาศเอาธงสหประชาชาติขึ้นไปปักคู่กับธงสหรัฐ ได้ข่าวว่ารัฐสภาไม่เห็นด้วย ฉะนั้น เขาจึงเอาแค่ธงสหรัฐเท่านั้นปักลงไป (อย่างภาคภูมิใจไม่ต้องสงสัย) เนื่องจากบนดวงจันทร์ไม่มีบรรยากาศ ฉะนั้นจึงไม่มีลมที่จะพัดธงให้มันโบกพริ้ว ครั้นจะทำ

เครื่องเป่าลมจากพื้น พิภพเพื่อให้ธงโบกสะบัดอยู่ชั่วกาลอวสาน ก็คงจะเกรงว่ารอยเท้าของ อาร์มสตรองกับอลดรินจะถูกลบหมก (1) ทางที่ดี คือ ทำธงชนิดที่กางได้เอาไปปักไว้ เป็นที่ เข้าใจว่าธงนั้นมีดาวเพียง ๕๑ ดวง , เพราะมีสนธิสัญญาระหว่างประเทศห้ามจับจองวัตถุบน ห้วงอวกาศซึ่งสหรัฐกับโซเวียตเป็นคู่แข่งกัน (ใครสนใจดูใน Ajil ในห้องสมุดคณะ รัฐศาสตร์ จุฬาฯ ก็มี) มีชาวอเมริกันคนหนึ่งกระเซ้ากับผมเชิงเล่นเชิงจริงว่า “แยงกี้ใจดี อะไรอย่างนี้ ไปตั้งก่อนก็ยังไม่อ้างเอาเป็นกรรมสิทธิ์” ผมก็กระเซ้าตอบไปว่า “คนไทยใจดี อะไรอย่างนี้ ให้นานอวกาศแยงกี้ไปจอก ทั้งให้ปักป้ายโฆษณายังไม่เก็บค่าเช่า” น่าเยาะ ก็น่าจริงคอก แต่เราก็มีส่วนร่วมร่วมกับเขาด้วยนะ เราก็เป็นภาคีของสนธิสัญญานั้นเหมือนกัน วันหลังเราควรเสนอให้สหประชาชาติเก็บค่าเช่าคนที่ขึ้นไปทำผิวดวงจันทร์เสีย และให้เก็บ ค่าเช่าป้ายโฆษณาเช่นเดียวกับที่เทศบาลทำอยู่นั้นแหละ ถ้ากฎนี้ใช้ได้กับดวงจันทร์ เรา ควรนำเอามาใช้กับท้องทะเลหลวงด้วย หมายความว่านายทุนจะไปตั้งเครื่องสะกักน้ำมันใน ท้องทะเลหลวงเอาตามอำเภอใจดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ไม่ได้ ใครจะเอาแกส เอาขยะไปทิ้ง ในทะเลหลวงไม่ได้เพราะทำให้สัตว์น้ำตาย กิจกรรมใดก็ตามที่มีผลทำให้สภาพของหลวง (นานาชาติ) เปลี่ยนแปลงไปก็ให้เก็บภาษีให้หมด

กลับไปดูมนุษย์อวกาศสองคนนั้นเดินตัวลอยๆ บนผิวดวงจันทร์ พอปักธงอเมริกา เสร็จไม่นาน มีเสียงอาร์มสตรองจากศูนย์ควบคุมบอกประธานาธิบดีต้องการพูดด้วย ชาว อเมริกันชอบเก็บเอาคำพูดของบุคคลสำคัญมาวิจารณ์ว่าดีหรือไม่ดี ผมไม่เห็นมีอะไรน่าถือสา มันเป็นเพียงการเล่นละครกันเท่านั้น คำพูดบางคำอาจจะดี (ถูกใจใครๆ ก็ว่าดี) บางตอนก็ ไม่เหมาะสม (ไม่ถูกใจใครๆ ก็ว่าไม่เหมาะสม) เวลานั้นนักแสดงสมมติเอาว่าตัวกำลังแสดงละคร ให้ชาวโลกชมแล้ว ใครๆ ก็อยากทำตัวเป็นผู้ไฝ่สันติภาพกันทั้งนั้น คำว่า “รักสันติ” จึงถูก ใช้กันอย่างฟุ่มเฟือย เลยไม่ค่อยมีความหมาย แต่ในแง่สำคัญในแง่ของนักเรียนรัฐศาสตร์ อย่างน้อยคนเรายอมรับแล้วว่าทั่วโลกต้องการสันติภาพ การที่สำนึกว่าคนอื่นคิดอย่างไรนั้น แผลงสำคัญ เพราะเป็นก้าวแรกที่จะชักจูงให้เขาทำในสิ่งที่เขาคิดว่าคนอื่นคิดอย่างไร

ก่อนหน้านั้นมีคนเสนอว่า ไหนๆ รัฐบาลได้ลงทุนให้แก่โครงการ Apollo สิ้นเงินไป ๒๔,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญอเมริกันแล้ว (๔๘๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เฉพาะ Apollo 11 สิ้น เงิน ๓๕๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ ควรเก็บอะไรมาขายเอาทุนคืนบ้าง (เชื่อว่าชาติ มีคนสั่ง

แล้วเหมือนกัน) น่าเสียดายเจ้าหน้าที่ไม่เห็นด้วย (นักการคลังหัวแหลมคนนั้น เราน่าจะจ้าง มาเป็นที่ปรึกษา กระทรวงเศรษฐกิจ) ชาวว่าเตรียมถุงขึ้นไปใส่วัตถุประมาณ ๑๓๐ เปาน์ เท่านั้น วิธีการของเขาก็คือ เตรียมถุงฉุกเฉินเล็กๆ ไว้หนึ่งถุงให้แก่ นาย อาร์มสตรอง บอกให้ลงถึงดินก็ให้รีบโยยวัตถุใส่ถุงยัดใส่กระเป๋าไว้ก่อน วัตถุเหล่านั้นยังไม่รู้จะเรียกอะไร บางคนถ้วนเรียก "ดิน" "หิน" ไปแล้ว ระวังหน่อยแล้วกัน เคี้ยวจะว่าไม่บอก เพื่อมีสัตว์ ประหลาดจากโลกอื่นได้ความจริงขึ้นมาจะหาว่าสัตว์ประหลาดบนโลกนี้ "โลกนิยม" วัตถุอะไร ตามมาตรฐานของตนเองเสียหายหมด ถ้าเราทำสงครามกับโลกอื่น ก็เหมือนกับสงคราม ระหว่างประเทศในโลกเราแหละ ผู้ก่อเหตุจริงๆ ไม่ค่อยตายตอก มีแต่ชาวบ้านตาย โลก เราแปลก ที่เจ้าหน้าที่แนะนำให้รีบโยยวัตถุเอาไว้ก่อนแสดงอยู่ในตัวว่าให้เตรียมเผ่นหนีไว้ด้วย เพื่อว่ามีไฟไหม้ หรือเหยียบยุบธรณีเอาปากจะสูบแล้วให้รีบเผ่นขึ้นบันไดไปลงใน อีเกิล คิด เครื่องหนักกลับโลก แต่ปรากฏว่าธรณีบนโลกอื่นรักสันติ มนุษย์เราแปลก เราอยู่กันมาได้ จนทุกวันนี้ได้ฟาดฟันกับศัตรูต่างๆ มาจนนับไม่ถ้วนแล้ว ในที่สุดได้เป็นเจ้าโลก ประสบการณ์ในการต่อสู้กับศัตรูทำให้เราระวังสรรพัต เพื่อความคงอยู่ เห็นได้ว่าบางทีเราก็ ระวังในสิ่งที่เราไม่ควรระวัง กลัวในสิ่งที่ไม่ควรกลัว กลัวในสิ่งที่เราไม่รู้เป็นความกลัวที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ฉะนั้น ไม่พยายามรู้ในสิ่งที่พอจะรู้ได้จึงเป็นการสร้างความกลัวไปในตัว

เป็นที่น่ายินดีว่าความกลัวที่เราตั้งข้อสงสัยไว้นั้นเป็นความกลัวที่เราสร้างขึ้นเอง นาย อาร์มสตรองส่งข่าวลงมาว่า ผิดดวงจันทร์สวยเหลือเกิน ปกคลุมไปด้วยฝุ่นราวกับแป้ง งาน ของเขาต่อไปก็คือ ลากเอาหินที่บรรจุถุงสำหรับบรรจุวัตถุออกมา แล้วเอามือปลอมที่ทำไว้ สำหรับหยิบวัตถุเดินไปหาวัตถุ ที่ต้องใช้มือปลอมต่อมือจริงเพราะเครื่องแต่งตัวของแต่ละคน ไม่อำนวยความสะดวกให้เขาก้มลงไปกอบวัตถุได้ ชาวว่ามีก้อน "หิน" สีหมากด้วย เก็บไว้ได้ทั้งหมด ประมาณ ๘๐ เปาน์ (น้ำหนักโลก) นักวิทยาศาสตร์คงแย่งกันนำดู มีค่าแพงกว่าทอง บางคนอาจคิดจะไปขโมยเขามา เตรียมแก้ตัวว่ามันไม่ใช่ของจากโลกเรา ฉะนั้น ไม่มีความผิด ระวังให้ดีเถอะ คนคิดแบบนี้เกิดซ้ำเกินไปผมว่า จะเล่าให้ฟัง สมัยก่อนโน้นเมื่อเรายังไม่มี ที่อยู่เป็นหลักแหล่งนั้น ท่านว่า "ของฉัน" "ของแก" ไม่มี ใครเอาได้เอาเอง ต่อมามีคน อุกฤษเอาอะไรไปปักไว้โคนต้นไม้ (จะเป็นมะม่วง มะนาว หรือมะเขือ ก็ตามที) ให้มีความหมายในทำนองว่า "ของฉันห้ามเก็บ" อีกคนหนึ่งเดินมา สมมติว่าเป็นนาย ก. (อย่าถือสาหา

ความเลย ตัวอย่างนี้ผมจินตนาการเอาทั้งเพ) เห็นบ้ายก็เชื่อตาม (อาจจะเทียบคุณลักษณะของ
ตนกับของคนที่ยืนอยู่ใกล้โคนต้นไม้ นั่นคูก่อนก็ได้) นาย ข. เห็นนาย ก. เชื่อกก็เชื่อตาม นี่
แหละมนุษย์อุทริ ทั้งผู้อักรกรรมสิทธิ์และผู้ปล่อยตาม ผู้เขียนบ้าย “ของฉันท้ามเก็บ” กับผู้เชื่อ
ตามบ้ายนั้นแหละสำคัญ ถ้าพวกเขาไม่คิดอุทริอย่างนั้น เราคงยังอยู่กับบ้ายในเขา ไม่ต้อง
พูดถึงขึ้นไปบนพระจันทร์ให้เสียเวลา เคียวนี้เราไปเอาของมาจากดวงจันทร์ ก็ไม่ผิดอะไรกับ
ที่บรรพบุรุษของเราไปเก็บมะเขือมาจากในป่าสมัยก่อนเท่าไรนัก เอาของที่ไม่มีคนเป็นเจ้าของ
มาอยู่ในความครอบครอง ตามนักกฎหมายคูชิ เขาคงตอบว่า “ท่านว่ายอมได้มาซึ่ง
กรรมสิทธิ์” ถ้าเราขึ้นไปเอาต่อ “ท่านว่าเป็นการลักทรัพย์” และถ้าทรัพย์นั้นเป็นของหลวง
“ท่านให้ลงโทษหนักขึ้น” ก็คิดอุทริมนุษย์เราเดินทางมาไกลเท่าไรแล้ว

ผมมีความสนใจวัตถุเหล่านี้เป็นพิเศษทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นนักวิทยาศาสตร์กับเขา คงจะ
ต้องเหตุนี้แหละจึงสนใจการเดินทางไปโลกพระจันทร์ของอเมริกันเป็นพิเศษ ผมชอบไป
ดูหิน หิน และแร่ธาตุต่างๆ ตามพิพิธภัณฑ์ เมื่อไม่นานมานี้ผมก็ไปเก็บหินจากหาคของแม่
น้ำ Ele ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียร์มาห่อหนึ่ง เป็นหินที่อยู่ในระยะเวลาแปรสภาพ จากหิน
เป็นหิน (หรือจากหินเป็นหินก็ได้แล้วแต่เราจะไปเก็บมันได้ในสถานที่ต่างกันอย่างไร ความ
สนใจเกี่ยวกับหิน หิน ฯลฯ ของผมนั้น แตกต่างกับของนักวิทยาศาสตร์ นักธรณีวิทยา ฯลฯ
ผมสนใจที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านี้กับมนุษยชาติ ไม่ใช่ในแง่
ของไสยศาสตร์ แต่ผมคิดว่าถ้าเรารู้กำเนิด อายุ ฯลฯ ของสิ่งเหล่านี้ดีแล้ว เราอาจจะรู้ว่า
มนุษยชาติคืออะไร ถ้าเกิดมาตั้งที่ท่าน ชาลส์ คาวิน ว่าไว้จริง มนุษยชาติก็มีความเกิด มี
ความตายไหม ? ก่อนที่เราจะรู้สิ่งเหล่านี้ เราอาจต้องรู้ว่าโลกเราทำระยะทางจากพระอาทิตย์
กับดาวพฤหัสบดีดวงอื่น ๆ กงทีหรือไม่ นานปีมาแล้ว ผมไม่ยอมเชื่อนักวิทยาศาสตร์ที่ว่า
โลกเราทำระยะทางกงทีกับดวงอาทิตย์ ฉะนั้น, จึงรอกอย่ว่าเมื่อไรนักวิทยาศาสตร์จะกลับคำ
สั๊กที เห็นมีรอยแตกร้าวบนผิวพระจันทร์ทำให้ดีใจยิ่งขึ้น เห็นอาร์มสตรองเอา LASER (คง
จะย่อมาจาก Light amplification by stimulated emission of radiation) ไปปักไว้บนดวงจันทร์
เพื่อวัดระยะทางจากดวงจันทร์ถึงโลก ยิ่งทำให้ดีใจยิ่งขึ้น หวังว่าหลักนี้จะนำไปใช้วัดระยะทาง
ของโลกกับดาวพฤหัสบดีดวงอื่น ๆ รวมทั้งพระอาทิตย์ได้ด้วย

หันกลับไปคุยมนุษย์บนดวงจันทร์ เขาเดินไปเดินมาอย่างน่าสนุก แต่เนื่องจากออกซิเจนของเขามีจำกัด จึงได้รับคำสั่งจากศูนย์ควบคุมให้เข้าไปอยู่ในอีเกิลตามหมายกำหนดการ โดยใช้เวลาให้ ๑๕ นาที ออลครินไต่ขึ้นไปประจำที่ก่อน อาร์มสตรองตามขึ้นไป รวมเวลาที่พวกเขาออกมาจากอีเกิล ๒.๑๕ ชม. (๑) ทั้งสองกลับเข้าไปปลัดเครื่องแต่งตัวแล้วนอนพักก่อนจนกระทั่งวันรุ่งขึ้น (จันทร์ที่ ๒๑) เขาจึงติดเครื่องมุ่งกลับสู่โลก ตอนยานอวกาศถีบตัวจากดวงจันทร์ก็เป็นอีกตอนหนึ่งที่เสี่ยง เพราะบนโลกนั้นเราติดตั้งจากฐานยิงอย่างพิถีพิถัน แต่บนพระจันทร์นั้นขึ้นไปจอกอย่างไร ก็เอานั่นแหละเป็นฐาน ฉะนั้น การเลือกฐานที่จอกที่เหมาะสมก็สำคัญอยู่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยดี อีเกิลผลัดตัวจากดวงจันทร์ เข้าสู่วงโคจร ค่อยกับโคลัมเบียมุ่งเข้าสู่โลกถึงจุดหมายในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒ รวมเวลาทั้งหมด ๗ วัน นับว่าเป็นความสำเร็จอย่างเหลือเชื่อ รายละเอียดต่างๆ เชื่อว่าคงได้อ่านจากหนังสือพิมพ์ ฟังจากวิทยุกระจายเสียง และรับจากโทรทัศน์ จึงไม่ควรจะนำมาเล่าในที่นี้ แต่ใคร่ขอแสดงความคิดเห็นในแง่การเมืองบางประการซึ่งผู้อ่านอาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ เพียงให้ได้ช่วยกันคิดบ้างก็เป็นการสมประสงค์ของผู้เขียน

ประการแรก สิ่งที่น่าประทับใจที่สุด คือ ความสามารถในการประสานงานของมนุษย์ นักวิทยาศาสตร์อาจจะบอกเป็นความสามารถของนักวิทยาศาสตร์ วิศวกรอาจจะให้ความสำคัญแก่วิทยาการของวิศวกร นักวิชาชีพอื่นๆ อาจอ้างความสำคัญของงานที่มีส่วนร่วมในการนำความสำเร็จครั้งนี้พอๆ กัน แต่ผมเชื่อว่าถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่ได้นำมาประสานงานกันอย่างมีวิธีการแล้ว แม้แต่ละคนจะเก่งสักเท่าไร เราก็ไม่อาจเห็นผลงานที่น่าประทับใจเช่นนี้เลย ฉะนั้น ศิลปะในการประสานงานจึงเป็นวิชาการชั้นยอดเยี่ยมที่นักรัฐศาสตร์หรือนักสังคมศาสตร์ควรให้ความสนใจมาก ๆ เมืองไทยเรามีผู้เชี่ยวชาญทางด้านด้วย personnel administration มากมาย แต่เราขาดคนสนใจวิชาการด้าน organization theory อย่างจริงจัง เรื่องนี้แม้ในสังคมอเมริกันเองก็ไม่ค่อยพูดกัน แต่ถ้าเราสังเกตสังคมเขาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานถึงขนาดนั้นก็เพราะเขามีศิลปะในการร่วมกันทำงาน เราทราบว่า Apollo 11 นั้นประกอบด้วยวัตถุและมันสมองส่วนที่เป็นวัตถุก็มีจำนวนถึง ๔ ล้านชิ้น ลองคิดเป็นทอๆ ไป แต่ละชิ้นจะต้องผ่านมือคนอื่นอีกสักเท่าไร พิจารณาคงง่าย ๆ ผมเป็นคนค่อนข้างจะปัญญาทึบ แต่ก็สามารถเรียนรู้อะไรเล็กน้อยจากการดูโทรทัศน์ แล้วคิดถึงข่าวโทรทัศน์ CBS และ NBC แต่ละบริษัทมีชายติดต่อก

กันทั่วโลก สิ่งเหล่านี้ต้องศึกษาเหมือนกันว่าจะจัดการอย่างไรในการบือนข้าวต่าง ๆ ซึ่งจะมีประสิทธิภาพที่สุด การรายงานข่าวการไปโลกพระจันทร์คราวนี้ประทับใจผมมาก ผู้จัดรายการ สรรหานักวิทยาศาสตร์ นักดาราศาสตร์ ฯลฯ นักธรณีวิทยา ฯลฯ เป็นผู้ให้ความรู้ในทันทีที่ตนเชี่ยวชาญในยามที่ไม่มีข่าวสำคัญจากศูนย์ควบคุม มีนักข่าวอีกจำนวนหนึ่งแยกแยะไปเอาข่าวจากครอบครัวของมนุษย์อวกาศ จากหอดูดาว จากหอดูดาวประเทศอังกฤษ จากบ้านเกิดเมืองนอนของผู้เชี่ยวชาญในด้านจรวดในประเทศสหภาพโซเวียต จากนักวิทยาศาสตร์ชั้นนำในออสเตรเลีย จากผู้เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัย ฯลฯ บ้างก็ไปสืบความรู้สึกของคนเดินถนน คนที่จับกลุ่มกันอยู่หน้าโทรทัศน์ คนที่เดินชวบนกัคค้ำนสิ่งที่พวกเขาเรียกว่า เอาเงินไปทดลองเล่นในขณะที่มีคนออกหยาก แต่ละคนให้ความรู้คุณละนิตละหน่อย บือนเข้าไปในจอโทรทัศน์ มันเป็นวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกันมากมาย นั่นแหละเราจึงได้เห็นผลของความหัต้จรรย์ของวิชาการจัดสรรมันสมอง พลังงานและวัตถุ ทำให้สิ่งที่เป็นไปได้เป็นไปได้ เมื่อเป็นไปได้แล้วก็มีปัญหาว่าทำไปเพื่ออะไร

มนุษย์เราทำอะไรมีจุดมุ่งหมาย คุณเหมือนชาวกรีกจะเป็นพวกแรกที่ตั้งข้อสังเกต มีคนใ้ถามกันมากกว่า ส่งคนไปเดินบนพระจันทร์เพื่ออะไร และถ้ามีจุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายนั้นมีความสำคัญเพียงใด

ถ้าใครจะตอบว่า "ก็เพราะว่าพระจันทร์มันอยู่ที่นั่นนี่" เกรงว่าคนจะหาว่าแกเป็นไม่เต็มเต็ง ถ้าใครจะบอกว่า "มันเป็น national glory อย่างหนึ่ง" เขาก็เกรงคนต่างชาติหาว่า "คนหลงชาติ" ถ้าใครจะบอกว่า "ไปเอาดินมาคั้นคว่ำ และเราอาจใช้เป็นบันไดไปโลกอื่นต่อไป" เกรงคนจะใ้ถามว่าจำเป็นถึงขนาดนั้นเทียวหรือ ในเมื่อเรายังไม่สามารถทำนายอย่างเที่ยงแท้เกี่ยวกับคินฟ้าอากาศของวันรุ่งขึ้น คนในโลกยังไม่สามารถอยู่ร่วมกันโดยสันติ เรายังไม่สามารถแก้ปัญหาคนออกหยาก และที่จริงถนนบางสายในสหรัฐ คนยังเดินกันอย่างไม่ปลอดภัย ฯลฯ

ข้อแย้งเหล่านี้เป็นเรื่องน่าคิด เพราะเงิน ๔๘๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้นเป็นเงินก้อนมหาศาล สหรัฐยังมีโครงการส่งยานอวกาศไปพระจันทร์อีก ๔ ครั้ง (๓ ครั้งต่อบีโดยเฉลี่ย) จะสิ้นเงินอีกเท่าไร อย่างไรก็ตาม ผมคิดว่า โลกเรานี้แต่ไหนแต่ไรมาก็มีการออกหยาก เราจะคาคคั้อเมริกาบับผิดชอบของชะตากรรมของชาวโลกนั้นไม่ได้ โลกเรานี้แต่ไหนแต่ไรมา

ก็มีการบราฆ่าฟันกัน เราจะหวังให้อเมริกาบังคับชอบก็รังแต่จะมีสนามสงครามแบบเวียตนามมากขึ้น ชาวอเมริกันก็เหมือนกับมนุษย์เงินเดือนอื่นๆ นั้นแหละ บางคนก็จิตใจหาย มีมนุษยธรรมแก่กล้า บางคนก็เห็นแก่ตัวถึงขนาด พวกเขายู่ด้วยกันอย่างต้องอาศัยความอดทนเหมือนกัน สภาพการเช่นนี้จะยังปรากฏอีกนาน ผมสังเกตอนุชนรุ่นเด็กเกี่ยวกับปัญหา “ชาติ” กับ “มนุษย์” เห็นมีเด็กหญิงอายุประมาณ ๗ ขวบ คนหนึ่งตอบผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในทำนองว่า “จะเป็นรัสเซียหรือใครก็ตามไปถึงพระจันทร์ก่อนก็ไม่ใช่ไร” “เพราะอะไร” ผู้สื่อข่าวถาม หนูน้อยตอบว่า “เพราะเราล้วนก็เป็นคน” แต่เด็กส่วนมากก็เหมือนคนรุ่นพ่อแม่เขานั้นแหละ ส่วนมากเห็นชาติเป็นใหญ่ ความเป็นคนนั้นเป็นรอง เอาชนะรัสเซียได้ในการแข่งขันไปโลกพระจันทร์นับว่าเป็นสิ่งภาคภูมิใจยิ่งสำหรับชาวอเมริกัน สำหรับชาวอเมริกันที่ยากจนนั้นแล้ว รัฐบาลก็ช่วยอยู่แล้ว รัฐบาลมีโปรแกรมช่วยเหลือคนจนโดยให้จ่ายบัตรไปเอาอาหารตามร้านได้ฟรีขนาดคนไม่ต้องทำงานก็มีหลักประกันว่าไม่ต้องอดตายแล้ว ไม่น่าอิจฉาคอกเพราะคนไม่ทำงานก็เหมือนไม่ใช่ “คน” ในความหมายอันแท้จริง กล่าวอย่างสั้นๆ รัฐบาลนี้มีชื่อปะหน้าว่าเป็นระบบนายทุน แต่ข้างในนั้นเอาความคิดของระบบสังคมนิยม (แบบแดงๆ) มาใช้อย่างฟุ่มเฟือย สำหรับความวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอเมริกานั้น ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องปะทะกันระหว่างความเป็น “คนของชาติ” กับความเป็น “คนของโลก” นั้นแหละ อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของความ “ไม่พอ” เรารู้กันอยู่ทั่วไปว่าจุดความอึดตัวของคนนั้นไม่ค่อยมี

ผมฟังๆ นักวิจารณ์โทรทัศน์ และอ่านข้อวิจารณ์ของหนังสือพิมพ์มากมายไม่ค่อยเป็นที่พอใจ พวกนี้ชอบเอาการเดินทางไปพระจันทร์เปรียบเทียบกับ การพบโลกใหม่ของโคลัมบัส (พ.ศ. ๒๐๓๕-๒๐๓๖) และการเปิดเส้นทางการติดต่อทางเรือระหว่างเอเชียกับยุโรปของ วาสโก ดากามา (พ.ศ. ๒๐๔๒) ผมคิดว่านั่นเป็นการแนะนำคนให้หลงผิดเพราะมีลักษณะที่แตกต่างกันมากเกินไป ทั้ง ๒ ท่านที่เอ่ยถึงช่วยเบิกช่องทางให้มีการถ่ายเทสินค้าและคนจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่งบนพื้นพิภพ เมืองเล็กเมืองน้อยที่เส้นทางการเดินทางนั้นได้รับกระตุ้นให้เกิดความทะเยอทะยาน เศรษฐกิจและวิทยาการก็เจริญตามมา การเคลื่อนย้ายเหล่านี้แม้บางขณะก่อให้เกิดการปะทะกันอย่างรุนแรง แต่ความเจริญมักตามมาด้วยความระส่ำระสาย และเป็นผลดีต่อมนุษยชาติทั้งหมดในระยะยาว แต่การเดินทางไปดวงจันทร์และคาดว่าต่อไปคงไปดาวเนปจูนหรือดาวอื่น สมมุติว่าไปพบทอง เอากลับมาก็มีผลแต่เพียง

ทำให้ทองเสื่อมมูลค่า ถ้าหากเราจะไปพบสัตว์ประหลาดคล้ายคน เราคงยังไม่เปลี่ยนแปลงจากบรรพบุรุษของเราเท่าไรนัก ทว่าเขาไม่ใช่คน เอาไปเป็นทาส หรือไม่ก็ตั้งตัวเป็นศัตรูกัน แม้เราจะชนะในที่สุด ผมไม่แน่ใจว่านั่นแหละคือค่าของความเป็นมนุษย์ นี่ไม่ได้หมายความว่าผมคัดค้านการผจญภัยเช่นนั้น ที่ผมคัดค้านก็คือความคิดถึง national glory เป็นจุดหมายที่ผมไม่คัดค้านเพราะเราเป็นมนุษย์ที่ประหลาด การไปพระจันทร์เป็นเรื่องของมนุษย์ที่มีน้ำใจไม่ผิดกับ วาสโก ตากามา และ โคลัมบัส เท่าไรนัก ผมจึงคิดว่าความเป็นนักผจญภัยติดมากับสัญชาติญาณของมนุษย์ เหมือนเกมส์กีฬา การเล่นสกี การโต้เซา ๆ ล ถ้าเราไม่บอกว่านั้นเป็นความบ้าของคน ก็ต้องยอมรับว่านั่นเป็นกิจกรรมของมนุษย์ ฉะนั้น ถ้าจะขึ้นไปพระจันทร์หรือดาวนพเคราะห์ดวงอื่น ๆ ขึ้นไปเล่นเสกต สกี แล้วกลับมาได้ เราก็น่าจะมีอะไรคัดค้าน แต่ผลที่จะติดตามมากับ "กีฬา" เหล่านี้ก็น่าคิดเหมือนกัน

ถ้าเราไม่ไต่ถ้าขุนตาล สมมติว่าเราขับรถไปเอง ในรายการเราอาจต้องหยุดทำธุระของเราเรื่องปากเรื่องท้องรวมทั้ง "สวัสดิภาพ" ของรถ ในการนี้เราจะมีส่วนในการทำให้เศรษฐกิจหมุนเวียนและเป็นการช่วยให้ทุกคนมีชีวิตอยู่ได้ แต่ถ้าเราไปทำกิจกรรมของเราที่อื่นนอกโลก เราไม่มีทาง "ช่วยเหลือ" การอื่นตามรายการตั้งแบบการท่องเที่ยวบนพื้นพิภพ แต่เราจะมีทางช่วยเหลือที่เป็นต้นทางของเรา เป็นการช่วยให้ทุกคนที่อาศัยอยู่แถบต้นทางของเรามีชีวิตอยู่ได้ เพราะเราต้องจัดหาเสบียงต่าง ๆ ในการเดินทางให้เพียงพอ ทั้งในการส่งดาวเทียมของสหรัฐต้องใช้คนงานเฉพาะที่อยู่บริเวณศูนย์จรวด ถึง ๒๓,๐๐๐ คน เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมด้านต่าง ๆ หลายด้าน เรื่องเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการผลิต ลองจินตนาการดูสมมติว่ารัฐบาลประกาศเลิกส่งดาวเทียม สต็อกจะตกต่ำอย่างใจหาย หรือถ้ารัฐบาลประกาศถอนทหารจากเอเชียอย่างฉับพลันทั้งหมด โรงงานอุตสาหกรรมในสหรัฐหลายแห่งจะล้มละลาย ฉะนั้น กิจกรรมการไปนอกโลกก็เหมือนกัน มันเป็นการช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมและความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการ ไม่ผิดกับการเดินเรือในต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๐ ที่มีส่วนส่งเสริมการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรปเท่าไรนัก ปัญหาอยู่ที่ว่า การติดต่อกันในโลกกับการเดินทางไปโลกอื่นนั้นแตกต่างกันในลักษณะการกระจายความเจริญการไปโลกใหม่นั้นความเจริญมีความโน้มเอียงไปในทางรวมจุด ในระยะแรกมันสมองชั้นดีจะไปรวมกลุ่มตั้ง NASA ของสหรัฐ (ได้นักวิทยาศาสตร์ต่างชาติมากมาย) แต่ที่เหลืออีกส่วนหนึ่งจะได้รับสิทธิพอกจาก

ความเจริญในวิชาการแขนงนี้ในระยะยาว ฉะนั้น ผลในระยะยาวการซื้อมันสมองจะไม่ให้ผลร้ายต่อชนชาติอื่นมากนัก แต่จะมีปัญหาเรื่องการเอามันสมองชั้นดีไปใช้ในสังคมที่ไม่มีความต้องการ แต่ละชาตินั้นมีคนดีจำกัด คนเรามักนิยมสนใจในสิ่งที่ชาติเจริญสนใจ แต่สังคมค่อยพัฒนาไม่อาจใช้มันสมองของผู้ชำนาญพิเศษได้ดีเท่าชาติเจริญ ส่วนข้อที่ว่าทำไมไม่เอาพลังมันสมองเหล่านั้นไปสร้างความสำเร็จในสังคมค่อยพัฒนา คำตอบประการแรกพลังเหล่านั้นไม่อยู่ในความต้องการของสังคมค่อยพัฒนาประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งฐานะไม่ใช่ มนุษย์เราเห็นแก่ตัวกันทั้งนั้น และถ้าความเห็นแก่ตัวมิได้เป็นภัยต่อคนอื่นแล้ว เราก็ไม่ถือว่าเป็นความชั่ว ภายในชาติเดียวกัน บางชาติอาจอบรมให้คนในชาติเดียวกันสละความเห็นแก่ตัวแต่ในระดับนานาชาติ คนมิได้พูดในนามของตัวเอง แต่พูดแทนชาติ ความเห็นแก่ตัวถูกแปรสภาพเป็นความรักชาติไป ฉะนั้น ตามความเป็นจริง ความเห็นแก่ตัวในระดับชาติยังมีมาก การช่วยเหลือต่างชาติในแง่ต่างๆ นั้นไม่ใช่เป็นการกุศลแม้ผู้ให้เองก็ยอมรับ อย่างดีก็เป็นการ "ลงทุน" ของเขา ตราบใดที่เรายังจัดสังคมกันอยู่แบบนี้ เราก็ไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะไปว่ากล่าวคนที่ไม่ทำกุศล หรือชาติที่ไม่ยอมทำทาน การหันเหเอาวัตถุหรือพลังไปสู่กิจกรรมเพื่อ national glory นั้นเป็นสิ่งที่พลโลกต้องเตรียมตัวเผชิญ เห็นได้ชัดว่าตอนอเมริกาส่งยานอวกาศไปดวงจันทร์นั้น เรื่องอื่นๆ เกือบจะศูนย์หายไปจากสื่อมวลชน ขณะนั้น อิสราเอลกำลังรบกับอียิปต์ครั้งใหญ่ ซัลวาดอร์กำลังรบ กับ ฮอนดูรัส ฯลฯ สิ่งเหล่านี้คล้ายกับไม่อยู่ในความสนใจของทำเนียบขาว และถ้าจะพูดกันในแง่ของชาวอเมริกันด้วยกันเอง และถึงผลในระยะสั้น (ซึ่งนักการเมืองก็รู้ว่าประชาชนคิดใจ) แล้ว การเสียเงินส่งคนไปพระจันทร์สนุกสนานกว่าการส่งคนมารบในเวียดนามมากมาย ได้ทั้งความตื่นตัว ไม่ต้องเสียชีวิต และไม่เป็นเหตุให้เกิดการแตกแยกภายในคังสงครามเวียดนาม ที่ปรึกษาฝ่ายการเมืองของประธานาธิบดีนาย เฮนรี คิสซิงเจอร์ ย่อมรู้ดี การจัดการให้ประธานาธิบดีนิกสันไปเยี่ยมเอเชียและรูเมเนียจึงสมเหตุสมผล เป็นการช่วยกลบเกลื่อนความนิ่งเฉยต่อการเมืองระหว่างประเทศของอเมริกาภายหลังการส่งดาวเทียมได้บ้าง ด้วยเหตุนี้การเยี่ยมเอเชียของประธานาธิบดีจึงประกาศเนิ่นๆ เพื่อหวังผลไม่ให้ชาวโลกตกใจจนเกินไป แต่เราลองสังเกตดูก็แล้วกัน การเดินทางเยี่ยมต่างประเทศของประธานาธิบดีก็เพื่อทำข่าวเป็นเหตุสำคัญ ความโน้มเอียงไปในทางไม่สนใจต่อโลกภายนอกนั้นเป็นที่เห็นได้ชัด เราคงจะได้พบความจริงข้อ

หนึ่งว่าประธานาธิบดีที่ผู้คนคิดว่าเป็นผู้ก้าวร้าวนั้นตามความเป็นจริงแล้วจะทำอะไรก้าวร้าวได้น้อยกว่าประธานาธิบดีผู้มีชื่อเสียงไปในทางรักสันติภาพเสียอีก

นี่เป็นเรื่องที่เราต้องเตรียมตัวไว้บ้างเหมือนกัน ชาวอเมริกันก็คิดจะไปพระจันทร์ภายใน ๒๐ ปีข้างหน้า นั่นเป็นสิทธิของเขา แต่นักเศรษฐกิจของไทยควรจะคิดบ้างเหมือนกันว่าเราจะทำอย่างไรจึงจะถูกกระทบกระเทือน หรือได้ประโยชน์จากเป้าหมายนั้นในลักษณะที่จะไม่ตกเป็นเหยื่อ เราเคยคิดกันบ้างหรือเปล่าว่า รถญี่ปุ่นบางชนิดส่งออกไปสหรัฐในราคาถูกกว่าที่ส่งออกมาเมืองไทยทั้งๆ ที่ไทยเรามีดุลย์ชำระเงิน balance of payment ขาดทุนปีละมากๆ สิ่งเหล่านี้เราไม่ควรปล่อยตามยถากรรม คนไทยเราขาดน้ำใจในการจัดองค์การต่างๆ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพของมนุษย์

สรุปแล้ว คุณเหมือนสุภาพสตรีน่าจะยินดีที่สุดจาก Apollo 11 เพราะมันขึ้นไปพิสูจน์ (หรือทดสอบ) ว่าผิวหน้าของเธอๆ ก็ดี สีผิวของเธอๆ ก็ดี สวยกว่าดวงจันทร์อย่างไม่ต้องสงสัย คุณเองก็แล้วกัน ถ้ายังมีใครพยายามเอาหน้าสตรีไปเทียบ เห็นจะต้องเลือกคนที่เคยเป็นผีตาซ (ผมไม่ได้ว่าหน้าเป็นสีอะไร) แต่คนที่เคยเป็นผีตาซก็น่าจะยินดีเช่นกัน คนอื่นจะเลือกเป็นก็ไม่มีวาสนา ความจริงมีว่าหน้าปรูไม่ได้หมายความว่าไม่สวย ยิ่งไม่ต้องพูดถึงเรื่องมูลค่า คุณพระจันทร์ดี ชาวโลกพยายามเกี้ยวพาราสีมานานเท่าไรแล้ว ในที่สุด Apollo 11 โชคดีที่สุด แต่ก็ต้องเรียกค่าสินสอดถึง ๓๕๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ ตอนเข้าพิธีสมรส ก็กันว่ามิเชกผู้ช่วยร่วมพิธีแต่งงานเฉพาะในสหรัฐ (รวมทั้งผู้อยู่น้ำจืดโทรทัศน์) ไม่ต่ำกว่า ๑๒๕ ล้านคน ราชการหยุดให้เป็นเกียรติหนึ่งวัน ความสวย—ไม่สวยบางคนกับของพระจันทร์แตกต่างกันไหม ผมว่ามานานแล้ว คุณเก็บไปคิดเป็นการบ้านบ้างสิ

“อันข้าไทได้พึ่งเขาจึงรัก
เขาหน้ายหน้ามิได้อยู่คู่ชัว

แม้ถอยศักดิ์สันอำนาจวาสนา
แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ”

สุนทรภู่

กฎหมาย

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๐๘ (พ.ศ. ๒๕๑๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมสรรพากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๖๖ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำกับตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ผู้ช่วยสมุหบัญชีอำเภอจตุวา สมุหบัญชีอำเภอจตุวา	เสมียนพนักงาน ..	ส่วนราชการสมุหบัญชีอำเภอ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
ผู้ช่วยสมุหบัญชีอำเภอตรี ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดตรี ผู้ตรวจการสรรพากรตรี พนักงานภาษีตรี ผู้ตรวจโรงมหรสพตรี มุกคณากรตรี สมุหบัญชีอำเภอตรี	ประจำแผนก	ส่วนราชการสมุหบัญชีอำเภอ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดโท	หัวหน้าแผนก	
ผู้ช่วยสรรพากรเขต	”	
ผู้ตรวจการสรรพากรโท	หัวหน้าแผนก	
พนักงานภาษีโท	”	
ผู้ตรวจโรงมหรสพโท	”	
สมุหบัญชีอำเภอโท	”	ส่วนราชการสมุหบัญชีอำเภอ ในฐานะหัวหน้าแผนก
สรรพากรจังหวัดโท	”	ส่วนราชการสรรพากรจังหวัด ในฐานะหัวหน้าแผนก
ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดเอก	หัวหน้ากอง	
พนักงานภาษีเอก	”	
สรรพากรจังหวัดเอก	”	ส่วนราชการสรรพากรจังหวัด ในฐานะหัวหน้ากอง
สรรพากรเขต	”	ส่วนราชการสรรพากรเขต ใน ฐานะหัวหน้ากอง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) ขอมพล เถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๖๐ วันที่ ๑ ก.ค. ๒๕๑๒

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในมหาวิทยาลัยศิลปากร

- อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้
- ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักนายกรัฐมนตรี
- ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๖๘ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
- ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>
เลขานุการคณะ	หัวหน้ากอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	"
หัวหน้าภาควิชา	ผู้อำนวยการกอง
รองคณบดี	"

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๖๘ วันที่ ๒๘ ก.ค. ๒๕๑๒

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๑๐ (พ.ศ. ๒๕๑๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมธนารักษ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>
พนักงานจัดผลประโยชน์ตรี	ประจำแผนก
พนักงานจัดผลประโยชน์โท	หัวหน้าแผนก
พนักงานธนารักษ์โท	"
พนักงานธนารักษ์เอก	หัวหน้ากอง
ช่างกระษาปต์เอก	"

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๖๕ วันที่ ๒๕ ก.ค. ๒๕๑๒

ระเบียบ

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๔๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๒

เรื่อง ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการต่าง ๆ

เวียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๒ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ แล้วมีมติเป็นข้อสังเกตว่า คณะกรรมการบางคณะ คณะรัฐมนตรีได้ตั้งมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่ปรากฏผลงาน ขอให้เร่งดำเนินการโดยด่วน แล้วเสนอผลงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ อนึ่ง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ ด้วย คณะรัฐมนตรีควรจะได้ทราบผลงานของแต่ละคณะกรรมการอยู่เสมอ จึงควรที่คณะกรรมการต่าง ๆ จะได้นำรายงานผลการพิจารณาดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะๆ ตามแต่จะเห็นเหมาะสม จะเป็น ๑ เดือน ๓ เดือน หรือ ๖ เดือนต่อครั้ง ก็จะเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

จึงเวียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้คณะกรรมการในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๔๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๒

เรื่อง การจัดสรรที่ดินของส่วนราชการ

เวียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๒ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ในขณะนี้ ได้มีส่วนราชการ หรือมีผู้แอบอ้างชื่อ ส่วนราชการ ไปดำเนินการจัดสรรที่ดิน เพื่อจำหน่าย หรือให้ประชาชนเช่าซื้อ ในลักษณะแสวงหาประโยชน์เป็นส่วนตัว โดยที่ส่วนราชการนั้นๆ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรที่ดิน เพื่อกิจการดังกล่าว หรือ ผู้ที่แอบอ้างชื่อส่วนราชการมิได้เกี่ยวข้องกับส่วนราชการนั้นๆ แต่ประการใด การกระทำดังกล่าวนี้เป็นภavnามาชัง ความเสื่อมเสียแก่ส่วนราชการที่ถูกกล่าวอ้าง หวังอาจเป็นเหตุให้ประชาชนผู้หลงเชื่อคำแอบอ้างถูกลอกลงได้ จึงลงมติ

๑. ห้ามมิให้ส่วนราชการที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรที่ดิน ดำเนินการเองหรือยินยอมให้ผู้อื่นดำเนินการจัดสรรที่ดินเพื่อจำหน่ายหรือให้เช่าซื้อแก่ประชาชนโดยเด็ดขาด

๒. ห้ามมิให้สถานวิฤกษ์กระจายเสียง สถานีโทรทัศน์ ทั้งของทางราชการและที่ทางราชการมีส่วนเกี่ยวข้อง รับทำการโฆษณาการจำหน่ายหรือให้เช่าซื้อที่ดินจัดสรร ซึ่งมีชื่อส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวแล้ว อย่างเด็ดขาด

จึงขอขยับเข้ามา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะกรรมการ

กองนิติธรรม

ที่ สว. ๐๔๐๑/ว. ๔๖

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ

๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๒

เรื่อง การเชิญบุคคลผู้มีเกียรติของอินเดีย

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศรายงาน ตามที่ได้รับแจ้งจาก กระทรวงการต่างประเทศอินเดียว่า ในกรณีที่รัฐบาลต่างประเทศจะเชิญบุคคลผู้มีเกียรติของอินเดียมายังประเทศของตนนั้น จะต้องเชิญผ่านกระทรวงการต่างประเทศอินเดียทุกราย มิฉะนั้น ทางการอินเดียจะไม่รับรู้ด้วย กระทรวงการต่างประเทศจึงเสนอเพื่อทราบ และขอให้แจ้งให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ทราบด้วย และสำนักเลขาธิการคณะกรรมการได้นำเสนอท่านนายกรัฐมนตรีทราบแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะกรรมการ

กองกลาง

ควมมาก

ที่ สร.๐๔๐๑/ว.๔๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒

เรื่อง อนุญาตเดินทางไปเพื่อการศึกษาต่างประเทศ
เวียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอตามรายงานขององค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทยว่า คณะกรรมการ
องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย ได้พิจารณาเห็นว่าการศึกษาของโลกปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น สหพันธ์
กีฬานานาชาติของแต่ละสหพันธ์ กำหนดให้ประเทศสมาชิก ผลักเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน และให้
ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ส่งเจ้าหน้าที่นักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังกำหนดนัดประชุมคณะกรรมการ
ของแต่ละสหพันธ์ตามปกติหรือครั้งคราวตามความจำเป็นอีกด้วย โดยที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกในเครือสหพันธ์กีฬา
สากลร่วมกับนานาชาติ และต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมของสหพันธ์ ในกรณี จำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่นักกีฬา และกรรมการ
ผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวข้องกับภารกิจเดินทางไปแข่งขันหรือประชุมอยู่เสมอ บุคคลดังกล่าวอาจสังกัดอยู่ในหน่วย
ราชการต่าง ๆ และเพื่อให้การขออนุญาตเดินทางไปในกรณีเช่นนี้ได้รับความสะดวกพอสมควร คณะกรรมการ ฯ จึงเห็น
สมควรขอมติคณะรัฐมนตรีเพื่อเป็นทางปฏิบัติต่อไป ดังนี้คือ “อนุญาตให้ข้าราชการ หรือพนักงานเทศบาลหรือหน่วย
งานของรัฐไปร่วมการแข่งขันกีฬาต่างประเทศ หรือไปประชุมหารือในฐานะผู้แทนชาติ หรือการไปประชุมในฐานะ
กรรมการบริหารของสหพันธ์กีฬา โดยไม่ถือเป็นวันลา ทั้งนี้ เมื่อเจ้าสังกัดอนุญาตแล้ว” สำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอให้
ดำเนินการต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ ตงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ถือเป็นทาง
ปฏิบัติต่อไปได้ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ แต่ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน

จึงขอขึ้นบัญชี

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๔๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒

เรื่อง ระเบียบว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จพิเศษสำหรับการสู้รบในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๒
เวียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๒ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ข้าราชการและเจ้าหน้าที่หน่วยต่าง ๆ ต้องปฏิบัติงานในการต่อต้านเบื้องตน และปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ด้วยการเสียสละและเสี่ยงอันตราย ควรจะได้รับการตอบสนองเพื่อเป็นเครื่องบำรุงขวัญและส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เหล่านั้นได้ตั้งใจปฏิบัติงาน จึงลงมติให้วางระเบียบว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จพิเศษสำหรับการสู้รบในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๒ ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(สำเนา)

ระเบียบ

ว่าด้วยการพิจารณำาเหตุพิเศษสำหรับการสู้รบ
ในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

พ.ศ. ๒๕๑๒

ตามที่ทางราชการได้จัดตั้ง กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ และกองกำลังผสมขึ้น เพื่อดำเนินการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์นั้น ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ในหน่วยต่าง ๆ ต้องปฏิบัติงานอย่างตวรึกควา ด้วยการออกทำการลาดตระเวนค้นหาที่ตั้งผู้ก่อการร้าย ฯ บางครั้งได้เกิดปะทะและยิงต่อสู้กัน โดยฝ่ายผู้ก่อการร้ายมีอาวุธร้ายแรงที่ใช้ในการทำสงคราม และเจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ถูกผู้ก่อการร้าย ฯ ลอบทำร้ายอยู่เนือง ๆ นับเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องเสี่ยงอันตรายอยู่ตลอดเวลา เช่นเดียวกับในเวลาทำสงคราม ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ถือว่าการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เป็น "การรบ" เพื่อให้สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการขอเวลาราชการหวัด และนำเหตุพิเศษสำหรับผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงอันตรายอย่างแท้จริงได้แล้ว และเนื่องจากการต่อต้านบ้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภายในประเทศนั้นนับว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคนจะต้องเสียสละและดำเนินการเพื่อบ้องกันเอกราชอธิปไตยของชาติไทยไว้ โดยมีค่านึงถึงผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น จะต้องถือว่าภาระที่ประเทศชาติดำรงความเป็นเอกราชอธิปไตยอยู่ได้นั้น เป็นนำเหตุความชอบอันสูงสุดที่คนไทยทุกคนพึงได้รับอยู่แล้ว แต่เพื่อเป็นการตอบสนองคุณงามความดี ตลอดจนการเสียสละของผู้ปฏิบัติงานเสี่ยงอันตรายอย่างแท้จริง อันจะเป็นเครื่องบำรุงขวัญและส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เหล่านั้นได้ตั้งใจปฏิบัติงานสนองคุณประเทศชาติอย่างเต็มความสามารถ คณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณำาเหตุพิเศษในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ไว้ดังนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบว่าด้วยการพิจารณำาเหตุพิเศษ สำหรับการสู้รบในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๒"

ข้อ ๒. ให้ผู้ปฏิบัติงานในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้รับการพิจารณำาเหตุพิเศษสำหรับการสู้รบตามที่กำหนดในระเบียบนี้

ข้อ ๓. ผู้ที่จะได้รับ การ พิจารณา บำเหตุ พิเศษ สำหรับการสู้รบในการปราบปราม ผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการให้มีหน้าที่ในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) เป็นผู้ทำการปะทะต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือ
- (๒) เป็นผู้ปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งต้องออกปฏิบัติการอยู่ในย่านอันตรายตามที่กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์กำหนด หรือ

(๓) เป็นผู้ปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือสนับสนุนการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จนได้รับบาดเจ็บ

ข้อ ๔. ผู้ปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๓. ซึ่งเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ จะได้รับการพิจารณาบำเหน็จพิเศษโดยให้เดือนขึ้นเงินเดือนหรือค่าจ้างได้ไม่เกิน ๔ ชั้น

เงินเดือนที่ให้ได้รับเป็นบำเหน็จพิเศษตามความในวรรคก่อน ให้นำเป็นเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน และให้เรียกว่า "เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ" ใช้คำย่อว่า "พ.ส.ร." ทั้งนี้ โดยให้เดือนขึ้นเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่ในวันปฏิบัติการปราบปรามหรือสนับสนุนการปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จนเกินเหตุให้ได้รับการพิจารณาบำเหน็จพิเศษเป็นเกณฑ์คำนวณเงินดังกล่าว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

(๑) ผู้ที่ได้ทำการต่อสู้ด้วยความกล้าหาญ หรือทำการต่อสู้เป็นผลดีแก่หน่วยจนได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ให้ได้รับ พ.ส.ร. ๔ ชั้น

(๒) ผู้ที่ได้ทำการต่อสู้จนเป็นผลดีแก่หน่วย หรือได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ให้ได้รับ พ.ส.ร. ๓ ชั้น

(๓) ผู้ที่ได้ทำการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จนได้รับบาดเจ็บ หรือได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการกระทำของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ให้ได้รับ พ.ส.ร. ๒ ชั้น

(๔) ผู้ที่ได้รับ บาดเจ็บสาหัส จากอุบัติเหตุต่าง ๆ เนื่องจากการปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือสนับสนุนการปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โดยอุบัติเหตุอันมิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของตนเอง หรือออกปฏิบัติการในย่านอันตรายที่ต่อแหลมต่อการถูกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ลอบโจมตีได้ทุกขณะ ตามที่กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์กำหนดในรอบปีงบประมาณไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ให้ได้รับ พ.ส.ร. ๑ ชั้น

(๕) ผู้ที่ออกปฏิบัติการ ในย่านอันตรายไม่ถึง ๖ เดือน ให้นำผลการปฏิบัติไปประกอบการพิจารณาบำเหน็จประจำปี

ข้อ ๕. ให้ผู้ปฏิบัติงานในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ที่เป็นทหารกองประจำการ สมาชิกกองอาสา รักษาติณแดน และราษฎรอาสาสมัคร ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับ พ.ส.ร. ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๔. ได้รับเงินตอบแทนเรียกว่า "เงินรางวัลสำหรับการสู้รบ" โดยถือเกณฑ์ดังนี้

- (๑) ผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับ พ.ส.ร. ๔ ชั้น ให้ได้รับเงินรางวัลสำหรับการสู้รบคนละ ๓๕๐ บาท
- (๒) ผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับ พ.ส.ร. ๓ ชั้น ให้ได้รับเงินรางวัลสำหรับการสู้รบคนละ ๖๐๐ บาท
- (๓) ผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับ พ.ส.ร. ๒ ชั้น ให้ได้รับเงินรางวัลสำหรับการสู้รบคนละ ๔๕๐ บาท
- (๔) ผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับ พ.ส.ร. ๑ ชั้น ให้ได้รับเงินรางวัลสำหรับการสู้รบคนละ ๑๐๐ บาท

ข้อ ๖. การพิจารณา พ.ส.ร. ตามระเบียบนี้ ถ้าปรากฏว่าผู้ใดได้รับ พ.ส.ร. ครั้งใดครั้งหนึ่งมาแล้วเกินกว่า ๑ ชั้น ก็ให้พิจารณาเขต พ.ส.ร. สำหรับครั้งต่อไปลงคราวละ ๑ ชั้น ทุก ๆ รอบปีงบประมาณ แต่ถ้าลดแล้วจะได้รับน้อยกว่า ๑ ชั้น ก็ให้ได้รับ ๑ ชั้น และเมื่อรวมกันแล้วให้ได้รับ พ.ส.ร. ไม่เกิน ๔ ครั้ง

ข้อ ๗. ให้ผู้มีสิทธิได้รับ พ.ส.ร. ได้รับเงินดังกล่าวตั้งแต่วันเริ่มปีงบประมาณถัดไปจากปีงบประมาณที่ปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ภายใต้งบค้ำแห่งข้อ ๑๒.

ข้อ ๘. ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จพิเศษสำหรับการสู้รบ ในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์" ใช้คำย่อว่า "ก.พ.ส.ร." ประกอบด้วยผู้แทนกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นประธาน และรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้แทนกองทัพบก ผู้แทนกองทัพเรือ ผู้แทนกองทัพอากาศ ผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกรมการปกครอง เป็นกรรมการ และผู้แทนกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการนี้มีหน้าที่พิจารณาบำเหน็จพิเศษสำหรับการสู้รบตามระเบียบนี้

ข้อ ๙. การพิจารณาของ ก.พ.ส.ร. ให้ปฏิบัติดังนี้ --

(๑) ให้พิจารณาบำเหน็จพิเศษสำหรับการสู้รบทุกรอบปีงบประมาณ

(๒) ถ้าในรอบปีงบประมาณ ผู้ใดปฏิบัติการปราบปรามหรือสนับสนุนการปฏิบัติการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์หลายครั้ง ให้รวมพิจารณาเพียงครั้งเดียว โดยให้นับเวลาและการปฏิบัติหน้าที่นั้นทุกครั้งเข้าด้วยกัน

(๓) ในการพิจารณา พ.ส.ร. ประจำปีงบประมาณใด ก.พ.ส.ร. อาจพิจารณาให้ลดหรืองด พ.ส.ร. สำหรับปีงบประมาณนั้นเสียก็ได้ตามควรแก่กรณี ถ้าปรากฏว่าผู้ใดมีความประพฤติบกพร่องเสียหาย หรือบกพร่องในหน้าที่

(๔) ในกรณีที่มีปัญหา ให้ ก.พ.ส.ร. เป็นผู้พิจารณาชี้ขาด

ข้อ ๑๐. ผู้มีสิทธิได้รับ พ.ส.ร. ตามระเบียบนี้ ได้ใช้สิทธิตามระเบียบนี้แล้ว เป็นอันหมดสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จพิเศษตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการพิจารณาบำเหน็จพิเศษในเวลาเหตุฉุกเฉิน หรือระเบียบคำสั่งใดเกี่ยวกับเงินรางวัลสำหรับเหตุการณ์อันเดียวกัน

ข้อ ๑๑. ให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เป็นการติดตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

สำหรับผู้ปฏิบัติงานในอากาศซึ่งต้องออกปฏิบัติงานนอกที่ตั้งปกติ ไปประจำอยู่ตามฐานบิน จะต้องใช้เวลาปฏิบัติงานในอากาศสนับสนุนหน่วยปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ไม่น้อยกว่า ๔๐ เที่ยวบิน ในระยะเวลาไม่เกิน ๖ เดือน ให้ถือว่าเป็นการรบ

ข้อ ๑๒ ผู้ปฏิบัติการปราบปราม หรือสนับสนุน การปฏิบัติการปราบปราม ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๘ เป็นต้นมาจนถึงวันประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ได้รับการพิจารณาบำเหน็จพิเศษสำหรับการสู้รบด้วย แต่ให้ได้รับ พ.ส.ร. ตั้งแต่เดือนถัดจากเดือนที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ โดยให้ถือขึ้นเงินเดือนหรือขึ้นค่าจ้างในวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้เป็นเกณฑ์คำนวณ

ข้อ ๑๓. ให้กองบัญชาการ ปราบปรามคอมมิวนิสต์ กำหนดรายละเอียดวิธีการปฏิบัติในการขึ้นเรื่องราว ของ พ.ส.ร. ต่อ ก.พ.ส.ร. ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ

ข้อ ๑๔. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี

ที่ สร. ๐๕๐๕/ว. ๑๐

สำนักงาน ก.พ.

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๒

เรื่อง การแก้อัตราเงินเดือนที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. และระเบียบ
เวียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ)

เนื่องจากมีส่วนราชการหลายแห่งได้หารือ ก.พ. เกี่ยวกับ การแก้อัตราเงินเดือนที่ระบุไว้ใน พระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. และระเบียบซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และยังคงใช้บังคับอยู่ให้เข้า
ชั้น อันดับ และชั้น ตามที่คณะกรรมการกำหนดตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๘)
พ.ศ. ๒๕๑๐

ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว เห็นสมควรให้เวียนข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้อัตราเงินเดือนดังกล่าว ดังนี้

๑. โดยที่ความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๐

กำหนดให้แก้บรรดาอัตราเงินเดือนที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. และระเบียบซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนและยังใช้บังคับอยู่ให้เข้าชั้น อันดับ และชั้น ตามที่คณะกรรมการกำหนด ฉะนั้น ใน
ปัจจุบันนี้บรรดาอัตราเงินเดือนที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. หรือระเบียบ ซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือน จึงต้องแก้ไขให้ตรงกับที่คณะกรรมการ กำหนดตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๕๔ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๑๐

๒. ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. และระเบียบ ก.พ. ดังกล่าวข้างต้น ระบุไว้แต่เพียงชั้นและอันดับ
เงินเดือน โดยไม่กำหนดขั้นเงินเดือนไว้ด้วยนั้น ก็ย่อมหมายถึงอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของอันดับ ฉะนั้น ในการแก้
อัตราเงินเดือนตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. และระเบียบ ก็ต้องพิจารณาเสียก่อนว่าเงินเดือนขั้นต้นของ
อันดับและชั้นนั้น ตามบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นจำนวนเงินเท่าใด และคณะกรรมการได้กำหนด
ให้ปรับอัตราเงินเดือนในชั้นอันดับและชั้นนั้น เข้ากับชั้นอันดับและชั้นใด ของอัตราเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือน
ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๐ หากตรงกับกับอัตราเงินเดือนชั้น อันดับ และชั้นใด จึงแก้ความในพระราชกฤษฎีกา
กฎ ก.พ. และระเบียบให้ตรงตามนั้น เช่น ความในพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้ว่า “..... เป็นข้าราชการพลเรือน
สามัญชั้นจัตวา ตั้งแต่อันดับ ๒ ขึ้นไป.....” ซึ่งตามบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ ชั้น
จัตวา อันดับ ๒ ขั้นต่ำสุดคือขั้น ๕๕๐ บาท และคณะกรรมการได้กำหนดให้ปรับเป็นชั้นจัตวา อันดับ ๑ ชั้น ๖๖๐ บาท
จึงต้องแก้ความในพระราชกฤษฎีกาเป็น “...เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๑ ชั้น ๖๖๐ บาท” เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) จินดา ณ สงขลา

(พันเอกจินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัยและเรื่องราว

ที่ กท. ๐๒๐๑/ว. ๑๕๒๒๘

กระทรวงกลาโหม

๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๒

เรื่อง เปิดโอกาสให้มีการขอพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิกวณีสงครามมหาเอเชียบูรพาได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย
เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงกลาโหมในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๒ เห็นชอบด้วยและให้ดำเนินการได้ตามที่กระทรวง
กลาโหมเสนอขอให้เปิดโอกาสให้มีการดำเนินการขอพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิกวณีสงครามมหา
เอเชียบูรพาที่ยังตกค้างการขอพระราชทานได้อีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งสุดท้าย โดยให้ยื่นเรื่องราวต่อต้านสังกัดภายในสิ้นปี
พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อพ้นกำหนดแล้วให้ยุติการเสนอขอพระราชทานโดยเด็ดขาด กระทรวงกลาโหมจึงได้เริ่มดำเนินการ
ตามมติของรัฐมนตรีดังกล่าว โดยในชั้นแรกนี้ได้ออกประกาศแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะยื่นเรื่องราวให้ผู้ตกค้าง
การขอพระราชทานทราบทั่วกัน ดังปรากฏรายละเอียดในประกาศกระทรวงกลาโหมที่ส่งมาพร้อมนี้

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอได้แจ้งให้ข้าราชการในสังกัดทราบทั่วกันด้วยจักขอมุขแห่ง อนึ่ง กระทรวงกลาโหม
ได้ส่งประกาศไปขอให้จังหวัดต่าง ๆ ทวีราชอาณาจักรช่วยเผยแพร่ให้ข้าราชการ และ ประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ ทราบ
พร้อมทั้งได้ขอให้กรมประชาสัมพันธ์ส่งประกาศดังกล่าวให้แก่สถานีวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ ตลอดจนหนังสือ
พิมพ์ ช่วยโฆษณาเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันอีกทางหนึ่งด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลเอก อวบ อาสาณรงค์
(อวบ อาสาณรงค์)
ปลัดกระทรวงกลาโหม

กรมเสมียนตรา

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงกลาโหม

เรื่อง การขอพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิ
ให้แก่ผู้ปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพา

ด้วยกระทรวงกลาโหมได้พิจารณาเห็นว่า โดยที่มีผู้ปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาคงค้างอยู่อีกเป็นจำนวนมากที่ยังมิได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิ เพราะไม่ทราบถึงกำหนดวันสิ้นสุดการขอพระราชทานที่ทางราชการกำหนดให้ขอพระราชทานได้เพียงถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๖ เนื่องจากเป็นผู้มีภูมิตำเนาอยู่ตามชนบทที่ห่างไกลทำให้ไม่มีโอกาสได้ทราบข่าวสารทางวิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์ ดังนั้น เป็นการสมควรที่จะเปิดโอกาสให้มีการดำเนินการพิจารณาขอพระราชทานสำหรับผู้ที่ยังตกค้างได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย โดยให้ยื่นเรื่องราวเสนอขอพระราชทานไปยังกระทรวงกลาโหมภายในสัปดาห์ พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อพ้นกำหนดแล้วให้มีการยุติการเสนอขอพระราชทานโดยเด็ดขาด กระทรวงกลาโหมจึงได้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเรื่องนี้เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๒ มีมติเห็นชอบด้วยและให้ดำเนินการได้ตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอแล้ว

ฉะนั้น จึงขอประกาศให้ผู้ที่ได้ปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาที่ยังตกค้าง และไม่มีข้อประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าเป็นผู้ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิตราบทั่วกัน เพื่อยื่นเรื่องราวขอพระราชทานได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย โดยตรวจสอบพิจารณาจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะขอพระราชทานตามที่จะกล่าวต่อไปนี้ว่าตนเองเป็นผู้ที่อยู่ในเกณฑ์สมควรได้รับพระราชทานเพียงใดหรือไม่ แล้วให้ยื่นเรื่องราวขอพระราชทานต่อต้นสังกัดต่อไป โดยดำเนินการเป็นชั้น ๆ ไปดังนี้

๑. คุณสมบัติของผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะขอพระราชทาน ผู้ตกค้างการขอพระราชทานที่มีสิทธิจะยื่นเรื่องราวขอพระราชทาน จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบทหารว่าด้วยการขอพระราชทานเหรียญกล้าหาญและเหรียญชัยสมรภูมิของกระทรวงกลาโหม คือ

- ๑.๑ ต้องเป็นทหารหรือตำรวจสนาม หรือเป็นผู้กระทำหน้าที่อย่างทหารหรือตำรวจสนาม
- ๑.๒ ต้องมีคำสั่งบรรจุเข้าประจำหน่วยทหารในสนาม หรือได้รับคำสั่งจากผู้บังคับหน่วยทหารตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไป หรือตำรวจสนามตั้งแต่ชั้นผู้บังคับหมวดขึ้นไปให้ไปปฏิบัติกรรพ และคำสั่งที่กล่าวนี้ต้องเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นหลักฐาน แต่หากไม่สามารถหาหลักฐานได้จริง ๆ แล้วก็ผ่อนผันให้ผู้บังคับบัญชาที่เคยปฏิบัติกรรพในกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพา ซึ่งปัจจุบันมียศตั้งแต่ผู้บังคับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไปรับรอง ๑ นายเป็นอย่างน้อย หรือหากไม่สามารถหาผู้บังคับบัญชารับรองได้จริง ๆ จะให้นายทหารชั้นผู้ใหญ่ที่เคยปฏิบัติกรรพอยู่ในหน่วยข้างเคียงในขณะนั้นซึ่งปัจจุบันมียศตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไปรับรองแทนก็ได้
- ๑.๓ ต้องได้เคลื่อนจากที่ตั้งปกติไปปฏิบัติหน้าที่ในสนาม และให้หมายรวมถึงหน่วยทหารที่แปรสภาพเป็นหน่วยสนามและได้รับคำสั่งให้ทำการรบหรืออำนวยความสะดวก
- ๑.๔ ต้องได้ทำการรบหรืออำนวยความสะดวก และให้หมายรวมถึงกองหนุนของหน่วยทหารที่ทำการรบนั้นด้วย

๒. การยื่นเรื่องราวเสนอขอพระราชทาน เมื่อได้ตรวจสอบพิจารณาเห็นว่า ตนเองเป็นผู้มีคุณสมบัติอยู่ในเกณฑ์ที่จะขอพระราชทานตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑. ข้างต้นแล้ว ให้ผู้นั้นทำเรื่องราวยื่นเสนอขอพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาต่อต้นสังกัดที่ผู้นั้นเคยไปปฏิบัติราชการร่วมด้วยในสมัยนั้น โดยในเรื่องราวที่

ให้แจ้งคำบดท้อผู้ที่สามารถติดต่อได้สะดวก และแจ้งให้ชัดเจนว่าได้เคยปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาร่วมกับหน่วยทหารหรืออยู่ในสังกัดของกองทัพใด (เช่นกองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ) มีผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาบ้าง โดยกรอรายละเอียดต่าง ๆ ในบัญชีขอพระราชทาน ตามที่ ทางราชการ ทหาร กำหนด ซึ่งจะติดต่อขอได้ที่กองทัพนั้น ๆ พร้อมทั้งให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสำเนาที่มีการรับรองความถูกต้องโดยผู้บังคับบัญชาที่เชื่อถือได้ เพื่อให้สามารถพิจารณาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น โดยยื่นต่อต้นสังกัดดังนี้

๒.๑ ผู้ที่เคยไปปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาร่วมกับหน่วยทหาร หรืออยู่ในสังกัดของกองทัพบกในสมัยนั้น ให้ยื่นเรื่องราวและส่งเอกสารหลักฐานประกอบต่อกองทัพบก

๒.๒ ผู้ที่เคยไปปฏิบัติราชการ กรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาร่วมกับหน่วยทหาร หรืออยู่ในสังกัดของกองทัพเรือในสมัยนั้น ให้ยื่นเรื่องราวและส่งเอกสารหลักฐานประกอบต่อกองทัพเรือ

๒.๓ ผู้ที่เคยไปปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาร่วมกับหน่วยทหาร หรืออยู่ในสังกัดของกองทัพอากาศในสมัยนั้น ให้ยื่นเรื่องราวและส่งเอกสารหลักฐานประกอบต่อกองทัพอากาศ

๒.๔ ผู้ที่เคยไปปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาร่วมกับหน่วยตำรวจสนามหรืออยู่ในสังกัดของกรมตำรวจในสมัยนั้น ให้ยื่นเรื่องราวและส่งเอกสารหลักฐานประกอบต่อกรมตำรวจ

๒.๕ สำหรับผู้ที่เป็นพลเรือนซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างทหารหรือตำรวจสนาม ให้ยื่นเรื่องราวและส่งเอกสารหลักฐานประกอบต่อจังหวัดที่ผู้นั้นเคยปฏิบัติราชการในกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพา แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ รวบรวมส่งให้กองทัพบก กองทัพเรือ หรือกองทัพอากาศ หรือกรมตำรวจ เพื่อพิจารณา แล้วแต่กรณีต่อไป

ทั้งนี้ ให้ผู้ที่ชนะเรื่องราวเสนอขอพระราชทานได้ยื่นเรื่องราวเรือให้จังหวัดที่ได้รับเรื่องราวขอพระราชทานไว้รวบรวมเรื่องราวส่งต่อกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ หรือกรมตำรวจ แล้วแต่กรณี ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๒ เป็นอย่างช้า รายใดที่เสนอเรื่องราวถึงกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ หรือกรมตำรวจ ภายหลังจากวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๒ แล้ว จะไม่รับพิจารณาดำเนินการให้โดยเด็ดขาด

อนึ่ง สำหรับการแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ที่แสดงถึงการไปปฏิบัติราชการในกรณี สงครามมหาเอเชียบูรพา ประกอบกับเรื่องราวของผู้ชนะขอพระราชทาน ตลอดจนกรณีอื่น ๆ เกี่ยวกับกรณียุทธการขอพระราชทานนั้น ให้คอยฟังประกาศของแต่ละกองทัพอีกครั้งหนึ่ง หรือจะติดต่อขอทราบจากเจ้าหน้าที่ของกองทัพนั้น ๆ โดยตรงก็ได้

๓. การพิจารณาคำเนิการของทางราชการ เมื่อกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ หรือกรมตำรวจ ได้รับเรื่องราวพร้อมด้วยหลักฐานต่าง ๆ จากผู้ชนะเรื่องราวเสนอขอพระราชทานแล้ว จะได้พิจารณาหรือส่งให้หน่วยเรือผู้เกี่ยวข้องพิจารณาตรวจสอบตามที่เห็นสมควร ว่าผู้นั้นได้ไปปฏิบัติราชการกรณีสงครามมหาเอเชียบูรพาจริงเพียงใดหรือไม่ เมื่อเห็นว่าผู้ชนะเรื่องราวเสนอขอพระราชทานได้ไปปฏิบัติราชการจริง และมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในระเบียบทหารว่าด้วยการขอพระราชทาน ฯ แล้ว ก็จะได้เสนอเรื่องต่อกระทรวงกลาโหม เพื่อคณะกรรมการพิจารณาการขอพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิที่กระทรวงกลาโหมตั้งไว้เพื่อการนี้จักได้พิจารณาและดำเนินการขอพระราชทานให้ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) จอมพล ถนอม กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เฉลยข้อสอบ

โดย ผู้สอบหมายเลขสิบสาม

ตามที่ได้เรียนท่านสมาชิกวารสารข้าราชการทราบแล้วว่า ในวารสารฉบับนี้ผู้เขียนจะได้เฉลยข้อสอบวิชาแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้น ตอนแรกผู้เขียนคิดจะแปลข้อสอบซึ่งใช้ในการสอบแข่งขัน ฯ ชั้นจัตวาของกรมหนึ่งกรมใดโดยเฉพาะเป็นรายการไป แต่ก็ได้พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้ท่านสมาชิกได้ประโยชน์มากที่สุด ควรจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบวิชานี้มาแปลตามที่เห็นว่าเหมาะสม โดยถือประโยชน์ที่ท่านสมาชิกจะได้รับเป็นที่ตั้งจะดีกว่า ผู้เขียนจึงได้เลือกข้อสอบแปลมา ๒ ข้อ สำหรับข้อแรกเป็นข้อสอบซึ่งใช้ในการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาของกรมทางหลวง และข้อที่ ๒ เป็นข้อสอบซึ่งใช้ในการสอบแข่งขัน ฯ ชั้นจัตวาในกรมการข้าว ซึ่งท่านสมาชิกจะได้หาความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมตามลำดับ ดังนี้

ข้อ ๑. Chotika goes up the steps and heads for the window marked "stamps".
There are a few people standing in a line. She joins the line. Soon her turn comes. She hands her letter to the clerk who weights it.

ข้อ ๑. พอเห็นคำว่า Chotika ท่านก็คงจะนึกได้ทันทีว่าเป็นชื่อผู้หญิง นางสาวและ นางสาวสมชื่อ To go up ในที่นี้แปลว่า "เดินขึ้นไป" แต่ To go up นี้ยังอาจแปลได้อีกหลายความหมายตามลักษณะการใช้ในแต่ละประโยค เช่น ราคาของแพงขึ้น ก็อาจแปลว่า Everything went up except salaries. ก็หมายความว่าราคาของทุกอย่างแพงขึ้น แต่เงินเดือนคงเดิม ซึ่งมาตรงกับสภาวะปัจจุบันในวงราชการ ดังที่ผู้รู้หลายท่านกล่าวว่า.... "การที่ราคาสินค้าและบริการแพงขึ้นเรื่อย หรืออีกนัยหนึ่งการที่ค่าครองชีพสูงขึ้นทุก ๆ ปี ปีละประมาณ ๒.๒

เปอร์เซ็นต์นั้น หากไม่มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนให้สอดคล้องกับการที่ค่าครองชีพเพิ่มขึ้น ก็เท่ากับเป็นการลดเงินเดือน หรือผลก็คล้าย ๆ กับข้าราชการถูกลดโทษลดเงินเดือนทางอ้อมนั่นเอง”.....นอกจากนี้คำว่า To go up อาจจะแปลว่า “ได้มีการก่อสร้างขึ้น” ก็ได้ เช่น New buildings are going up everywhere. ซึ่งหมายความว่า มีการก่อสร้างบ้านอาคารขึ้นทุกหนทุกแห่งมากเหมือนดอกเห็ดขึ้นเอง หรือพอจะเทียบเคียงได้กับที่มีการก่อสร้างโรงเรียน โรงแรม โรงอบอบนวด ขึ้นมากในกรุงเทพฯ ฉะนั้นก็ฉนั้น

Steps ในที่นี้เป็นคำนาม แปลว่าขั้นบันได แต่ถ้าเป็นกริยา (To step) อาจแปลได้ว่า (๑) การแสดงอาการก้าวเดิน ซึ่งอาจจะเป็นการก้าวเดินขึ้น หรือเดินลง หรือก้าวไปตามทิศทางที่ต้องการ แต่สมัยนี้สมัยพัฒนา ท่านนิยมให้ก้าวไปข้างหน้า ซึ่งตรงข้ามกับให้ถอยหลังไปตั้งหลัก แต่ถ้าเป็นผู้นิยมเก็บธนบัตรใบละร้อยไว้เป็นขวัญถุงก็จะต้องเป็น เก้าหน้า เก้าหลังหรือเก้าทั้งหมดถึงจะดี (๒) ในกรณีที่มีคำ Preposition มาประกอบตามหลังคำว่า To step แล้ว ความหมายก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปอีก เช่น To step aside มีความหมายว่า เปิดโอกาสให้คนอื่นเขาบ้าง เข้าหลักที่ว่าเปิดทางให้คนอื่นเขาเข้าดำรงตำแหน่งแทน หรือจะพูดกลับเป็นภาษาอังกฤษเขาก็ว่า To allow someone else to take one's place. แต่คนไทยเราไม่นิยมเรื่องนี้ ท่านว่าทางที่ดีให้ต้อนั่งทับไว้ หรือถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อไปไหนแล้วให้ยกเก้าอี้ไปด้วย อย่ายอมปล่อยให้ใครง่าย ๆ โดยเฉพาะตำแหน่งที่มีอำนาจวาสนา ตำแหน่งเงินตำแหน่งทอง ส่วน To step in หมายถึงการเข้ามาหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ซึ่งการเข้าไปเกี่ยวข้องนี้อาจจะเป็นการเข้าไปช่วยเหลือ หรือเข้าไปขัดขวางการกระทำก็ได้ ซึ่งกรณีหลังคงทำนองว่า “เขาจะห้ามหมอย่าเอากานเข้าไปสอด” นั่นเอง การเข้าไปยุ่งเกี่ยวในกรณีหลังนี้อาจถึงมีการเลือกตกยางออกก็ได้ เพราะมีตัวอย่างถึงตายมาก็หลายรายแล้ว

Head คำนี้ทุกท่านคงจำได้ว่า แปลว่า ศีรษะ ซึ่งเราท่านก็มีกันคนละหนึ่ง บางท่านก็ว่า “สองหัวดีกว่าหัวเดียว” บางท่านก็แย้งว่า “สองหัวขึ้นเดียวจะไปสู้หัวเดียวฉลาดได้อย่างไร” แต่ผู้ใหญ่มักจะแนะนำสั่งสอนลูกหลานว่า “ห้ามคบค้าสมาคมกับคนจำพวกสองหัว” แต่คำ Head นี้ เมื่อไปอยู่ในโครงสร้างของประโยคที่แตกต่างไปแล้ว ยังมีความหมายอีกต่าง ๆ กันนะครับ เช่น Keep one's head. หมายความว่าให้สงบเงียบ หรือสงบสติอารมณ์เสีย Keep one's head above water. หมายถึงการไม่เป็นหนี้คนอื่น แต่สมัยนี้เขานิยมการ

ก่อนนี้ โดยเฉพาะหนึ่เพื่อการลงทุนหารายได้หรือคอกผล แต่ไม่ใช่การกู้ หรือทำหนึ่ทำนอง
ที่ต้องกัหนึ่มีสินเชามากิน เพราะการทำหนึ่ชนิดหลังนี้เป็หนึ่คนจน ส่วนหนึ่ประเภทแรก
เป็หนึ่คนมั่งมี Lose one's head หมายถึงตื่นเต้้นมากไป หรือตื่นเต้้นเป็บ้าเป็หลัง
นั้นแหละ Eat one's head off หมายถึงการกินจุแต่ไม่ชอบทำงานหรือทำก็ทำแต่่น้อยไม่สม
ค่าของน้ำเงิน Make head พยายามก้าวไปข้างหน้า Make head against ต่อสู้หรือต้านทาน
อย่างไ้ผล เป็ต้น

ส่วนคำว่ To head for ก็แปลว่ตรงไปยัง... The window marked "stamps" ถ้า
จะแปลว่ประตูซึ่งเขามีเครื่องหมายหรือตัวหนังสือว่ แสตมป์ ติดไว้ พังคู้ก็พิกล ถ้าจะ
อธิบายโดยยกตัวอย่่างว่ ถ้าทุกท่านเคยไปยังที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขแล้ว ท่านก็จะเห็นว่
ที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์โทรเลขทำการติดต่อบริการประชาชนนั้น มีลักษณะเป็โต๊ะสูงหรือ
บางท่านนิยมเรียกว่ เคาท์เตอร์ ซึ่งจะมีช่องติดต่อกับผู้รับบริการเป็ช่องคล้ายหน้าต่าง และ
จะมีป้ายหรือตัวอักษรไทยและมีภาษาอังกฤษด้วย (เข้าใจว่... เพราะปัจจุบันนี้มีฝรั่งมากใน
เมืองไทย หรือคงเป็ไปตามข้อตกลงในการไปรษณีย์สากล) เช่น ช่องที่ติดต่อ รับ-ส่ง ธนาณัติ
ก็มีคำว่ (Money order) กำกับ พัสดุไปรษณีย์ (Parcels) ลงทะเบียน (Register) โทรเลข
(Telegrams) และขายแสตมป์ (Stamps) ซึ่งตรงกับช่อง คุณโชติกา เดินตรงเข้าไปนั้นแหละ

To stand in a line หรือ Standing in a line นี้มีผู้เข้าสอบหลายคนแปลว่
ยืนอยู่ในเส้น หรือยืนอยู่ในทางม้าลาย ระวังนะแม้อืนอยู่ในทางม้าลายรถยนต์อาจจะชนท่าน
ก็ไ้ และก็ปรากฏมาหลายครั้งหลายหนแล้วว่รถชนคนเดินถนนหรือแม้แต่ตำรวจขายในทาง
ม้าลาย (โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ ยกเว้นทางม้าลายหน้ากองบังคับการตำรวจจราจร) ซึ่ง
สาเหตุอาจจะเนื่องมาจากความประมาทของคนขับรถหรือคนเดินถนน หรือว่ารถยนต์หรือคน
ในกรุงเทพฯ มากเกินไป แต่ To stand in a line ในที่นี้หมายถึงการยืนเข้าแถวตามลำดับ
(ก่อนหลัง) หรือการยืนเข้าคิวนั่นเอง (แต่ไม่ใช่เรียงคิวนะครั้บ) ทั้งนี้ เพื่อจะซื้อสินค้าหรือ
รับบริการก่อนหลังตามลำดับ มีเพื่อนผมหลายคนพุกว่การไปรับบริการจากโรงพยาบาลโดย
เฉพาะโรงพยาบาลในกรุงเทพฯ (โรงพยาบาลของทางราชการ) เขามีทั้งนั่งรอคิว ยืนรอคิว
และนอนรอคิว และมีผู้ไปรอคิวรับบริการรักษาพยาบาลมากจนล้นหลามเหมือนไปรอคิว
คุหนึ่ค้รอบเที่ยงในวันเสาร์วันอาทิตย์นั้นเอง

To join the line ก็คือไปร่วมต่อแถวต่อคิว (โดยไม่แซงคิว) นั่นเอง Her turn comes. หมายถึงว่าลำดับที่ หรือโอกาส ซึ่งเป็นของคุณโชติกา มาถึง หรือพุง่าย ๆ ก็ถึงตาที่คุณโชติกาจะได้ติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ในเรื่องที่จะส่งจดหมาย

To hand something to some body คือ การยื่นหรือส่งของหรืออะไรด้วยมือให้ผู้อื่น
To weight something คือการชั่งน้ำหนักของนั้น ๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึงการชั่งจดหมายก่อนส่งนั่นเอง โดยปกติหากเป็นการส่งจดหมายภายในประเทศ หากไม่หนักฝักปกก็จะมีกรชั่งทดสอบ แต่การส่งจดหมายไปต่างประเทศ เจ้าหน้าที่จะชั่งทดสอบเสมอ รวมความแล้วข้อ ๑ ขอแปลว่า คุณโชติกาเดินขึ้นบันได แล้วเดินตรงไปที่ช่องขายแสตมป์ มีคนยืนเข้าคิวรออยู่สองสามคน หล่อนจึงไปยืนต่อคิวนั้นด้วย เมื่อมาถึงลำดับของหล่อน หล่อนยื่นจดหมายให้เสมียนผู้ซึ่งเอาจดหมายนั้นไปชั่งน้ำหนักดู

ข้อ ๒ “Seek knowledge when you are young ; seek wealth when you are older”

This is an old saying which Thai children have often has said to them by their parents. And surely the Thai have always realized the importance of education.

To seek เป็นคำกริยาแปลว่า “หา” เมื่อเราต้องการจะได้หรือมีอะไร เราต้องพยายามหามา คือ Try to find what we want บุคคลที่มีศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ย่อมแสวงหาสิ่งที่ต้องการมาโดยเฉพาะในทางสุจริตเท่านั้น ข้อนี้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ ว่า “ข้าราชการพลเรือนต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม และประพฤติตนอยู่ในความสุจริต ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือแก่ผู้อื่น....”

ตามรายงานคณะกรรมการทำการวิจัยสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการทุจริตหรือคอร์รัปชันมาก ในวงราชการเท่าที่ผู้เขียนจำได้ ท่านว่าเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น กฎหมายและระเบียบปฏิบัติไม่รัดกุมหรือส่งเสริมให้มีการคอร์รัปชันได้ ค่าครองชีพสูงและเงินเดือนข้าราชการต่ำ ความจำเป็นทางครอบครัวและสภาพแวดล้อมของสังคมบีบบังคับ นอกจากนี้

ข้าราชการที่ทำการ คอรัปชั่น จนกระทั่งร้ายวาก็มีหน้ามีตามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในวงสังคม ซึ่งเท่ากับว่าคนไหนไม่คอรัปชั่นก็คือคนโง่ แต่ทั้งนี้ควรจะโทษว่าจิตใจไม่สุจริตและตัวของข้าราชการเองไม่ดี นอกจากนี้ ปรากฏว่าข้าราชการที่ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการเพราะทุจริต หรือคอรัปชั่นนั้น ส่วนมากเป็นข้าราชการผู้น้อย ส่วนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไม่มีการคอรัปชั่นหรือมีก็น้อยราย ข้อเท็จจริงเป็นเช่นไรขอให้ผู้อ่านใช้วิจารณญาณสรุปเอาเอง ว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น ใครละจะกล้า...?

To seek นี้ยังอาจจะหมายถึง “หวังว่าจะได้หรือได้รักก็ได้” เช่น I am going to seek my fortune in Bangkok. ซึ่งแปลว่าฉันจะไปหาโชคหรือความมั่งคั่งในกรุงเทพฯ พุท ได้ว่าตรงกับข้อเท็จจริงที่ว่า คนจากต่างจังหวัดนับจำนวนแสน ๆ ต่างเข้ามาศึกษาหาความรู้หรือทำงาน (สุจริตหรือทุจริต) อยู่ในกรุงเทพฯ และธนบุรีขณะนี้ Seek อาจจะแปลว่า “ขอรับ” ก็ได้ เช่น I shall seek my parents' advice ในกรณีที่ท่านคิดหรือต้องการจะทำอะไร แต่มีอาจตัดสินใจโดยตัวเองว่าควรจะทำอย่างไร ท่านก็อาจจะขอคำแนะนำหรือปรึกษาหารือกับบิดาหรือมารดา ครูบาอาจารย์ของท่านได้ นอกจากนี้ Seek ยังอาจแปลว่า “พยายาม” เช่น ในประโยคที่ว่า They sought to fly to the Moon (Past tense ของ Seek คือ Sought) ซึ่งแปลว่า เขา (หมายถึงอเมริกันและรัสเซีย) ได้พยายามบินไปโลกพระจันทร์กัน

Knowledge โดยทั่วไปเราทราบว่าแปลว่า “ความรู้” แต่ Knowledge อาจจะแปลว่า “การเข้าใจ” ก็ได้ เช่น A baby has no knowledge of good and evil โดยยกตัวอย่างว่าทารกไม่รู้ว่าอะไรดีอะไรชั่ว (แต่ผู้ใหญ่ซึ่งทราบดีว่าอะไรดีอะไรชั่วมักทำความชั่วกันอย่างหน้าตาเฉย ท่านเคยชินเช่นนั้นเสียแล้วๆ) Knowledge อาจแปลว่า “ทราบ” ซึ่งอาจจะทราบมาโดยการพบเห็นหรือเรียนรู้ เช่น To the best of my knowledge he is honest and reliable. ซึ่งแปลว่า “เท่าที่ฉันทราบเขาเป็นคนสุจริตและเชื่อถือได้” อันเป็นการรับรองนิสัยใจคอและความประพฤติของบุคคลที่เรารู้จักและคบค้าสมาคมมานานพอสมควรแล้วก็เห็นว่าเขาเป็นคนดีและเชื่อถือได้ แต่ต่อไปในอนาคตเขาจะเป็นอย่างไรนั้นไม่ทราบ เพราะตรงกับที่ว่า “จิตมนุษย์นั้นไซ้ร้ายกแท้หยั่งถึง”

Wealth เป็นคำนามแปลว่า “ทรัพย์สินสมบัติมาก” ถ้าเป็นคำวิเศษณ์ใช้ว่า Wealthy เช่น Mr. Dang is a wealthy man คือ นายแดงเป็นคนมั่งคั่งนั่นเอง

การที่กล่าวว่า “เมื่อยังเด็กก็ให้หาวิชาความรู้ใส่ตัวไว้ เมื่อเติบโตใหญ่แล้วให้หาทรัพย์สมบัติสะสมไว้” ทำให้ผู้เขียนนึกถึงเรื่อง Agraria and Industria ของศาสตราจารย์ Fred W. Riggs ซึ่งผู้เขียนเคยอ่านพบในหนังสือ Toward the comparative study of public administration มีใจความตอนหนึ่งว่า “ในประเทศที่เจริญแล้ว (Developed countries) คนที่เป็นผู้มั่งคั่งหรือมหาเศรษฐีเข้ามาเล่นการเมืองเพื่อหาชื่อเสียงให้กับตนเองและวงศ์ตระกูล แต่ในประเทศที่กึ่งพัฒนา (Under-Developed countries) หรือประเทศกำลังพัฒนา (Developing countries) บุคคลพยายามแสวงหาอำนาจหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งลาภยศและศฤงคาร” จะเท็จจริงอย่างไรขอให้ท่านใช้วิจารณญาณของท่าน ก่อนที่จะเชื่อคนอื่นเขา

คำว่า Young แปลว่า “วัยหนุ่มสาว” ตรงกันข้ามกับคำ Old ซึ่งแปลว่า “แก่” หรือ “เก่า” คำว่า Older จึงแปลว่า “แก่แก่” หรือ “แก่กว่า” ตรงกับคำที่เรานิยมพูดสมัยนี้ว่า “หนุ่มน้อย”

Saying หมายถึง สุภาษิต หรือคำพังเพย ซึ่งเป็นที่นิยมพูดและฟังสืบทอดกันมานานพอสมควร เช่น ตัวอย่าง “น้ำขึ้นให้รีบตัก” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Make hay while the sun shines.” แต่ถ้ารีบตักหรือกอบโกย (กอบรับซั้่น) มากแล้ว อาจจะก่อให้เกิดปรากฏการณ์ตามคำพังเพยที่ว่า “น้ำล้นตลิ่ง” ก็ได้ ซึ่งก็มีตัวอย่างปรากฏในวงราชการไทยเรามาหลายรายแล้ว

Parents หมายถึง บิดาหรือมารดา หรือบรรพบุรุษ (Ancestor) ก็ได้ นอกจากนี้ยังรวมความถึงพืชหรือสัตว์ซึ่งเป็นตัวให้กำเนิดก็ได้ เช่น A parent bird เป็นต้น

To realize หรือ Realise อาจมีความหมายได้หลายอย่าง ดังนี้

๑. “เข้าใจ” เช่น Does he realize his error yet? แปลว่า เขาสำนึกในความผิดของเขาแล้วหรือยัง

๒. “ทำให้เป็นจริง” My dream realized ความฝันของข้าพเจ้าเป็นจริงแล้ว เช่น ค.ช. เก่ง คึกฝันจะไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกา ค.ช. เก่ง ก็พยายามเรียนหนังสือให้ดีและสอบชิงทุนรัฐบาลได้ไปเรียนต่อในสหรัฐอเมริกา ก็เท่ากับว่าความฝันของ ค.ช. เก่ง เป็นความจริงแล้ว

๓. อาจหมายถึงการขายหรือแลกเปลี่ยนทรัพย์สินให้เป็นเงินสด เช่น กรณีที่บริษัทล้มละลายและถูกยึดทรัพย์ กรรมการพิทักษ์ทรัพย์จะทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินของบริษัทดังกล่าว เพื่อให้ได้เงินสดมาชำระหนี้แก่บรรดาเจ้าหนี้ของบริษัทดังกล่าว เป็นต้น

The importance of education หรือแปลว่า ความสำคัญของการศึกษา นั้น สมัยก่อนคุณพ่อคุณแม่ยังไม่ค่อยสนใจหรือเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ทางกรมจ้องตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาบังคับให้เด็กซึ่งอยู่ในวัยเกณฑ์เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ ส่วนเรื่องการศึกษาในชั้นมัธยม และอุดมศึกษานั้นเป็นเรื่องเรียนตามความสมัครใจ ผู้เขียนจำได้ว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ผู้เขียนได้เข้าศึกษาในชั้นมัธยมปีที่ ๑ ของโรงเรียนประจำจังหวัดนักเรียนในชั้นมีเพียงจำนวน ๓๒ คน ไม่ต้องมีการสอบแข่งขันหรือเสียค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่าโต๊ะเพื่อให้ได้ที่นั่งเรียนแต่ประการใด ๑๐ ปีต่อมา น้องชายของผู้เขียนได้สมัครสอบแข่งขันเข้าเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๑ ในโรงเรียนประจำจังหวัดดังกล่าว ซึ่งต้องจัดชั้นเรียนสำหรับชั้นมัธยมปีที่ ๑ เป็น ๔ ห้องเรียน รับนักเรียนห้องละ ๓๕ คน ซึ่งหากจะคิดเทียบส่วนต่างๆ ว่าใน ๑๐ ปีเศษ นักเรียนที่จะเรียนในชั้นมัธยมปีที่หนึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่า ๔ เท่าตัว ก็ควรจะได้

พูดอีกนัยหนึ่ง บิคารมารดาในสมัยปัจจุบันนี้เห็นคุณค่าและสนใจในการศึกษา และต่างก็พยายามให้บุตรหลานของตนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาในสถานศึกษาที่ดีและศึกษาให้สูงเท่าที่จะสูงได้ แม้จะต้องเสียค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่าโต๊ะ จำนวนพันจำนวนหมื่นให้กับสถานศึกษา ซึ่งมีชื่อเสียงดี ผลก็คือทำให้การสร้างโรงเรียน เป็นการลงทุนการค้าที่มีกำไรไม่แพ้การค้าประเภทอื่น โรงเรียนประเภทและระดับต่างๆ ตั้งแต่โรงเรียนอนุบาล ประถม มัธยม และอาชีวศึกษา หรือวิทยาลัย จึงเกิดขึ้นเสมือนดอกเห็ด หนึ่ง โรงเรียนประเภทกวดวิชาก็มีจำนวนเป็นร้อยๆ โดยเฉพาะในกรุงเทพ พระมหานคร ฯ

เพื่อนของผู้เขียนคนหนึ่งเคยกล่าวว่า “นักเรียนสมัยนี้เขาตามวิชาความรู้ไม่ทัน จึงต้องไล่กวดวิชากัน” ฟังดูแล้วก็น่าคิด และเรื่องที่น่าคิดมากที่สุดก็คือ เรื่อง คุณภาพของการศึกษาว่าการศึกษาศสมัยปัจจุบันนี้ไม่ทราบว่ามันหนักไปทางปริมาณหรือคุณภาพ แต่ที่ทราบแน่นอนก็คือปัญหาเรื่องสถานศึกษาทุกระดับไม่พอกับจำนวนนักเรียน

วันหนึ่งผู้เขียนนั่งรถเมล์ชาวสาย ๒ ผ่านหน้าโรงเรียนเทศบาลโรงเรียนหนึ่ง ในวันเสาร์ เห็นเด็กนักเรียนชั้นประถมมาโรงเรียน ผู้เขียนสงสัยว่าทำไมนักเรียนชั้นประถมในโรงเรียนเทศบาลต้องมาเรียนในวันเสาร์ด้วย จึงได้สอบถามผู้รู้ ต่อมาทราบว่า นักเรียนอยู่ในเกณฑ์จำนวนมากไม่มีสถานที่เรียน ทางราชการจึงต้องจัดชั้นเรียนเป็น ๒ ผลัดและเรียนในวันเสาร์ด้วย ฉะนั้น ปัญหาเรื่องปริมาณและคุณภาพด้านการศึกษาจึงเป็นปัญหาขั้นพื้นฐานอันหนึ่งของประเทศด้วย ในกรณีที่ว่าบังคับให้เด็กอยู่ในเกณฑ์มารับการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่มีสถานที่เรียนให้เด็กนะครับ

วกกลับเข้ามาเรื่องแปลของเรา ข้อนี้อธิบายว่า พ่อแม่มักจะกล่าวสอนลูกหลานไทยเสมอๆ ให้ทำตามคำเตือนใจเก่าแก่ที่ว่า “ให้หาวิชาความรู้ไว้เมื่อยามยังเยาว์ หาทรัพย์สมบัติไว้เมื่อโตขึ้น” แน่นอนที่เดียวว่าเรื่องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคนไทยนั้นระลึกและเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษาเสมอมา

“๑ สิ่งใดในโลกล้วน

คงแต่บาปบุญยัง

คือเงาติดตัวตรึง

ตามแต่บุญบาปแล้

อนิจจัง

เที่ยงแท้

ตรึงแน่น อยู่เนา

ก่อเกิดรักษา”

— จาก ลิลิตพระลอ

ผ่านแดนชมพู

โดย เอลิม ลิงกุล

University Health Service แรกผมก็มานึกแปลเอาว่าคงจะเป็นหน่วยบริการเคลื่อนที่เกี่ยวกับสุขภาพที่มหาวิทยาลัยให้แก่ฆราวาสนักศึกษา แต่กลายเป็นชื่อรถขนขยะของมหาวิทยาลัย Aligarh Muslim University ภาษาอังกฤษที่วันนี้เขาเขียนไว้ตัวเบ้อเรื่อ ข้างรถสองล้อบนกะบะเต็มไปด้วยของปฏิภูมิตละคลั่งมีรดแทรกเตอร์ ขนาดจิวลากตระรอน ไปเก็บขยะตามจุดต่างๆ บริเวณมหาวิทยาลัย การเก็บหรือกำจัดสิ่งปฏิภูมิตควรจะนำมาเล่าเพื่อประดับสติปัญญาอีกแห่งหนึ่งก็คือที่เมืองคยา ซึ่งวัดไทยพุทธยาของเราตั้งอยู่ เมืองคยานั้นนับว่าเป็นเมืองเก่าแก่มานับเป็นพัน ๆ ปี และเป็นดินแดนแห่งพุทธศาสนา ดินแดนแห่งนี้ยาอธิปาฏิหาริย์ถนนหนทางคับแคบมาก ในเมืองสกปรก เทศบาลเมืองคยาเขาใช้เกวียนเทียมควายควายอ้วนพ่วงที่ตัวหนึ่ง ควายตัวนี้แม้จะมีเจ้าหน้าที่คอยนั่งขับขี่ไปด้วยแต่ก็เย็นใจได้ และหากอยากจะจับให้สำราญยังไถยังได้ เพราะควายที่เทียมจะพาตระเวนไปตามตรอกซอกต่างๆ ด้วยความเคยชิน มีกองขยะอยู่ที่ไหนบ้างเจ้าควายแสนรู้ตัวนี้ก็จะหยุดเองโดยคนขับขี่ไม่ต้องเตือนให้หยุด เมื่อขยะถูกโกยขึ้นไปบนกะบะเรียบร้อยแล้วมันก็จะเดินเอง ๆ ต่อไป เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวาเข้าซอยโน้นออกซอยนี้ด้วยความชำนาญชำนาญมาก ที่แรกผมไม่เชื่อ ต่อเมื่อตามตุสั๊กพักก็ต้องเชื่อ

ผมไปเมืองคยาคราวนั้นได้รู้เห็นอะไรหลายอย่างเกี่ยวกับพุทธประวัติ พระสฎูปองค์มเหสีที่พระเจ้าอโศกสร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์ให้แก่พระองค์ตรงที่ใต้ทรงครัสรู้ ที่หน้าองค์สฎูปมีต้นโพธิ์ต้นไม่ใหญ่นักแผ่กิ่งก้านร่มเย็น ต้นโพธิ์ต้นนั้นนับว่าเป็นต้นที่ ๓ หรือที่ ๔ เรียกว่าสี่บลูกหลานเหลน อย่างไรก็ตาม ชาวพุทธทุกคนไม่ว่าชาติใดก็เบ็ดถือกันว่าศักดิ์สิทธิ์สืบเนื่องมาจากต้นผู้เป็นปู่ของปู่ของปู่ ฉะนั้น โคนต้นจึงถูกล้อมรอบด้วยรั้วเหล็กและซีเมนต์ลั่นกูดูแจแน่นหนาห้ามมิให้ใครเข้าไปใกล้ ส่วนกิ่งที่แผ่ยื่นออกไปนั้นก็เอาเสาเหล็กค้ำจุนไว้มั่นคงแข็งแรงดี ชาวพุทธจะกราบไหว้บูชาที่กระถานอรุณซึ่งเขามีแทนไว้ให้ ต้องการไปโพธิ์ไปบูชาก็ต้องรอให้หล่นแล้วคอยเก็บ

สถูปพระเจ้าอโศกองค์นี้สร้างด้วยศิลาแรงใหญ่โตมโหฬารมาก สูงน้อยๆ พระปฐมเจดีย์แต่เป็นรูปสี่เหลี่ยมยอดแหลม คุณคงเคยเห็นในรูป แรกเชื่อว่าสถูปองค์นี้มีทรายกลบ ไม่มีใครรู้เห็น ต่อเมื่อนักสำรวจพยายามสำรวจก็เห็นเขาจึงได้โกยทรายออก ก็เห็นจะนานพอๆ กว่าที่จะโกยออกหมด นึกเอาที่แล้วก็แล้วกัน ผมคุบรอบนอกกรอบในแล้วขึ้นกะโตะไปข้างบนทุกซอกทุกมุม เวียนเทียนทักษิณาวัด ๓ รอบตามศรัทธาของชาวพุทธ จ่ายเงินบำรุงตามสมควร ตามเรื่องเล่าว่าพระพุทธรูปเจ้าทรงศรีสุโตะตันโพธิ์ตันนี้ริมฝั่งแม่น้ำแควน้อยชลาลัย แต่เท่าที่ประจักษ์ สถูปและตันโพธิ์ตันนี้อยู่ห่างจากริมแม่น้ำแควน้อยชลาลัยประมาณครึ่งกิโลเมตรเห็นจะได้ ในสมัยที่พระองค์ยังทรงพระชนม์อยู่อาจเป็นเช่นนั้น แต่บัดนี้ตัวแม่น้ำแควน้อยชลาลัยได้ถูกทรายกลบดินเขินต่ำกว่าระดับพื้นดินธรรมดาแค่ครึ่งซาวเท่านั้น มองไปทางไหนเห็นแต่ทราย พรรคพวกชวนให้เดินไปดูที่ตรงที่ซึ่งนางสุชาดาเคยอยู่ซึ่งจะต้องลุยทรายในแม่น้ำแควน้อยชลาลัยในขณะที่แดดบ่ายกำลังระอุ ผมไม่ใช่นักโบราณคดีและเห็นว่าเป็นเพียงเนินทรายย่อมๆ ก็เลยแคะเขี่ย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงความมีศรัทธาแก่กล้าและเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาแล้ว เห็นจะต้องยกพระและประชาชนชาวธิเบต วัชธิเบตตั้งอยู่ใกล้ๆ กับองค์สถูปพระเจ้าอโศกราชคนละฟากถนนแต่เขื่องๆ กันนิดหน่อย วัชธิเบตสร้างแบบสถาปัตยกรรมธิเบตเปียบเหมือนกับวัดไทยของเราซึ่งจำลองโบสถ์วัดเบญจมบพิตร ผมเห็นหญิงชายชาวธิเบตที่ไม่ใช่พระนั่งสวดมนต์ภาวนาที่องค์สถูปกันวันยังค่ำ พอมีค่อน้อยก็เป็นเรื่องของพระธิเบตแก่กันมาทำพิธีกันเป็นเรื่องใหญ่ทุกวัน ทว่าน่าขันอยู่หน่อยหนึ่งคือที่วัชธิเบตนี้มีรถยนต์แก๊งเล็ก ๆ อยู่คันหนึ่ง บางทีก็ให้เช่า และหากคนขับรถไม่อยู่พระธิเบตก็จะขับให้เสียเอง ก็พิศล ๆ

ไกลจากวัดไทยพุทธศตวรรษประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ผมไปเขาเพชรกูฏซึ่งเคยเป็นแดนของพระเจ้าพิมพิสาร ทางการรัฐบาลอินเดียเขารักษาสภาพเดิมไว้ดีมาก กำแพงเมืองก็ยังมีเป็นหินกองเรียงกันเป็นค้ำทั้งสูงทั้งหนา ไม่ยกเหมือนในรูปที่เขาเขียนติดไว้ตามวัดของเรา ตรงไหนสำคัญอย่างไร เขาปักป้ายภาษาอังกฤษไว้ให้รู้ ผมเดินขึ้นไปบนยอดเขาเพชรกูฏทางเดียวกับที่พระเจ้าพิมพิสารเคยเสด็จไปเฝ้าพระพุทธเจ้าบนยอดเขาถูลุณี (เกือบถึงกลางทางมีป้ายเขียนไว้ว่า ณ ที่ตรงนั้นคือตรงที่พระพุทธองค์ถูกหินเทวทัตถ่วงลงมาจากเขาเพชรกูฏ ผมเลยไปสวนอัมพวันซึ่งพระสงฆ์ ๒๕๐๐ มาชุมนุมกันโดยมิได้นัดหมายหรือที่เราเรียกกันว่า

จากตรงคต้นนิบาต ส่วนนี้มีเนื้อที่ประมาณครึ่งสนามหลวงหรือจะย่อมากกว่าเล็กน้อย ทรง
สี่เหลี่ยม ตอนกลางสวนมีสระน้ำลักษณะคกวางยาวของสระประมาณ ๒๐๐-๓๐๐ ตารางวา ใน
สวนนี้เห็นมีมากก็ต้นมะม่วง ต้นสะเคา ส่วนต้นไม้ไม่เห็นมี มีแต่ต้นเล็ก ๆ ปลูกใหม่ๆ
ประปราย

รับประทานอาหารกลางวัน ณ ที่ซึ่งพระสงฆ์ ๒๕๐๐ รูปมาชุมนุมกันในสมัยกระโน้น
แล้วได้เลยไปมหาวิทยาลัยนาแล้นทาอันเก่าแก่สร้างมาได้ ๒๐๐๐ ปีเศษแล้ว มหาวิทยาลัยแห่งนี้
ได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในโลก รู้สึกว่าที่ทางและอาคารเดิมใหญ่โตมโหฬารน่าทึ่ง
และยังคงรูปอยู่เป็นอัครรรย์ไม่คาดคิดว่าสถาปนิกในสมัยนั้นจะมีมันสมองเป็นเลิศถึงขนาดนั้น
ทุกวันนี้มหาวิทยาลัยนาแล้นทากียังเปิดตลาดวิชาอยู่ มีสงฆ์ไทยราว ๓๐ รูปเห็นจะได้ศึกษาอยู่
ที่นั่น บางท่านทำ B บางท่านทำ M บางท่านทำ Ph.D. Principal เป็นพระชาวลังกาหรือ
ซีลอน ได้ทราบว่ามีความรู้และสันตักัจเจนมาก พุทธเจ้าอ่อนโยนและรักสงฆ์ไทยมาก ใกล้
กับมหาวิทยาลัยนาแล้นทานี้ เขาชี้ให้สมุทที่อยู่ของพระสารีบุตรเป็นเนินดินมีกระท่อมของชาว
อินเดียปลูกอยู่ประมาณ ๑๐ หลัง

พิพิธภัณฑ์ของมหาวิทยาลัยนาแล้นทานีมีสิ่งที่น่าสนใจอยู่ ๒ อย่าง อย่างหนึ่งคือกุญแจ
โบราณอันเบ้อเริ่ม อีกอย่างหนึ่งคือตุ้มลักษณะเป็นตุ้มสามโคกเรตตี้ๆ นี้เอง มีอยู่สองใบ
ตั้งไว้เคียงกันนอกอาคารด้านหลังเพราะนำเข้าไปเก็บไว้ในอาคารไม่ได้เนื่องจากมีขนาดใหญ่โต
กว่าประตู สูงพอๆ กับคนเรา ตุ้มสองใบนี้ไม่ใช่ตุ้มกักน้ำ แต่เป็นตุ้มที่สาวกบางท่านของ
พระพุทธองค์ในสมัยนั้นจำพรรษา ฟังคุแล้วก็นึกขึ้น

เมืองอินเดียนี้มีทั้งของเก่าและของใหม่ควบคู่กันไป ในถนนกลางนครเคลีซึ่งเป็น
เมืองหลวงเช่นบริเวณ Connaught Place มีรถยนต์รุ่นใหม่ๆ ทั้งจากญี่ปุ่น ยุโรป และอเมริกา
วิ่งกันขวักไขว่ ประชันกับเกวียนลากด้วยควายบ้าง ม้าบ้าง อูฐบ้าง หรือแม้แต่แรงคนก็
ลากกันหน้าคำคร่ำเครียค เรียกว่าหนึ่งแรงควาย สองแรงวัว หรือหนึ่งแรงคน ทำนองนี้แหละ
ระบบการขนส่งเก่าๆ นับตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์ล่อนจ้อน ที่มีประชันคารากับระบบการขนส่ง
แบบใหม่อยู่ตลอดเวลาเช่นนี้เห็นจะหาอยู่ที่ไหนไม่ได้ในโลกนี้

ผมไปเมืองฤาษีเกศ (Rishikesh Dst.) ซึ่งเป็นตงฤาษี เมืองนี้ตั้งอยู่เกือบจะต้นแม่น้ำ
คงคาอันศักดิ์สิทธิ์ ผมได้นั่งเรือข้ามแม่น้ำคงคาไปยังอีกฝั่งหนึ่ง พอเรือออกจากท่า ผู้โดยสาร

ชาวอินเดียทุกคนยกมือขึ้นสาธุแม่น้ำแล้วก็วกน้ำดื่มกินและลูบไล้สรรพางกายกันด้วยใบหน้า เบิกบาน บางคนก็มีกะใจสาคเข้ามาในเรือเหมือนรถน้ำมันต์ แม่น้ำคงคาคอนันท์และฤคุนั้น ขึ้นเขินลึกพอเรือแล่นข้ามฟากไปได้ไม่คิด ในพื้นน้ำมีหินก้อนกลมๆ ที่เราเอามาประดับสวน ฎีปูนเต็มพืดไปหมด น้ำจืดใสและเย็นไหลเรื่อย ๆ น้ำอาบ น้ำดื่มมาก ความกว้างของแม่น้ำ คงคาคอนันท์เห็นจะพอ ๆ กับแม่น้ำเจ้าพระยาตรงสะพานพระพุทธยอดฟ้าของเรา เมื่อข้ามฟาก ไปแล้วก็เลยขึ้นไปบนยอดเขาสูงประมาณ ๒๐๐ หลา ณ ที่นี้มีถ้ำฤคุอยู่หลายถ้ำ ท่าบ้าง สูงบ้าง ระยะเวลาต่างๆ กันพอสมควร บางถ้ำก็ปิดประตูต้นตาน แสดงว่าไว้ใจกันไม่ค่อยจะได้ บางถ้ำก็มีฤคุอยู่ ในถ้ำเยือกเย็นสบายน่าอยู่มาก ผมไปพบฤคุหนุ่มคนหนึ่งอายุ ๑๕ นุ่ง เหลืองห่มเหลือง เป็นผ้าย้อมฝาดเหมือนพระธุดงค์ของเรา ผมสันแต่หนวดเครายาวสักครึ่งฟุต ฤคุคนนี้กำลังคร่ำเคร่งอยู่กับตำรับตำรา ซึ่งมีอยู่บนลังไม้เก่าๆ ข้างเตียงนอน ๔-๕ เล่ม ความวิเวกวังเวงประกอบกับสายลมเย็นบนภูเขา คิด ๆ ก็อยากจะมาเป็นฤคุอยู่ที่นี้ให้อะไร ต่ออะไรที่เขลอะอยู่ตามเนื้อหนังมังสาของผมสิ้นซากไปเสียที

ต่อจากถ้ำฤคุหนุ่ม ผมเดินเลยขึ้นไปอีกหวังจะพบฤคุใหญ่หรือ Baba ที่เขาว่าไว้ หนวดเคราและผมยาวรุ่มร่ามถึงคาคุ่ม พอไปถึงศาลาที่พักเล็ก ๆ ยกแคร่ให้ผู้ไปเยี่ยมนั่งคอย พักก็ได้ทราบจากเลขานุการ ของท่านว่าขณะนี้ท่านกำลังขึ้นไปบำเพ็ญภาวนาบนยอดเขา ณ ที่ ตรงไหนไม่มีใครทราบได้และห้ามมิให้ขึ้นไปทำเสียงเอะอะรบกวนสมาธิ พร้อมกับชี้ให้ดูป่าอิ หน่าถ้ำซึ่งประดิษฐานสถูปฤคุไว้ ดังนี้

Shri Swami Mahavirdas Tat Wale Baba

Visiting Hours

10 a.m. to 12 noon

5 p.m. to 7 p.m.

Please Wait Quietly.

เวลานั้นบ่าย ๒ โมงเข้าไปแล้วข้าวกกลางกันยังไม่ได้ห่ม่า ผมเรียนท่านเลขานุการว่า ขอให้ผมได้เห็นท่านพอเป็นบุญสักหน่อยไม่ได้รี ท่านเลขานุการพูดกับผมพอสรุปได้กระท่อน กระแท่นว่า ท่านกำลังบำเพ็ญฌานอมตะไปรบกวนท่านไม่ได้หรอก ผมจะมาจากไหนไม่สำคัญ ขอให้ผมรออยู่ที่นี้ เพราะเมื่อท่านจะกลับลงมาเข้าถ้ำของท่านในเวลาหนึ่งเวลาใดก็ได้ หาก

ท่านลงมาตอนนั้นท่านก็เพียงแต่จะเดินผ่านไปให้ผมเห็นเป็นบุญตาเพียงแวบเดียวก็จะมุดเข้าถ้า
เพราะมิใช่เวลาเยี่ยม ผมเลยชวน ๆ ไปหน่อยว่า คนผู้ชายเราหนวกเคราและผมยาวลุ่มลุ่ม
ถึงตาตุ่ม ผมไม่เห็นจะน่าประหลาดอะไร เมื่อไม่ตัดมันออกและไม่อาบน้ำเสียอย่าง ท่านไม่ยก
โกรธเฮะ แต่พูดกับผมด้วยสีหน้ายิ้มละไมว่าความใจปสกจะคิดเกิด จะอยู่คอยพบหรือไม่
คอยมันเรื่องของปสก

ผมกลับมาคอยเรือข้ามฟากซึ่งมีอยู่ลำเดียววันนั้นเองเที่ยวได้เที่ยวชื่อ เรือลำนี้คิดเครื่อง
คิดทำยมองไปทางฝั่งโน้นเห็นกำลังชุมนุมกันอยู่ที่ท่า เรือก็จอดสนิทอยู่ไม่ยกมารับเพราะ
คนคอยลงเรืออยู่ฝั่งนี้ก็มีจะล้นลำอยู่แล้ว คุไปต่อมาได้ความว่าเขากำลังจะเอาศพคนลงเรือ
ลำนั้นนำไปโยนแม่น้ำ ผมมองเห็นลึบ ๆ พวกเขาทั้งหลายกำลังช่วยกันกุดักจอบน้ำศพ สัก
ประเดี๋ยวก็ยกศพลงไปในเรือลำนั้น มีคนเป็น ๆ หลายคนลงเรือตามไปด้วย พอเรือเคลื่อน
ออกจากท่าก็ได้ยินเสียงฆ้อง มง มง มง ดังก้องไปทั่วคุ้งน้ำ เรือทวนน้ำขึ้นเหนือ บนฝั่งมี
เด็ก ๆ วิ่งตามดูกันเกรียว พอเรือแล่นไปได้สัก ๕๐ หลา เขาก็โยนศพลงไปในแม่น้ำ เสียง
มง มง เงียบหายไป พิธีการณเป็นกิจศพง่าย ๆ ประมาณ ๓๐ นาทีอย่างนั้นย่ำว่ามีมาชั้วกัปปี้
ชั้วกัปปี้แล้ว ต่อจากนั้นเรือก็แล่นกลับมาส่งขบวนคนแก่ศพ คนเรือล้างเรือ ประเดี๋ยวเดียว
เรือลำนั้นก็กลับมารับผม พอเรือออกจากท่า ผู้โดยสารชาวอินเดียนก็พากันยกมือสาธุแม่น้ำ
คงคาแล้วก็วักน้ำดื่มกินและลูบไล้สรรพางกายด้วยความเบิกบาน มิได้ตะขิดตะขวงใจอะไร
ชั้วบางคนก็มีกะใจวักสาธุไปทั่วลำเรือเหมือนรดน้ำมนต์เช่นเคย ผมเองก็โดนน้ำมนต์นั้นด้วย

กลับจาก Rishikesh ตอนเย็น ๆ แดกร่มลมตก ประมาณ ๕ โมงเศษ มาดูเขาอาบ
น้ำคงคาที่เมือง Hardwar แม่น้ำคงคาตอนนั้นคงต้นแก่ชาและไธแจ้วแหวเวียนฉ่ำน้ำอาบนำกิน
ตามเคย มีลานซีเมนต์กว้างสำหรับอาบน้ำ กลางลานมีหอนาฬิกา ความจริง ณ ที่ตรงนี้จะ
น่าดูมากเพราะมีศิลปะในการสร้างแปลกแหวกแนวเอาการอยู่ ถ้าไม่มีเพิงหมาแหงนโกโรโกโรค
ของพวกรับตักแต่งผมตั้งเรียงกันเป็นตับเกะกะไปหมด ขอบลานเป็นตลิ่งบันไดยาวตลอดขอบ
ฝูงชนวักดื่ม อาบ กิน ยั้วเยี้ยไปหมด แม่น้ำตอนนั้นไหลลงมาจาก Rishikesh ซึ่งเมื่อสักครู่
เขาทำพิธีโยนศพลงไป ผมเห็นเขานับถือและศรัทธาแม่น้ำนั้นกันแก่กล้ามากเหลือเกินก็เลย
พลอยเป็นไปกับเขาด้วย อดส่ำเสียสละเงิน ๙ รูปีซื้อกระป๋องทองเหลืองสลักชื่อผม ชื่อเมือง
พร้อมทั้งกำกับวันเดือนปีอีกด้วยไปจ้วงน้ำแม่น้ำคงคาในเมืองนั้นนำมากรุงเตลิต์ด้วย เวลานั้น

บรรจูล่ซ่ชวคเหล้าพอค้ไต้ ๒ ชวคค้งไว้ที่บ้านแล้วจะนำกลบัมาเมืองไทยด้วย ใครผู้ใดมีความศรัทธาในแม่บ้านนี้ ใครจะค้มกินหรือลูปได้ศึระะก็รอเอาที่ผมได้ไม่คิตค่างวคอะไร

ณ ที่นี้ มีศาลเจ้าพ่อศิวลึงค์ตั้งอยู่ตรงเชิงสะพาน เป็นศาลแคบ ๆ เล็กกว่าบ้อมยาม ตำรวจมมถนนของเราสักคั้งหนึ่ง แล้วก็เก่าคร่ำคร่าจะพ้งมีพ้งแหล่ หญิงชายโศศรัทธาก็เวะลงกราบ คนเฝ้าเจ้าพ่อก็เอาน้ำที่ตักจากแม่น้ำคงการาตกลงไปที่ศึระะเจ้าพ่อ คนศรัทธาก็เอามือมารองรับมาค้มและรากศึระะของค้วเองด้วยศรัทธา แล้วก็ควักศตางค์วางไว้ จากไป ด้วยใบหน้าเบิกบาน ส่วนริมแม่น้ำพวกชาวอินเดยก็อาบกันคึกคัก สาว ๆ อาบกันหน้าค้อมาก เพราะเธอ ๆ นุ่งผ้าขาวบาง ๆ ยังกะผ้ามุง แล้วก็อาบกันยังง ประเจคประเจ้อกันเท่าไร อี้ย... อย่าเล่าค้กว่า

เรื่องของเมืองอินเดยจะเล่าขังงก็ไม่ว้จบ มิลเคอร์วาคเณทร์ ประทับ ล้วนเคอร์ ซิงห์ (ความจริงยาวกว่านี้แต่ขมจคไว้ค้แค่นี้) สหายขญาขีว้างยักษ์พุดให้ขม พ้งว่าหากจะทอ้งเทยวให้ท้วอินเดยเอากันแต่เพียงฉวเณเท่านั้นจะค้องใช้เวลาดึง ๓๐ ปี เป็นเบาะ ๆ และจะค้องตระเวนด้วยรถแวนดิง ๑๐ คันเป็นอย่งน้อย ล้วนค้ำโลหัยอิน ๆ ไม่พุดถึง ขมเลยครางอ้อย ๆ ว่าขมเห็นจะไม่พิคัมย์เมืองอินเดยของเกลดึงขนาคนน หรอก

“อย่าใฝ่สงให้พันศักดิ์
ปลุกไมตรีอย่ารูปร่าง
อย่าโดยค้ำคนพลอด
เป็นคนอย่าทำใหญ่
คนขนนางอย่าโหด
อย่าค้หนึ่งถึงโทษท่าน

ที่รักอย่าคุดูก
สร้างกุศลอย่ารูโรย
เข็นเรือทอดทางถนน
ข้ำคนไพร่อย่าไฟฟูน
โทษตนผิดรำพึง
หว่านพืขจักเอาผล”

— สุภาษิตพระร่วง

โครงการของฝ่ายวิเคราะห์วิจัย กองช่างสุขาภิบาล

ฝ่ายวิเคราะห์วิจัยของกองช่างสุขาภิบาล กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เพื่อช่วยเป็นหลักในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของกองช่างสุขาภิบาล เช่น งานควบคุมน้ำโสโครก งานประปาชนบท เป็นต้น กองช่างสุขาภิบาล ได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งสถานปฏิบัติการวิเคราะห์ชั้น ๒ แห่ง คือ ที่ทำการกองช่างสุขาภิบาล ในจังหวัดพระนคร และที่ทำการโครงการประปาชนบท จังหวัดขอนแก่น โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล องค์การร่วมมือระหว่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกา องค์การทุนฉุกเฉินสำหรับเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์การอนามัยโลก

นับตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการใน พ.ศ. ๒๕๑๐ ฝ่ายวิเคราะห์วิจัยได้ทำการวิเคราะห์คุณภาพน้ำจากแหล่งต่างๆ ช่วยให้วิศวกรสามารถออกแบบก่อสร้างโรงงานประปาขึ้นได้โดยเหมาะสม ซึ่งจำนวนโรงงานทั้งที่สร้างเสร็จแล้วและกำลังก่อสร้างในขณะนี้ ๑๕๕ แห่ง ประมาณตัวอย่างน้ำที่นำมาทำการวิเคราะห์ประมาณ ๗๐๐ ตัวอย่าง ส่วนทางด้านควบคุมน้ำโสโครกนั้น ฝ่ายวิเคราะห์วิจัยได้ให้ความช่วยเหลือบริษัทวิศวกรรมที่รัฐบาลว่าจ้างให้ทำการสำรวจและออกแบบระบบระบายน้ำโสโครก สำหรับพระนครและธนบุรี โดยวิเคราะห์น้ำโสโครกจากท่อระบายน้ำในบริเวณที่พักอาศัยของประชาชนที่ตำบลหัวหมาก ตำบลสวนหลวง และน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยทิ้งลงในแม่น้ำเจ้าพระยา คลองสาคร และคลองพระโขนง และจากที่อื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์น้ำได้ใช้ประกอบช่วยในการออกแบบระบบระบายและกำจัดโสโครกของโรงงานอุตสาหกรรมสี่แห่ง และส่วนที่เกี่ยวข้องจะถูกนำไปใช้ประกอบการพิจารณาออกแบบขนาดของท่อระบายน้ำโสโครก และจัดตั้งโรงงานกำจัดน้ำโสโครกในเขตพระนครและธนบุรี

นอกจากงานที่กล่าวแล้ว ขณะนี้ฝ่ายวิเคราะห์วิจัย ยังได้จัดแผนงานเพิ่มเติม โดยขยายเขตการเก็บตัวอย่างน้ำโสโครกจากแหล่งต่างๆ โดยมุ่งสิ่งที่จะหาที่มาและปริมาณน้ำโสโครกที่เกิดขึ้นในย่านแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองตึกตอกอื่น ๆ เพื่อจะได้นำมาประกอบการวางแผนการออกกฎหมายและควบคุมวิธีการกำจัดน้ำโสโครกให้รัดกุมต่อไปอีกด้วย

← การหา dissolved oxygen
โดยวิธีใช้ D.O. meter

การปฏิบัติงานในห้องวิเคราะห์ทางเคมี ของฝ่ายวิเคราะห์วิจัย

← การเก็บตัวอย่างน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยใช้ D.O. sampler ที่สะพานพระราม ๖ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๑

การทำ dissolved oxygen
โดยวิธี titrate ในสนาม →

ผลการตัดสินการประกวดกลอนแปด

รางวัลที่ ๑

ข้าราชการ รักษาติเหตตศาสน์กษัตริย์
 ข้าราชการ เห็นงานราษฎร์สำคัญ
 ข้าราชการ มีวินัยไม่ทำชั่ว
 ข้าราชการ รับผิดชอบประกอบดี

ข้าราชการ ถือรัฐธรรมนูญมัน
 ข้าราชการ สร้างสรรค์แต่ความดี
 ข้าราชการ ทำตัวสมศักดิ์ศรี
 โดยนัยนมีสมญา ข้าราชการ
 สำนวน นุชถาวร

รางวัลที่ ๒

หน้าที่มีอย่างไรใฝ่ใจรัก
 ใบบัญญาไตร่ตรองเป็นของตน
 อบายมุขทุกอย่างเป็นทางชั่ว
 ราชการงานอีกโขมโยบาย

มุ่งสมัครทำดีมีเหตุผล
 อย่าฉ้อฉลคอร์รัปชั่นอันตราย
 จะพาตัวตกต่ำทำเสียหาย
 อุทิศกายอุทิศใจให้แก่งาน
 ดำรง เฉลิมวงศ์

รางวัลที่ ๓

ข้าราชการตระหนังกามด้วยความสัจย์
 ขอดต่อตนคนและงานการทั่วไป
 รับผิดชอบขอบช้ายในหน้าที่
 ให้รัฐราษฎร์ชาติประชาก้าวหน้าครอง

แจ่มจรัสสุจริตจิตนิสัย
 เป็นธงชัยแห่งชีวิตพินิจตรอง
 ทุกวิถีสร้างสรรค์งานทั้งผอง
 ตามครรลองข้อสัจย์พิพัฒน์เอย
 ถม สายปัดมัท

รางวัลชมเชย

อย่าลืมตัวมัวเมาหลงอำนาจ
 อย่าเขี้ยวแต่พี่น้องพวกพ้องกัน
 อย่าละเลยหน้าที่ที่รับมอบ
 อย่าปล่อยความสามัคคีให้เขาขบ

“อย่า”

อย่าฉ้อราษฎร์โกงหลวงคอร์รัปชั่น
 อย่าถ่อมมันว่าตนรู้ครบ
 อย่าขี้ขอบสอพลอนายหมายประจบ
 ชาติจักพบความเจริญไม่เนิ่นนาน
 กวี นิรนาม

แนวการตัดสิน

๑. หากขาดข้อความบ่งถึง “ข้าราชการ” ตามที่ทิ้งไว้ในคำประกาศ จะไม่ได้รับการพิจารณา (กลอนที่ส่งประกวดส่วนมากผิดพลาดในเรื่องนี้ จึงเป็นอันตกไป)
๒. หากผิดเกณฑ์บังคับของคำประพันธ์ประเภทกลอน จะไม่ผ่านการพิจารณา (มีกลอนที่ส่งประกวดบางสำนวนบกพร่องในเรื่องนี้ จึงต้องตกไป)
๓. หากกลอนใดได้กระทวงความไม่เพียงพอ ไม่ชัดเจน หรือเนื้อความวกวน ความซ้ำหลังซ้ำกับความข้างหน้า จะไม่ได้รับการพิจารณาให้ผ่าน (มีกลอนของบางท่านเป็นเช่นนั้น จึงไม่ได้รับเลือก)
๔. หากกลอนใดค้อยในเชิงความราบรื่นของจังหวะเสียง จะถือว่าหย่อนกว่ากลอนอื่น ซึ่งจังหวะเสียงราบรื่นกว่า (มีกลอนของบางท่านตกอยู่ในสภาพนี้ จึงต้องอยู่ในอันดับหลัง หรืออาจตกอันดับไป)

เมื่อพิจารณาโดยแนวการตัดสินดังกล่าวนี้แล้ว ปรากฏว่า

๑. กลอนของคุณสำราญ นุชถาวร ได้รับรางวัลที่ ๑
กลอนสำนวนนี้ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ถูกต้องสมบูรณ์ (ถ้าจะตัดคำ “เทอก” ในวรรคที่ ๑ หรือวรรคสลัของกลอนบทที่ ๑ ออกเสีย) และเด่นในทางความ ได้เนื้อหาเป็นสำคัญโดยตลอด ทั้งยังมีการเน้นคำว่า “ข้าราชการ” ทุกวรรคกลอนอีกด้วย
๒. กลอนของคุณคำวง เจริมวงศ์ ได้รับรางวัลที่ ๒
กลอนสำนวนนี้ ผ่านแนวการตัดสินทุกข้อ แต่จะค้อยกว่ากลอนสำนวนที่ได้รับรางวัลที่ ๑ เล็กน้อยในแง่การเน้นความ
๓. กลอนของคุณถม สายุปถัมภ์ ได้รับรางวัลที่ ๓
กลอนสำนวนนี้ พอจะผ่านแนวการตัดสินได้ ถึงแม้จะมีความไม่ใคร่จะชัดอยู่บ้าง คือคำว่า “ตระหง่าน” ในวรรคที่ ๑ (วรรคสลั) ของกลอนบทที่ ๑ คำนี้ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า สูง, สูงเด่น คุณจะใช้ในทางรูป-

ธรรมมากกว่านามธรรม คำว่า “ครอง” ในท้ายวรรคที่ ๓ (วรรครอง) ของกลอนบทที่ ๒ ไม่สู้จะเด่นนัก ว่า “ครอง” อะไร แต่ก็พอจะอนุมานได้ว่า ครองความก้าวหน้า อีกประการหนึ่ง คำท้ายวรรคที่ ๔ (วรรคส่ง) ของกลอนบทที่ ๒ หรืออีกนัยหนึ่งคำท้ายกลอนบทที่ ๒ ไม่น่าจะใช้คำว่า “เอ๋ย” เพราะกลอนนี้ไม่ใช่กลอนสักวาหรือคอกสร้อย จริงอยู่ ถึงจะไม่ผิดหนักหนาอะไร แต่ก็น่าจะใช้คำอื่นมากกว่า เช่นจะใช้คำว่า “พูน” แทนก็ยิ่งได้

๔. กลอนของ คุณกวี นิรนาม ได้รับรางวัลชมเชย (เพียงสำนวนเกี่ยวทั่วๆ ที่ตั้งรางวัลนี้ไว้ถึง ๓ รางวัล)

กลอนสำนวนนี้ ที่จริงจังหวะเสียงราบรื่นดี มีที่พ้องเพียงวรรคเดียว คือวรรคที่ ๒ (วรรครับ) ของกลอนบทที่ ๑ “อย่าฉ้อราษฎ์โง่หลงคอร์ปชั่น” เสียงออกจากกะตึกๆ อยู่สักหน่อย พุดถึงการเน้นคำก็ดี ใช้คำ “อย่า” นำหน้าแทบทุกวรรค แต่มาเสียหายเอาการอยู่ที่ไม่บังถึง “ข้าราชการ” เลย ความทั้งหมดในกลอนอาจจะหมายถึงผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ โดยทั่วไปก็ได้ จึงทำให้ต้องพลาดรางวัลที่ ๓ อย่างน่าเสียดาย

จัดพิมพ์แล้ว

กฏ ก.พ.

พร้อมด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กับพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ราคาเล่มละ ๒๕ บาท ค่าส่งทางไปรษณีย์อีก ๓ บาท

สั่งซื้อพร้อมกับส่งเงินไปที่ผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก พระนคร

ส่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน

“ผมไม่ยอม”

โดย ไพบุลย์ เรื่องศรีมัน

เรื่องที่ผมจะเล่าต่อไปนี้ เป็นเรื่องจริง แต่ไร้สาระ ไม่ใช่เรื่องโกหก ท่านผู้ใดใครจะเชื่อหรือไม่ ก็แล้วแต่ใจ ผมช่วยไม่ได้ แต่ต้องขอภัยในเรื่องการเขียน ซึ่งผมไม่ชำนาญ เหมือนนักประพันธ์ทั้งหลาย

วันหนึ่ง ของปี พ.ศ. ๒๕๑๑ จะเป็นเดือนอะไร วันที่เท่าไรผมก็จำไม่ได้ ผมต้องถูกภาวะจำยอม ทั้งๆที่ผมก็ไม่ยอม คิดแล้วมันน่าอึดใจที่ทุกคนเหมือนกันหลอกลวงเอาง่ายๆ

คนเรานี้ก็มีหลายร้อยพันชนิด อันจิตมนุษย์นี้ยากแท้หยั่งถึง อย่าให้ผมพูดมากเดี๋ยวจะมีเรื่องเพราะเรื่องมันมากไปเปล่าๆ เวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันนั้น วันที่ผมจำได้แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะเล่าโดยซัดเจ้งนักผมก็ทำไม่ได้อีกล่ะ เพราะผมคิดว่าแสดงหู่ท่านผู้อ่าน ประเดี๋ยวจะเป็นคนไม่มีจรรยาบรรณ (ความจริงก็ไม่มีอยู่แล้ว)

ผมมีอาชีพเป็นนายตรวจสรรพสามิต ระหว่างนั้นผมรับราชการอยู่กรุงเทพฯ ผมต้องทำงานแทบจะเรียกได้ว่าทั้งกลางวันกลางคืน โลกโตน เสี่ยงกับอันตราย ที่พวกเจ๊กมีอิทธิพลทั้งหลายจะต้องมอบลูกตะกั่วให้สักวันหนึ่งเป็นแน่แท้ ตามเวลาดังกล่าวผมและเพื่อนคนหนึ่งได้นัดกันจะไปทำงาน เพื่อนคนนี้เป็นข้าราชการอาชีพเดียวกัน สมมุติชื่อว่า จินดา เป็นมือปราบผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตทุกชนิด วันนั้นมึนงาน เราจะต้องไปสืบร่วมกัน ตามที่ทราบข่าวจากสายว่า จะมีการขนของ (บุหรี สุราต่างประเทศไม่มีดแสตมป์) เข้าร้านเจ๊กแถวๆ เสาชิงช้า ถ้าแน่ชัดแล้วพรุ่งนี้เช้าจะได้จัดการ นัดกันไว้ว่า วันนี้พบกันที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เวลาหกโมงเย็น รับประทานอาหารและตกลงกันไว้เป็นอย่างดี

ผมมารอตามที่นัดตั้งแต่ยังไม่หกโมงเย็น จนกระทั่งเกือบหนึ่งทุ่ม มีหนุ่มหนึ่งแต่งตัวภูมิฐาน ท่าทางสมาร์ท เป็นชายร้อยเปอร์เซ็นต์ รูปหล่อเอากการ สวมเสื้อนอก ถือบ่าไหล่ของทางราชการไม่ทราบว่าเดินมาจากทางไหน ผมยังไม่ทันได้สังเกตเขาเข้ามาทักทายพูดจาปราศรัยด้วย ขณะที่ผมกำลังใจร้อนกระวนกระวายรอเพื่อน

ขอสมมุติว่า เขาชื่อ “คุณไชยา” เพราะรูปร่างเหมือนไชยา พระเอกหนังไทย คุณไชยาเป็นคนไทย แต่พูดไทยไม่ชัด คุณไชยาเป็นคนมีลักษณะดี เป็นลูกเศรษฐี อยู่ทางจังหวัดบักซ์ไต ถูกพ่อส่งไปเรียนหนังสือที่เมืองนอก อยู่ประเทศออสเตรเลีย สิบห้าปีกลับเมืองไทยได้ประมาณปีกว่า ๆ คุณไชยาเล่าว่าตัวเขารับราชการอยู่ที่กรมหนึ่ง ในตำแหน่งหัวหน้ากอง อายุ ๒๘ ปี เหตุที่ผมทราบก็เพราะว่าคุณไชยาเล่าให้ฟัง

ถ้อยสำเนียงเสียงของคุณไชยากระตะไปทางฝรั่ง แกพูดไทยไม่ชัด บางคำก็พูดไม่ได้ ต้องถามผม ผมเชื่อจริงๆ ครับว่า คุณไชยาเรียนมาสูง รับราชการถึงขั้นหัวหน้ากอง ยืนคุยกัน ประมาณ ๓๐ นาที แกก็ชวนผมไปเที่ยวบ้าน ผมก็โอเค ไปกับคุณไชยาโดยดี (เพราะรู้สึกเลื่อมใส) ด้วยความใจง่ายหลงในการมันนี่เอง

พอผมบอก “ตกลง” แผลบเดียวก็ถึงบ้านคุณไชยา บ้านของคุณไชยาจัดได้ว่าสวย กระทัดรัดอยู่ชอยอะไรก็ไม่สำคัญเพราะผมจำไม่ได้แฉะๆ ตลาดหมอนซิทเดินเข้าชอยประมาณ ร้อยเมตรเห็นจะได้ ปลูกในที่ดินประมาณ ๕๐ ตารางวา เป็นบ้านของคุณไชยาเอง น่าอยู่มาก ที่บ้านของคุณไชยามีเหล่าฝรั่งอย่างตีหลายชนิด (ถ้าจะจับก็ได้) พร้อมทั้งเบียร์กระป๋อง อย่างตีทั้งนั้น คุณไชยาเป็นหนุ่มโสด อยู่คนเดียว ไม่มีแม้กระทั่งคนใช้ แต่บ้านสะอาดเรียบร้อยน่าดู ผมถือวิสาสะอาบน้ำ เพราะถูกกระชั้นกระยอให้อาบ อาบด้วยความเหนียมอายแท้ๆ

ผมอาบน้ำลือกประตูห้องน้ำเรียบร้อย ผมตกใจอย่างแรง คุณไชยาเปิดประตูห้องน้ำพรวดพราดโผล่เข้ามาได้อย่างไรก็ไม่ทราบ ทั้งๆ ที่ผมอยู่ในชุดวันเกิด คุณไชยาบอก ว่า “ไม่เป็นไรนะเราผู้ชายด้วยกันไม่น่าอายตรงไหนเลย” เอ้าไม่อายก็ไม่อาย เข้ามาแล้ว คุณหัวหน้ากองก็จัดการอาบให้ผมเสียเลย ใจผมเต้นตุบๆ ตีบๆ ไม่เป็นขบวน เเวกรรมของผมห้วนๆ ผมบอกว่าไม่ไม่ คุณเขาก็ไม่ยอม อาบให้ผมจนเสร็จ

คุณไชยาชวนผมคุยพาออกข้างนอก เลี้ยงอาหาร แล้วก็ดูหนัง เหตุการณ์ในโรงภาพยนตร์ ผมแทบแย่มือแกไม่อยู่สุข สัมผัสร่างกายผมตลอดเวลา พูดยจริง ๆ ผมไม่ชอบผมเกลียด!

คุณไชยาให้ผมกลับไปนอนที่บ้านอีก บอกว่าพรุ่งนี้เช้าค่อยกลับ ผมบอกไม่ยอม แต่ผลที่สุดผมก็ยอมแพ้งั้นได้ ต้องจำใจไปค้างบ้านคุณไชยา

คืนนั้น คุณไสยาไม่ยอมให้ผมนอนแยกห้อง แหมผมไม่รู้ทำได้ ต้องนอนห้องเดียวกัน เที่ยงเดียวกัน เวรกรรมแท้ๆ ผมนอนไม่หลับทั้งคืน หูก็แว่วแต่เสียงกระซิบแต่คำว่า “รัก” ประเล้าประโลม รุกเร้าจากคุณไสยาตลอดเวลา ผมพูดไม่ออกบอกไม่ถูก ประเทียวก้อย่างโน้นรักอย่างนี้ โลกของเรานั้นก็มีบ้าง บอๆ อย่างนี้แหละครับ

รุ่งเช้า ผมแต่งตัวออกจากบ้านคุณไสยาแต่เช้า กว่าจะออกได้หัวใจแทบไหม้ด้วยความใจร้อน ฟังคุแล้วคลื่นไส้ มีการอาลัยอาวรณ์ ขอให้ผมกลับมาอีก ให้ชนเสื้อผ้ามาอยู่ด้วยยินดีที่จะให้อยู่อย่างสบาย มีเงินมีทองให้ใช้ ผมก็พลอยรับปากเออๆ ออๆ ไปตามประสา ออกจากบ้านคุณไสยาได้โล่งอกเหมือนเกิดใหม่ ผมไม่อย่างกรายไปให้คุณไสยาเห็นหน้าอีกเลย

ถ้าผมเป็นผู้หญิงผมจะยอม ถ้าท่านผู้ใดโดนเหตุการณ์แบบนี้เข้าท่านจะทำอย่างไร ส่วนผมนั้นเช็ดแล้ว ไม่กล้า ชะชะแง้ เสียวไส้ มนุษย์เรามีแปลกๆ แม้เหตุการณ์ตั้งปีแล้ว ผมยังจำได้อย่างแม่นยำ พุดแล้วขอร้องเพลงเสียเลย....

“คืนนั้นมันนาน เวียนพันวนผ่านแรมปี แต่ผมยังจำราตรี ที่ตัวผมมีความผั่งใจ...”

อีกสองอาทิตย์ต่อมา...ขณะที่ผมยืนอยู่กับยอดหญิงที่สวยงามที่สุด (สำหรับผม) แถวๆ พายุรัก กำลังจะหาแท็กซี่เพื่อนั่งกลับบ้าน...คุณพระช่วย ผมงงไปหมดคุณไสยาโผล่มาจากทางไหนไม่ทราบ ตรงเข้ามาฉุดแขนของผม (ทั้งๆ ที่ผมก็มีคนคงอยู่แล้ว)

“คุณนอกใจผม—ผมไม่ยอม ไหนว่าจะรักผมคนเดียว” คุณไสยาเพื่อเจ้อออกมาอย่างหน้าตาเฉย

ผมไม่ทราบว่าจะตีหน้าอย่างไรดี แสนอาย — แสนช่วย คนแบบนี้ก็มี.

ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน

ตอบโดย

เสริมสุข ไก่วิทวานิช	หัวหน้าแผนกระเบียบ	สำนักงาน ก.พ.
ชนะ อินสว่าง	ผู้ช่วยหัวหน้ากอง	กองวินัยและเรื่องราว
สมพงษ์ นิ่มนคร	นิติกรโท	กองระเบียบข้าราชการ
ชัยณรงค์ ละออนวล	หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่	สำนักงานเลขาธิการ

สำนักงาน ก.พ.

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ลงพิมพ์นามจริง ขอได้โปรดแจ้งความจำนงในจดหมาย
ที่ถามไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ปัญหากฎหมาย

ตอบสมาชิกจังหวัดพระนคร

ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) บัญญัติว่า "กำหนดเวลาสิบสองเดือนตามวรรคแรกนั้น สำหรับผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ โดยการสอบแข่งขันสอบคัดเลือก หรือได้รับการคัดเลือก หรือผู้ที่ได้รับการเลื่อนชั้น ทั้งนี้ โดยที่ผู้นั้นไม่ได้เลื่อนเงินเดือน ให้นับเวลาในตำแหน่งเดิมหรือชั้นเดิมของผู้นั้นรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่หรือชั้นใหม่ด้วย"

ผมมีข้อข้องใจที่ใครจะถามว่า การเลื่อนเงินเดือนตามปกติสำหรับข้าราชการที่ได้ปฏิบัติงานมีความดีความชอบ ซึ่งผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่าเป็นบุคคลที่สมควรจะเลื่อนเงินเดือนได้ ก็ให้เลื่อนเงินเดือนได้ แล้วกรณีมีปัญหาว่า สมมุติว่านาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ตำแหน่งเสมียนพนักงาน เงินเดือน ๗๒๐ บาท รับราชการมาเป็นเวลา ๕ ปี สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี เงินเดือน ๘๕๐ บาท ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ กรณีหนึ่ง

และนาย ก. นี้ (คนเดียวกัน) เป็นบุคคลที่ได้รับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี สอบคัดเลือก และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีอันดับ ๒ เงินเดือน ๑,๑๕๐ บาท ทกลงปฏิบัติหน้าที่ราชการ ใน ๒ กรณีนี้ หากสมมุติว่านาย ก. ได้รับการบรรจุในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๒ นี้ ถามว่า

ถาม สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ นี้

- (๑) นาย ก. เป็นบุคคลที่ควรได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้หรือไม่
 - (๒) การที่นาย ก. ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี เงินเดือน ๘๕๐ บาท หรือเงินเดือน ๑,๑๕๐ บาทนี้ ถือว่าเป็นการเลื่อนเงินเดือนหรือไม่
 - (๓) คำว่า "เลื่อนเงินเดือน" มีความหมายตามพระราชบัญญัติข้าราชการอย่างไร
- แก้ไข

(๔) จะนับเวลาในตำแหน่งเดิมมารวมเข้ากับตำแหน่งใหม่ได้หรือไม่

สำหรับผมเองมีความเห็นว่า นาย ก. เป็นบุคคลที่ควรจะได้รับพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้ เพราะว่าในกรณีที่นาย ก. เป็นบุคคลที่ได้รับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี และสอบคัดเลือกบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ เงินเดือน ๑,๑๕๐ บาท ไม่ถือว่าเป็นการเลื่อนเงินเดือนตามความหมายหรือหลักเกณฑ์แห่งการเลื่อนเงินเดือนแต่อย่างใด มันเป็นสิทธิของนาย ก. ที่มีคุณวุฒิอันควรได้อยู่แล้วตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๔๔๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐ ฉะนั้น ตามความเห็นของผมเห็นว่า นาย ก. เป็นบุคคลที่สมควรได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนได้

ตอบ นาย ก. เสมียนพนักงานซึ่งสอบแข่งขันชั้นตรีได้ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๒ ไม่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนอีกในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ เพราะถือว่าได้เลื่อนเงินเดือนแล้ว (จาก ๗๒๐ บาท เป็น ๘๕๐ บาท) คำว่า "เลื่อนเงินเดือน" ตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑) หมายถึงการได้รับเงินเดือนสูงกว่าที่ได้รับอยู่เดิม จึงไม่อาจนับเวลาในตำแหน่งเสมียนพนักงานมารวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้นาย ก.

สำหรับกรณีนี้ ๒ นั้น ท่านคงหมายถึงกรณีนาย ก. ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี อัตรารับเงินเดือน ๘๕๐ บาท ต่อมาได้รับวุฒิปริญญาตรี สมัครงสอบคัดเลือกได้ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี อันดับ ๒ เงินเดือน ๑,๑๕๐ บาท ถ้าผู้ตอบปัญหาเข้าใจคำถามถูกต้อง กรณีนี้ก็เช่นเดียวกันครับ นาย ก. ไม่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในบับประมาณ ๒๕๑๓ เพราะได้รับเงินเดือนสูงกว่าที่ได้รับอยู่เดิมแล้ว (จาก ๘๕๐ บาท เป็น ๑,๑๕๐)

สำหรับความเห็นของท่านที่ว่า นาย ก. เป็นบุคคลที่สมควรได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนนั้น โปรดอ่านวารสารข้าราชการฉบับเดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคม ๒๕๑๑ เพื่อจะได้เข้าใจเจตนารมณ์ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๒๑๗

ถาม (๑) นาย ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี เงินเดือนเดือนละ ๑,๔๐๐ บาท สังกัดกรมอนามัย ส่วนภูมิภาค มีความประสงค์จะขอโอนไปรับราชการสังกัดกรมตำรวจ ขอทราบว่าจะเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติอะไร หรือระเบียบ หรือมติของคณะรัฐมนตรีอะไรหรือไม่อย่างไร ถ้าไม่ขัดและเจ้ากรมเจ้ากระทรวงที่จะอนุญาตให้โอน และรับการโอนก็ไม่ขัดข้องในการโอนอีกเช่นเดียวกัน ขอทราบว่าการโอน นาย ก. จะได้รับยศนายร้อยตำรวจโท หรือนายร้อยตำรวจเอก ถ้าไม่ได้รับยศร้อยตำรวจเอก เพราะเหตุใด

ตอบ ไม่ขัดครับ เพราะมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๒ บัญญัติให้โอนข้าราชการพลเรือนของกระทรวงทุกกระทรวงไปบรรจุต่างกระทรวงในชั้น อันดับ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิมได้

ขอเรียนให้ทราบก่อนว่า อัตรารับเงินเดือนข้าราชการที่มียศ มีดังนี้

ร้อยตำรวจโท (อันดับ ๑)	อัตรารับเงินเดือนปกติ	๑,๐๐๐—๑,๐๗๕—๑,๑๕๐—๑,๒๒๕—๑,๓๐๐
—,— (อันดับ ๒)	—,—	๑,๔๐๐—๑,๕๐๐—๑,๖๐๐
ร้อยตำรวจเอก (อันดับ ๑)	—,—	๑,๕๐๐—๑,๕๐๐—๑,๖๐๐—๑,๗๐๐—๑,๘๐๐

ส่วนการเทียบตำแหน่งและชั้นยศ มีดังนี้

ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีตำแหน่งต่าง ๆ ตามกฎ ก.พ. เทียบกับตำแหน่งประจำ
แผนก

ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๓๓ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น
ในกรมตำรวจ และพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้
วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจาก
ราชการของข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๐๐ ตำแหน่งผู้บังคับหมวดเทียบกับตำแหน่งประจำ
แผนก และแต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าชั้นร้อยตำรวจ
เอก

ตามปัญหาที่ถามว่า การโอนไปรับราชการทางกรมตำรวจ จะได้รับยศร้อยตำรวจโท
หรือร้อยตำรวจเอก สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี เงินเดือน ๑,๔๐๐ บาทนั้น
เท่าที่ทราบ การจะได้รับชั้นยศใดก็อยู่ที่ว่ากรมตำรวจจะมีอัตราเงินเดือนของชั้นยศ ร้อยตำรวจ
ตรี ร้อยตำรวจโท หรือร้อยตำรวจเอกว่าง ถ้าเงินเดือนและตำแหน่งชั้นยศร้อยตำรวจเอก
ไม่ว่าง ก็ต้องรับชั้นร้อยตำรวจโท ฯลฯ

ถาม (๒) ในการโอนไปรับราชการต่างกรม ต่างกระทรวงของนาย ก. ตามที่กล่าว
มาแล้วในข้อ ๑ ชั้นแรกที่เริ่มดำเนินการ จะต้องรวบรวมหลักฐานอะไรบ้าง แล้วจะต้อง
ปฏิบัติอย่างไรต่อไป กล่าวคือ จะต้องทำเรื่องราวการขอโอนพร้อมด้วยหลักฐานต่างๆ (ตาม
ที่ท่านจะกรุณาชี้แจงให้ทราบ) เสนอต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดเดิมตามลำดับชั้นหรือไม่ หรือ
ให้รวบรวมเสนอต่ออธิบดีเจ้าสังกัดใหม่ ที่นาย ก. ต้องการจะโอนไปได้เลยทีเดียวโดยไม่ต้อง
เสนอผ่านผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดเดิม

ตอบ การปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนไปรับราชการต่างกรมในกระทรวงเดียวกัน หรือ
ต่างกระทรวงก็ตาม สำหรับตัวข้าราชการที่จะโอนไม่มีแบบฟอร์ม และวิธีการปฏิบัติที่
กำหนดไว้ในทางปฏิบัติที่ตัวข้าราชการผู้ขอโอนปฏิบัติกันเวลานี้ ก็มีกันไปติดต่อสอบถาม
รายละเอียดต่างๆ กับกรมที่จะขอโอน โดยยื่นคำขอ แล้วเจ้าหน้าที่ของกรมนั้นๆ ก็จะดำเนินการ
ตามกฎหมายต่อไป

ถาม (๓) กรุณาสำเนาแบบฟอร์มสำหรับกรอกคำขอโอนไปรับราชการต่างกรมต่าง
กระทรวงลงในวารสารข้าราชการให้ด้วย หากไม่มีกำหนดไว้ ก็ขอความกรุณาได้โปรดลง
หัวข้อสำคัญ ๆ ที่จะต้องระบุลงในคำขอโอนให้ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ตอบ ข้อความรายละเอียดก็แล้วแต่ว่ากรมที่จะขอโอนต้องการอะไรบ้าง ที่ควร
แจ้งให้ทราบก็มีชื่อ นามสกุล วุฒิ ความรู้ความชำนาญพิเศษ (ถ้ามี) อายุ ประวัติการทำงาน
ปัจจุบันเป็นข้าราชการประเภทใด สังกัดกรม กอง แผนกไหน เงินเดือน ชั้น ตำแหน่ง
อะไร ได้รับเงินพิเศษอื่นใดนอกจากเงินเดือนประจำบ้างไหม เคยถูกลงโทษจำคุกหรือเคย
ถูกสอบสวนทางวินัยมาบ้างหรือไม่ และเหตุผลที่ขอโอน ฯลฯ เป็นต้น

ตอบสมาชิกจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผมมีความข้องใจเรื่องเวลาในการ สอบคัดเลือกข้าราชการพลเรือน ชั้นตรีเป็นชั้นโท
ถ้า อ.ก.พ.กระทรวงกำหนดเวลาไว้ว่า "ผู้มีสิทธิสมัครสอบคัดเลือกได้ต้องเป็นผู้มีเวลาราชการ
สมควรที่จะเลื่อนเป็นชั้นโทได้ ในวันนี้รับสมัครสอบ" สมมุติว่านาย ก. ได้โอนอุปริญญา
และใช้สิทธิโอนอุปริญญาสอบแข่งขันข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญชั้นตรีครบ ๑ ปี ต่อมาได้รับปริญญาตรีและได้รายงานเพิ่มเติมการศึกษา
ในสมุดประวัติแล้ว ต่อมาได้มีการประกาศรับสมัครสอบคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ
ชั้นโท ตำแหน่งหัวหน้าแผนก กรณีนี้ นาย ก. จะใช้สิทธิในเวลาราชการซึ่งครบหนึ่งปี และ
มีคุณวุฒิปริญญาตรีสมัครสอบคัดเลือกตามที่ อ.ก.พ.กระทรวงกำหนดระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น
ได้หรือไม่ แต่การกำหนดเวลา ๑ ปีตามมาตรา ๕๘ วรรคท้าย ผมเข้าใจว่า ผู้นั้นต้องเป็น
ผู้ที่ได้รับปริญญาตรี และได้รับการบรรจุในการเข้ารับราชการในตำแหน่งที่ใช้คุณวุฒิทาง
ปริญญาตรีมาครบ ๑ ปีด้วย จึงจะเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

ตอบ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการได้ตีความมาตรา ๕๘
ไว้แล้วว่า กำหนดเวลา ๑ ปี ให้นับตั้งแต่วันได้วุฒิปริญญาตรี ดังนั้น ถ้านาย ก. มีเวลา
ราชการครบ ๑ ปีหลังจากวันได้ปริญญาตรี นาย ก. ก็มีสิทธิสมัครสอบ แต่ถ้านาย ก. ได้วุฒิปริญญาตรี
ยังไม่ครบปี จะใช้สิทธิในการเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีมาครบหนึ่งปีสมัครสอบ
ไม่ได้

ตอบสมาชิกจังหวัดแพร่

ถาม สมมุติว่า มีข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโทผู้หนึ่ง ขณะนี้ ได้รับเงินเดือน อันดับ ๑ ชั้น ๑,๗๐๐ บาท ได้ปฏิบัติราชการพิเศษนอกเหนือหน้าที่และงานในหน้าที่เห็นคเห็น้อยุตรากคร่า จะขอเลื่อนชั้นเงินเดือน ๒ ชั้น จากชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๗๐๐ บาท เป็นชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๑,๙๐๐ บาท ได้หรือไม่ ถ้าหากได้ จะต้องอ้างอิงกฎ ก.พ. ฉบับ และข้ออนุใดบ้าง หากไม่ได้เพราะเหตุใด

ตอบ ตามปัญหาที่กล่าว ถือเป็น การขอเลื่อนเงินเดือนเกินกว่าขั้นต่ำของอันดับ เป็นกรณีพิเศษ จากชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๗๐๐ บาท เป็นชั้นโท อันดับ ๒ ชั้น ๑,๙๐๐ บาท ซึ่งผู้บังคับบัญชาเจ้าสังกัดมีสิทธิขออนุมัติ ก.พ. ได้เมื่อเห็นสมควร

สำหรับเหตุผลที่จะได้รับอนุมัติหรือไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณ และคุณภาพของงานใน ตำแหน่งที่ขอปรับ และผลงานของผู้ที่ขอปรับย้อนหลัง ๑ ปี กล่าวคือ นอกจากจะเป็นผู้ที่ อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สมควรจะได้เลื่อนเงินเดือน ตามนัยข้อ ๔ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๓) แล้ว จะต้องชี้แจงข้อเท็จจริงในรายละเอียดว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่เข้าหลักเกณฑ์ ตามข้อ ๑๓ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว ข้อใด อย่างไร และผลที่ได้รับ ซึ่งสมควรจะได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษด้วย

“นานาประเทศล้วน
คนรู้หนังสือ
ใครเกลียดอักษรคือ
ใครเขาะกวีไซ้

นับถือ
แต่งได้
คนบ้า
แน่แท้คนคง
(พระนล)

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เรียง รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง

สนิท เกษะศิริ เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันนท์ นิติกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๗ กองเงินเดือน

แสงอาทิตย์ บุญนาค หัวหน้าแผนก ๑ กองบำเหน็จบำนาญ

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปที่
“บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบใน
วารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์ ท่านผู้ใดมีทั้งปัญหา
คลัง ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาอื่น ๆ โปรดแยกถามต่างหาก
จากกัน เพื่อให้ได้รับคำตอบที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ปัญหาคลัง

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๔๖๒

ผมมีข้อข้องใจเกี่ยวกับปัญหาคลัง จึงขอถามดังนี้

ถาม (๑) นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา เงินเดือน ๕๗๐ บาท ขาด
ราชการไปตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒ และในวันสิ้นเดือนพฤษภาคม นาย ก. ก็ยังไม่
มารับเงินเดือน ในกรณีเช่นนี้ จะนำเงินนาย ก. ส่งคืนคลังทั้งเดือน หรือจะส่งคืนแก่
วันที่ ๒๐ ที่นาย ก. ขาดราชการไป

(๒) นาย ก. ข้าราชการเกิน ๑๕ วัน แล้วทางผู้บังคับบัญชารายงานกรมฯ ส่งไล่ออก ขณะรอคำสั่งกรมอยู่นี้ จำเป็นจะต้องเบิกเงินเดือน และกรณีนาย ก. คำสั่งยังไม่ออก จึงต้องเบิกเงินเดือนให้อีกหรือไม่ และส่งคืนที่หลังเมื่อคำสั่งออกแล้ว จะถูกต้องหรือไม่

(๓) เมื่อกรมออกคำสั่งไล่นาย ก. ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นไป เงินเดือนนาย ก. ที่ส่งคืนทั้งเดือนนั้นจะเบิกให้ใหม่แต่วันที่ ๒๐ อีกหรือไม่ เพราะไม่ทราบว่า นาย ก. จะมารับ หรือไม่มา

ตอบ เรื่องนี้ นาย ก. มีสิทธิรับเงินเดือนเพียงวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒ เงินเดือนเดือนพฤษภาคมที่ขอเบิกมาจ่ายทั้งเดือน ถ้าไม่ได้จ่ายเมื่อล่วงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๒ แล้วต้องนำส่งคลังเป็นเงินเบิกเกินส่งคืน ถ้านาย ก. มาขอรับภายหลังก็ขอเบิกจากคลังให้เพียงวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒ เท่านั้น

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๗๕๕

ถาม (๑) ได้ทราบข่าวว่า กระทรวงการคลังจะได้พิจารณาเสนอยกเลิกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓ ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ใดๆหรือไม่

ตอบ ได้ดำเนินการไปแล้ว ขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นพิจารณาตรวงร่างเพื่อประกาศใช้ต่อไป

ถาม (๒) ถ้ายกเลิกพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านฉบับเก่าแล้ว พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านฉบับใหม่จะเริ่มออกใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณใด งบประมาณปี ๒๕๑๓ จะทันหรือไม่

ตอบ คาดว่าจะทันครับ

ถาม (๓) พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านใหม่ที่ออกนี้ กำหนดสิทธิของผู้ที่จะได้รับเงินค่าเช่าบ้านไว้อย่างไร

ตอบ ตอบไม่ได้ครับ ต้องรอให้ประกาศใช้เสียก่อน

ถาม (๔) ข้าราชการที่เริ่มเข้ารับราชการที่จังหวัด ก. แต่ไม่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัด ก. จะมีสิทธิได้รับเงินค่าเช่าบ้านหรือไม่ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านที่ใช้อยู่ปัจจุบันเบิกไม่ได้

ตอบ หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการฉบับที่จะแก้ไขใหม่ ขณะนี้ ยังไม่มีใครสามารถตอบได้

ตอบสมาชิกจังหวัดกระบี่

ผมขอถามปัญหาเกี่ยวกับการเรียกประกวดราคา ดังนี้

ถาม (๑) ในการประกวดราคาจ้างเหมาทำการก่อสร้างอาคาร ปรากฏว่ามีผู้ยื่นซองประกวดราคาเพียง ๑ ราย และราคาที่เสนอมานั้นต่ำกว่าราคาของทางราชการที่กำหนดให้ คณะกรรมการเสนอให้อนุมัติให้ผู้เสนอราคานั้นเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ การอนุมัตินั้นจะทำได้หรือไม่ หรือชักต่อดีระเบียบการจ้างประการใด

ตอบ ปัญหาเรื่องการประกวดราคาในกรณีที่มีผู้ยื่นซองเพียงคนเดียว ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการรับซองไม่ควรเปิดซอง เพราะเมื่อมีผู้เสนอราคาเพียงคนเดียว ก็เป็นเรื่องไม่สมประโยชน์ในการประกวดราคา

ถาม (๒) ถ้าบอกเลิกผู้ที่ยื่นซองประกวดราคาได้ (เรียกเงินประกันซองไว้แล้ว) ผู้ที่ประกวดราคาจะฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้หรือไม่ ประการใด

ตอบ ในกรณีที่กรรมการผู้รับซองมิได้ปฏิบัติตาม (๑) จะเลิกการประกวดราคาได้หรือไม่ นั้น สุดแต่ดุลพินิจ และจะใช้อะไรเป็นข้ออ้าง แต่สำหรับความเห็นส่วนตัว เห็นว่า เมื่อไปเปิดซองของเขาแล้วจะยกเลิกการประกวดราคาโดยอ้างว่ามีผู้ยื่นซองเพียงคนเดียวนั้น น่าจะไม่ชอบ

ส่วนปัญหาที่ว่า ผู้ที่ประกวดราคาจะฟ้องได้หรือไม่นั้น ตอบไม่ได้ เพราะขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้ประกวดราคาเอง

เรื่องการฟ้องร้องทั้งหลายแหล่ ฟ้องกันได้ทั้งนั้น แต่เมื่อฟ้องไปแล้ว จะชนะหรือศาลยกฟ้อง เป็นเรื่องของคดี

ปัญหาเรื่องนี้ ผมใคร่แนะนำให้ปฏิบัติตาม (๑) คือคืนซองเขาไปเสีย แล้วเรียกประกวดราคาใหม่ ต่อเมื่อเรียกประกวดราคาใหม่โดยเปิดโอกาสให้คนทั่วไปทราบแล้ว ยังมีผู้เข้าประกวดราคาเพียงคนเดียวอีก จึงจะพิจารณาเป็นอย่างอื่น

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๐๓๒

ถาม (๑) ผมรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญของกรมหนึ่งในกระทรวงการคลัง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยไม่ได้ย้ายออกจากจังหวัดนครศรีธรรมราชเลยมาตั้งแต่วันที่ ๑

พฤษภาคม ๒๕๕๓ จนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๒ นี้ ได้ลาออกจากราชการเพื่อขอรับบำเหน็จหรือบำนาญ โดยมีวันลาในระหว่างวันนับเวลาวิฤกษ์ ๓๐ วัน

ก. กิจเวลารับราชการได้กี่ปี กี่เดือน กี่วัน รวมทั้งเวลาวิฤกษ์ด้วย จะรวมเป็น กี่ปี กี่เดือน กี่วัน จะได้รับบำนาญเดือนละเท่าใดในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นี้ ผมได้รับเงินเดือนเดือนละ ๑,๕๐๐ บาท

ข. ถ้าคำนวณเป็นเงินบำเหน็จ จะได้รับเท่าใด

ตอบ ถ้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินเดือนเต็มตลอดมาตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๒

ก. เวลาราชการปกติ ๑๕ ปี ๒ เดือน เวลาวิฤกษ์ ๖ ปี ๑๑ เดือน ๒๖ วัน รวมเป็นเวลาราชการ ๒๖ ปี ๑ เดือน ๒๖ วัน

ถ้าเงินเดือนเดือนสุดท้าย ๑,๕๐๐ บาท จะได้รับบำนาญเดือนละ ๗๘๐ บาท

ข. จะได้รับบำเหน็จ ๓๕,๐๐๐ บาท

ถาม (๒) ผมเคยรับราชการเป็นเสมียนวิสามัญชั่วคราวของกรมอีกกรมหนึ่งในกระทรวงการคลังมาแล้วเป็นเวลาประมาณ ๓ ปีเศษ ต่อมาต้องออกจากราชการเพราะยุบอัตรา แล้วเปิดการสอบแข่งขันเป็นอัตราสามัญ และผมสอบแข่งขันในตำแหน่งที่ยุบนี้ได้ที่ ๑ ก็ต้องรอรับการบรรจุแต่งตั้งเนื่องจากมีคำสั่งให้ระงับการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการทุกกระทรวงทบวงกรมไว้ชั่วคราวก่อน (เหตุการณ์ในขณะนั้น) แล้วต่อมาผมได้ไปสมัครเป็นตำรวจตำแหน่งพลสมัครรับราชการตำรวจมาอีกประมาณ ๑ ปี จึงลาออกมาสอบแข่งขันเข้ารับราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งเสมียนพนักงานได้ตามข้อ ๑ จึงขอเรียนถามว่า จะนับอายุราชการระหว่างเป็นเสมียนวิสามัญชั่วคราว ๓ ปีเศษ และพลตำรวจสมัครอีก ๑ ปี รวมเข้าเพื่อสิทธิในการคำนวณบำเหน็จบำนาญได้หรือไม่ ถ้าได้ต้องหาหลักฐานอะไรมาประกอบการขอรับบำเหน็จหรือบำนาญบ้าง

ตอบ จะนับเวลารวมกัน เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ได้ครับ เพราะเวลาตอนเป็นวิสามัญชั่วคราว นับเป็นเวลาคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ได้ ส่วนเวลาตอนเป็นตำรวจ เมื่อลาออก เวลาที่ขาดตอน

ตอบคุณจ้านง มณีนันท์

ผมขอถามปัญหาเป็นข้อ ๆ ดังนี้

ถาม (๑) นาย ก. เกิดวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ จะต้องปลดเกษียณอายุเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี วัน เดือน พ.ศ. เท่าไร โปรดแนะนำหลักเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับการปลดเกษียณอายุข้าราชการให้ด้วย คนเกิดปีไหนเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี ในบึงบอระเพ็ด จะต้องปลดเกษียณอายุในบึงบอระเพ็ด เพราะมีผู้ข้องใจเป็นอันมาก

ตอบ จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๔ ครับ

เกษียณอายุเมื่อสิ้นบึงบอระเพ็ดที่อายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ คือ สิ้นบึงบอระเพ็ด พ.ศ. ๒๕๑๔ (๓๐ กันยายน ๒๕๑๔)

ถาม (๒) นาย ก. เคยรับราชการครูประจำโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมาตั้งแต่วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ รวมเป็นเวลา ๓๖ ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ โอนไปอยู่องค์การบริหารส่วนจังหวัด จนอายุครบเกษียณอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ นาย ก. มีคุณสมบัติตามระเบียบมูลนิธิช่วยครูอาวุโสในพระบรมราชูปถัมภ์ดังนี้

๑. เป็นสมาชิกคุรุสภาโดยตลอด
๒. เป็นผู้เคยเป็นครูที่ได้รับเงินเดือนประจำอยู่ในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ ปี
๓. เป็นครูจนถึงอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์
๔. เป็นผู้ที่มีประวัติชีวิตการงานดีตลอดมา มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีตามจารีตของครู

เมื่อนาย ก. รับราชการจนปลดเกษียณอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ จะมีสิทธิขอพระราชทานเครื่องหมายเชิดชูเกียรติและการช่วยเหลือทางการเงินแก่ครูอาวุโสตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิช่วยครูอาวุโสในพระบรมราชูปถัมภ์ได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เป็นเพราะเหตุใด

ตอบ โปรดติดต่อสอบถามทางคุรุสภาครับ

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๒๑๗

ถาม (๑) นาย ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเจ้าทวา เงินเดือนเดือนละ ๑,๐๕๐ บาท สังกัดกรมอนามัย ส่วนภูมิภาค ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนจากจังหวัดเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๑๑ จาก ๑,๐๕๐ บาท เป็น ๑,๑๐๐ บาท โดยในคำสั่งจังหวัดระบุไว้ว่า “ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ เป็นต้นไป” แต่แล้วก่อนถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ นาย ก. ได้โอนและเดินทางไปรับราชการที่กรมตำรวจ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๑ ขอทราบว่าการคำสั่งจังหวัดดังกล่าวจะมีผลให้นาย ก. ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนจาก ๑,๐๕๐ บาท เป็น ๑,๑๐๐ บาทหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ คำสั่งเลื่อนเงินเดือนไม่มีผลครับ เพราะวันที่จะมีผลตามคำสั่ง นาย ก. ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของผู้สั่งเสียแล้ว

ถาม (๒) ในกรณีดังกล่าวข้างต้นตามข้อ (๑) นาย ก. จะมีสิทธิเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะ ในการขนย้ายครอบครัวได้จากต้นสังกัดเดิม หรือเจ้าสังกัดใหม่ เพราะเหตุใด

ตอบ เบิกจากเจ้าสังกัดใหม่ เพราะในวันเดินทางนั้น นาย ก. ขาดจากสังกัดเดิมไปสังกัดทางกรมตำรวจแล้ว นอกจากนี้ กระทรวงการคลังยังวางหลักเกณฑ์ให้เบิกจากงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการผู้รับโอนด้วย

“รูปี ธีรติ มจจัน นามโคตติ นธีรติ”

“รูปย่อมย่อยับได้ แต่ชื่อและโคตรไซร์ บ่สิ้นสูญหาย”

(พุทธศาสนสุภาษิต)